

GAVGE-AHA

A nderan estuwa Dadaamiya duksa bademme

¹ Am fakta, Dadaamiya a ndere samayaha antara haha. ² Haha bademme ba yalanje, ndza baaka ba naàzara keni aàtekwa, a hedetaa ba tabedammire yawaha, Shedekwe aà Dadaamiya ankwaa aà ja d'aba argina.

³ A ba Dadaamiya: A gevge parakkire. A gevhe ge parakkire. ⁴ Dadaamiya aà zhara parakkire na shagera jipu. Daaci a tegaa tara parakkire an tabedammire. ⁵ Parakkire a d'ahanaa an vaàha, tabedammire a d'ahanaa an vayiya. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una n'anna hare ge zunjwire.

⁶ A ba Dadaamiya: A gevge an tega dagave aà yawaha ge dise nakwahaatare. ⁷ A gevhe ge dagave aà yawaha. Daaci Dadaamiya a magaa dagavaha n'anna, a tegaa dagave aà yawaha na am aha antara yawaha na aàtire. ⁸ Dadaamiya a d'aha dalbe na aàdetire: Samaya. Una n'anna keni a gevhe. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una n'anna hare ge buwire.

⁹ A ba Dadaamiya: A jarammeje yawaha na am ekte aà samaya na bademme aà dem slede palle, geni a jesarje dalbe na an ula. Una n'anna keni a gevhe. ¹⁰ Dalbe na an ula na Dadaamiya a d'ahanaa an haha. Dalbe na jarammeje yawaha aàtekwa na waà, a d'ahanaa an haye. Dadaamiya a naa una n'anna shagera jipu. ¹¹ Daaci a ba Dadaamiya: Haha a sansese

essebaha antara slapaha taà an wulfaha am itare, antara nafaha na à ya egdzere taà an wulfahaatare, jaba a duksaha nanna bademme. Una nanna keni a gevhe. ¹² Slerekke haha a sanse masaha, antara slapaha, ma uwe keni taà an wulfaha am itare. Nafaha keni ba estuwa, jeba a nafaha gergere, ma urara keni taà à ba an wulfahaatare bademme. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ¹³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge keyire.

¹⁴ A ba Dadaamiya: A gevge parakkiraha ate samaya, ge tega tara vaàha antara vayiya. Una nanna àà gev nalaamaha ge maàraà sartaha, vaàhaha, antara ivaha. ¹⁵ Parakkiraha nanna a gevge ate samaya, ge maàraà parakkire ààsete haha. Una nanna keni a gevhe. ¹⁶ Dadaamiya a magaa parakkiraha sadafde buwa: Palle waà, yaikke jipu, nane àà maga sleksiraara am vaàha, cekwaara keni àà maga sleksiraara an vayiya antara terlyakwaha. ¹⁷ Dadaamiya a puwateraa ate samaya ge maàraà parakkire ààsete haha, ¹⁸ geni taà maga sleksiraatare vayivacika, antara ganakini taà teganaà itare dagave àà tara parakkire, antara tabedammire. Dadaamiya a naa una nanna shagera jipu. ¹⁹ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge ufadire.

²⁰ A ba Dadaamiya: A demda yawe ba nga am naàzena an shifa, a ngyairngye yiyaha àà dem samaya. Una nanna keni a naba gevhe. ²¹ Dadaamiya a ndere dabbaha sadafde antara naàzu an shifa àà zlala am yawe bademme. Daaci yawe a fantau ge yaà jeba duksaha gergere

baaka zlaktaara. A nderehe zlaɓe aàdaliye yiyaha taà an lyakwahaatare, jebahaatare keni gergere bademme. Dadaamiya a naa una ɲanna shagera jipu. ²² A gaterar barka, a ba ɲane: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyaiwemhye am hayaha bademme. yiyaha keni hyairemhye am huɗe aà duniya bademme. ²³ Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una ɲanna hare ge ilyebire.

²⁴ A ba Dadaamiya: Haha a sansese naàzena an shifa ate haha bademme. Dabbaha, naàzena aà hulmba am haha ira naàzena an shifa ate haha bademme, ma uwe keni jeba gergere bademme. Una ɲanna keni a naba gevhe. ²⁵ Dadaamiya a magaa estuwa dabbaha aà kaamba jeba gergere bademme, dabbaha aà haà keni jeba gergere ira naàzu aà hulmba am haha keni jeba gergere bademme. A naa una ɲanna shagera jipu.

²⁶ Daaci a ba Dadaamiya mazlaara waà, nderaumindera urimagwe ate nderaamiya, aà gaàraàva an miya. Daaci aà kwaranaà ɲane kelfaha am haye, yiyaha aà samaya, dabbaha, naàzu aà hulmba am haha ira duksaha umele na ate haha bademme.

²⁷ Daaci Dadaamiya a nderehe urimagwe, a nderanaa ate nderaara, aà gaàraàva an ɲane. A nder zhele antara mukse. ²⁸ Dadaamiya a gaterar barka, a ba ɲane aà elvan ge itare: Yawtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme, fawansarfe keni. Magawmaàga sleksiraakure ate kelfaha am haye, ate yiyaha aà samaya, ate dabbaha na ate haha bademme.

²⁹ A ba Dadaamiya à elvan ge itare: Bademme a naàzena a kyesaa am haha, antara wulfahaatare bademme, antara nafaha na à yaà egdzere antara wulfahaatare bademme, una nanna naàza zaakure. ³⁰ Ge dabbaha na ate haha bademme, ge yiyaha à samaya bademme, ge naàzena à hulmba am haha bademme ira naàzena ni à puwa shifa bademme na, ya vaterte masa aàṅwasla, una nanna naàza zaatare. Una nanna keni a gevhe à ba ate una nanna.

³¹ Dadaamiya a naa nazena a maganaa nane bademme shagera jipu. Magaamaga icawaya, a werehe ge ekse, una nanna hare ge unkwahire.

2

¹ Dadaamiya a zlanaa estuwa slera a ndera samaya antara haha ira naàzu am itare bademme. ² Am hare ge vuyire, am bademme a slerahaara zlauzle, a puwansehe vacite nanna. ³ Dadaamiya a gaa barka am hare ge vuyire, a ganve cufedde. Adaba a puwanse vacite nanna am sleraha bademme ge ndera duksa bademme.

Urimagwe am fe à Adnin

⁴ Kwaya nane labare à tara samaya an haha am sarte na a nderaterndera Dadaamiya. Am sarte na ni Dadaamiya nder samaya antara haha wà, ⁵ zlaḅe ndza baaka nafa ate haha emtsaade, ndza baaka slapaha à kaamba emtsaade, adaba zlaḅe Dadaamiya Yaakadada fantauka ge hya yawe àsete haha. Am sarte nanna zlaḅe ndza baaka urimagwe ge herda haha. ⁶ Amaà ndza

anƙwa yire àà yawe àà segashe am haha, a remanaa ɲane haha badfemme.

⁷ Daaci Dadaamiya Yaakadada a nder urimagwe an berbere àà haha, a fem effeya àà shifa am ɲane àà kya ektare, daaci urimagwe a gev estuwa an shifa.

⁸ Am igaara maa, Dadaamiya Yaakadada a de icese fe am Adnin, àà dem dalbe àà gedfi, a de njanaahe ààhuwa urimagwe na a nderanaa ɲane. ⁹ Dadaamiya Yaakadada a fantau ge sanse nafaha jeba gergere am haha, àà yaà egdzere shagera, emtake ge ezza. Am dagave àà fe ɲanna maa, a sanse nafa àà shifa, antara nafa àà diya shagerire antara shagerkire.

¹⁰ Am Adnin ɲanna maa, a naba sesehe ge yawe, a magaa guwa yaikke antara yawe ààtekwa, àà vantaà ɲane lailaidfìre ge fe ɲanna. Fantau àà ba am tate ɲaana, guwa yaikke na a naba tagire, a magaa guwaha umele ufade. ¹¹ Zhera àà zunɲwire àà guwaha ɲanna Pisaun. A jantaava ɲane ge haha àà Hawila, anƙwa dindar am haha ɲanna. ¹² Dindar àà larde ɲanna an daradza jipu. Anƙwa zlaɓe naàzase navawaara am haha ɲanna, antara jeba nakwa umele an daradza jipu, zhera àà nakwa ɲanna aunikis. ¹³ Zhera àà buwire àà guwaha ɲanna Gihaun. Guwa ɲanna keni maa, a de jantaave ge haha àà Kus katakappe. ¹⁴ Zhera àà keyire àà guwaha ɲanna Hidakail. ɲane una àà kela am larde àà Asura am dalbe àà gedfi. Zhera àà ufadire àà guwaha ɲanna Aifratis.

¹⁵ Daaci Dadaamiya a eksetaa urimagwe ḡanna, a njanaahe am fe ḡanna am Adnin na, geni àà ehherḡa, àà effufa. ¹⁶ Naàwa naàzena ni a faara Dadaamiya Yaakadada ge urimagwe: A ba ḡane àà elvan ge ḡane: Nafaha na am faha na baḡemme, ezza ba seke una àà katana ervaunḡaḡa. ¹⁷ Amaà nafa àà diya shagerire an shagerkire na waà, zeka. Adaba vacitu maà de zakuze, emtsaḡa keni ba vacite ḡanna.

¹⁸ A ba Dadaamiya Yaakadada: Urimagwe maàki baaka ura taà nja kerḡe waà, shagerka. Yaà maganaamaga slemelanumele, àà garava àà ba antara ḡane. ¹⁹ Dadaamiya Yaakadada a ndere dabbaha àà kaamba baḡemme, antara yiyaha àà cena ḡaha na ni watse ààḡahatera ḡane. Baḡemme a nazena an shifa, ma a ḡante estara keni àà gev ba zheraara. ²⁰ Urimagwe a fafete zheraha àà dabbaha àà haà, antara dabbaha àà kaamba ira yiyaha baḡemme, amaà shanka una ta kalkale antara ḡane ge melanumele. ²¹ Daaci Dadaamiya Yaakadada a naba far jeba paàhaàre na jauje ge ndzeḡa ge urimagwe, a naba pu hare. Dadaamiya Yaakadada a tefese hyaihye àà slerpaara palle, a heḡete sleḡaara an hyuwa.

²² Dadaamiya Yaakadada a magaa mukse an hyaihye àà slerpa ḡanna a sanse am urimagwe na, a danaàn ge urimagwe. ²³ Ba a puwete icaara ate ḡane urimagwe waà, a ba ḡane àà ba an kaà kwara: Yawwaa, kwaye una kwa waà, palle àà hyaihyahaaruwa antara hyuwa àà vuwaaruwa. ḡane waà, taà ḡahana an mukse, adaba ta sanse am zhele.

²⁴ Adaba una ḡanna zhele àà yaà tara eddenjaara an emmenjaara, taà maàslava antara muksaara, taà gev vuwa palle. ²⁵ Urimagwe antara muksaara bukerde taà an ukhyiye dey, amaà waterka zherwe.

3

Urimagwe fansarka ge Dadaamiya

¹ Am dabbaha àà kaamba na a nderanaa Dadaamiya Yaakadada bademme waà, a jaterwa ba zahe an yaimyaimire. Zahe a de ndavanu ge mukse, a ba ḡane: Ba jirire a banba Dadaamiya geni zauka egdzara àà nafaha na am fahe na bademme? ² A ḡwanante ge mukse, a ba ḡane: Egdzara àà nafaha na am fe bademme ḡaà ezza. ³ Sey ba egdzara àà nafa na kwa ya ḡane am dagave àà fe na waà, a ba Dadaamiya zauka, fauka erva ate nafa ḡanna geni emtsaweka. ⁴ A ba zahe àà elvan ge mukse na: Fida kwaà emtseka deki. ⁵ Dadaamiya diyaadiya ganakini maà zakuruze egdze àà nafa ḡanna waà, àà de wera icaakure, kwaà de gev ba seke ḡane, kwaà de dzegwaàndzegwa dise shagerire antara shagerkire.

⁶ Mukse na àà zhara egdze àà nafa na waà, àà ba am ice keni zariya jipu, watse emtake ge ezza. Shagerire àà egdze àà nafa ḡanna àà naba vante enkale ge ura. Daaci a naba enzlevaahe egdze àà nafa ḡanna, a zuhe, a vante ge zhelaara na atevege ḡane na, ḡane keni a naba zuhge. ⁷ Daaci a werte ge icaatare, ta naba diyeddiye geni taà an ukhyiye dey. Adaba una

ɲanna ta kazlevaa slape à nabugda, ta hede nasheriraatare an ɲane.

⁸ An icavaciya waà, taà cena ba maga àà duksa, Dadaamiya Yaakadada anƙwa àà jaà ɗaba am huɗe àà fe. Tara zhele antara mukse shebareshebe am ice àà nafaha, taà shebe aàtuge Dadaamiya Yaakadada. ⁹ Dadaamiya Yaakadada a naba ɗaha urimagwe, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Kaà ààma ka? ¹⁰ A ɲwanante ge urimagwe, a ba ɲane: Ya cenaa kwaraaɲa am fe, iya yaà an ukhyiye dey, aɗaba una ɲanna jija lyawa sheɓanebshebe.

¹¹ A ba Dadaamiya Yaakadada àà elvan ge ɲane: A ndaaka ware ganakini kaà an ukhyiye dey na? Emtu zakuze egdze àà nafa na piyanak-tepiya zeka àà ba iya na? ¹² A ɲwete ge urimagwe, a ba ɲane: Ba mukse ɲanna ka vitaa ka na waà, a vitaa ba ɲane egdze àà nafa ɲanna, iya keni ya naba zuhe. ¹³ A ba Dadaamiya Yaakadada àà elvan ge mukse: Ka magan ge uwe una? A ɲwete ge mukse a ba ɲane: A kediyaa ba zahe ate enƙale lauktu ya zu egdze àà nafa ɲanna.

¹⁴ Am iga àà una ɲanna, a ba Dadaamiya Yaakadada àà elvan ge zahe: Ekka ni magakanaamaga tsawe una waà, kaà an nyainye am dagave àà dabbaha, antara naàza kaambaha baɗemme. Sey kaà zlala ate huɗaɲa, kaà zaà ba haha haà a zlauwa estuwa shifaɲa am duniya. ¹⁵ Yaà femfa kelaadire am dagavaakure antara mukse na, am dagave àà wulfahaɲa, antara wulfahaara. Wulfe àà mukse na àà de

hakaahere ire ba kacakaca. Ka keni naba uwwa ate nadegeadegaara.

¹⁶ A ba nane aà elvan ge mukse: Yaà kwakyakanvekwakya zladfa aà yaà, kaà yaà egdzaraana am palasa. Sey kaà de kumte aà ba an kuma nja antara zhelaana, amaà nane aà de maga ba sleksiraara ate ka.

¹⁷ A ba nane aà elvan ge urimagwe: Ka yaa ba elvaaruwa, ka cenvaa elva aà muksaana, ka naba zu egdze aà nafa na piyanaktepiya, ya bakaa zeka na! Kwaye yaà nyainyainvenyainye haha adaba ka. Sey kaà shushe zladfa cuuwe, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza ate haha na, haà aà zlauwa estuwe shifaana. ¹⁸ Haha aà sakanse ba dakaha antara masaha na baaka paydaara na, kaà de za ba slapaha am kaamba. ¹⁹ Sey aà sesse ngudeffire cuuwe ate wafkaana, lauktu kaà shaà nazu kaà ezza. Njaana ba una, dem sarte na maà eptsekpetsa zlafe adaliye aà dem haha, adaba ndza ya sakse aà ba am haha. Ekka irana ka haha, kaà eptsa aà ba dem haha nanna.

²⁰ Aadama a fete zhera aà muksaara Hawwa, adaba nane gevge emmarge emnde na taà an shifa bademme. ²¹ Dadaamiya Yaakadada a magateraa naàza hedfa nasherire an gwagwa ge tara Naadama antara Hawwa muksaara, daaci a tsekwateremhe.

²² A ba Dadaamiya Yaakadada: Kina waà urimagwe gevge ba seke pallaamiya mazlaara, diyaadiya shagerire antara shagerkire. Shagera mi piyantepiya, aà feteka eravaara zlafe adaliye ate egdze aà nafa aà shifa. Maàki zauze una nanna aà de nja an shifa dem ba ge dekideki.

²³ Adfaba una nanna Dadaamiya Yaakadada a ngyanse urimagwe am fahe àà Adnin geni a ezlzala àà de herdaara ate haha na ta sanse am kwa na. ²⁴ A ngyanse urimagwe, a tsatsaa Kairubaha am dalba àà gedfi ge fahe nanna, taà an katsakar am erva, àà mbe pelpele ba seke nara àà kara, taà an kwa ufa barama a dem tate àà nafa àà shifa na.

4

Kayinu antara Habila

¹ Am iga àà una nanna maa, Naadama a deza muksaara Hawwa, a shaa hufe, a ye egdzere zhele, zheraara Kayinu. A ba Hawwa: A shiyantaa ba Yaakadadaaruwa egdzere zhele na. ² A yehe zlafe adaliye umele, zheraara Habila, egdze a emmenjaara ge Kayinu. Habila gevge suni, Kayinu nane gevge sleherda. ³ Vacite umele, Kayinu a sanaa sadake ge Yaakadada am naàzena a vantaa uzaara. ⁴ Habila keni a de sanaa sadake ge Yaakadada am dabbahaara, a de sanaa ba emnde na ta zunjwe ge mamahaatare, taà an nasla jipu na. Dadaamiya Yaakadada hayanhaya Habila lyevaalya sadakaara kani. ⁵ Amaà Kayinu waà, Yaakadada hyanka nane, lyiyaaka sadakaara keni. Daaci jaaja ervaunđe Kayinu na, àà kwasha feke. ⁶ A ba Yaakadada àà elvan ge nane: Labara àà jaka ervaunđe kaà kwasha feke na? ⁷ Maà shagera maàgaana, watse ka kanteka ire. Maà shagerka maàgaana, kwaye haypa njanunje ge wakiyaana, bademme a wederaara àà ba ate ka. Amaà naàzena yaà bakanaà ya waà, gegga

ba ka ndzedfa arge nane. ⁸ Daaci a ba Kayinu à elvan ge egdze a emmeṅaara Habila: Sawa mi zlala à dem kaamba. Daraada am kaamba maa, Kayinu ṅanna a naba darge egdze a emmeṅaara na an waàva, a je shifaara.

⁹ A ba Yaakadada à elvan ge Kayinu: AÀma egdze a emmeṅa Habila? A ṅwanante a ba nane: Diyanka ya, ya sle ufa egdze a emmerwa emtu?

¹⁰ A ba Yaakadada à elvan ge nane: Azara una ka maganaa ka na? Eccena ba ṅгаа: Se shisha kyuwa à uzhe à egdze a emmeṅa à sawa am haha. ¹¹ Kina waà, kaà an nyainye, baaka barkaṅa, ambane ba ka baaka ate haha ṅanna a shu uzhe à egdze a emmeṅa na, ka puwanvaa ba ka an ervaṅa na. ¹² Kaà de herḍa, amaà watse à yaiveye haha naàmpire na à magateraàn ge emnde na. Kaà de jaà ḍaba seke ba kuye, dammaru kaà de shanka tate na ni à de ekhyekhya ervaṅḍaṅa ààtekwa na.

¹³ A ba Kayinu à elvan ge Yaakadada: Elva na ḍemḍeme jauje ge ndzedfaaruwa, yaà tsa sepanteka. ¹⁴ Vatena ṅyaikisengye am sleḍe à herḍa, ṅyaikisengye à katafkaṅa keni baḍemme. Ganevge ba seke kuye, baaka tate à tsaaruwa ḍekideki ate haha na. Una aàbi ma a shiyaa ware keni à de jaà ba shifaaruwa?

¹⁵ A ṅwanante ge Yaakadada, a ba nane: baaka ura jagja ḍekideki. A ba nane: Ma ware una a je Kayinu, à pelava an shifa vuye. Daaci Yaakadada a magaa nalaama ate Kayinu, geni ma ta jaa ire antara ware keni, eddaara a fanfeka erva ḍekideki. ¹⁶ Am iga à una ṅanna maa, ba ezlzalaara ge Kayinu yiyiye an Yaakadada,

kwaye a de nja am haha à Naudi, à dem gediyaara ge Adnin.

Eggyahaṅaara ge Kayinu

¹⁷ Kayinu a deza muksaara, mukse shansha huḍe, a yese egdzere zhele zheraara Hanauk. Kayinu a ndere berni, a fete zhera à berni ṅanna Hanauk, zhera à egdzaara. ¹⁸ Hanauk a yese Iraḍ, Iraḍ a yese Maihuya'el, Maihuya'el a yese Maitsusa'el. Maitsusa'el a yese Lamaik. ¹⁹ Lamaik ṅane a halante ṅwasha buwa. Palle zheraara Adda, palle na keni zheraara Jila. ²⁰ Adda a yese egdzere zhele, zheraara Yabal. ṅane eggyetare ge emnde a kumkum, taà nja à ba am beraha à kakakaca, taà an waldahaatare. ²¹ Zhera à egdze a emmeṅaara Yubal, ṅane eggyetare ge emnde a jaà gadzavera antara emnde a ferta nalgaita. ²² Jila keni a yese egdzere zhele zheraara Tubalkayinu, ṅane slejaà ekzla, à jaànaà ṅane kazlaṅa à slera bademme, an verzhagane antara ire danṅwe. Ankwa egdze a emmeṅaara mukse, zheraara Naama.

²³ A ba Lamaik à elvan ge ṅwashahaara, tara Adda antara Jila: Cenaucena naàwa yaà bakura elvaaruwa, kwa ṅwashahaaruwa ya Lamaik aàbi! Yawwaa, faufa hyema ba ṅгаа ge cena elvaaruwa na. Iya Lamaik waà, maàki garifege ververe, iya yaà jaà shifa à zhele palle. Maàki zariyuze an jaà, iya yaà jaà shifa à egdzere zhele palle. ²⁴ Maàki ta cebaa zaala vuye ge pela hume a Kayinu waà, naàzaaruwa iya Lamaik zaala kul vuye ju vuye.

²⁵ Naadama a duhe zlaɓe ààdeza muksaara, muksaara a shaa huɗe zlaɓe adaliye, a ye egdzere zhele, Hawwa a fante Saitu ge egdzaara, aɗaba a ba ɲane: A vitaa ba Dadaamiya egdzere zhele umele am sleɗe àà Habila na jaaja Kayinu. ²⁶ Saitu keni a shaa egdzere zhele, a fete zharaara Ainaus, ta fantau àà ba am sarte ɲanna emndimagwaha ge ɗaha zhara àà Yaakadada am maduwa.

5

Eggyahaɲaara ge Naadama dem Nuhu

¹ Naàwa wakita na waà, àà tsaka wulfaha àà Naadama. Am sarte na Dadaamiya àà nderaà urimagwe, a nderanaa ate nderaara ge ɲane. ² A nderaterhe tara zhele an mukse, a gaterar barka, a vaterte zhara àà urimagwire ba vacite na ni a nderaterndera.

³ Yawe àà Naadama dermeke an kul keye am sarte na a shaa Saitu, egdze na ni a de eksa ba ɲane mazlanaaka ba tatara kini ate ɲane.

⁴ Am iga àà iva ɲanna a ye Saitu ààtekwa na waà, Naadama a magaa iva dermeke tise zlaɓe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ɲwasha. ⁵ Yawe àà Naadama baɗemme lauktu àà emtsa waà, dermeke maselmane an kul keye

⁶ Saitu a magaa yawe dermeke an ilyeɓe lauktu a ye Ainaus. ⁷ Am iga àà iva ɲanna a ye Ainaus ààtekwa na maa, Saitu a magaa yawe dermeke tise an vuye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ɲwasha. ⁸ Yawe àà Saitu baɗemme,

dermeke maselmane an kelaawa ju buwa lauktu àà emtsa.

⁹ Ainaus a magaa yawe kul maselmane kalkale lauktu a ye Kaynan. ¹⁰ Am iga àà iva ñanna a ye Kaynan ààtekwa na, Ainaus a magaa yawe dermeke tise an kelaawa jilyeɓe, a yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha. ¹¹ Yawe àà Ainaus bademme, a magaa demeke maselmane an ilyeɓe lauktu àà emtsa.

¹² Kaynan keni a magaa yawe kul vuye kalkale lauktu a ye Malaliyail. ¹³ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul ufafɛ zlaɓe adaliye. A yayaa egdzar zaala, umele antara egdzar ñwasha. ¹⁴ Yawe àà Kaynan bademme a magaa dermeke maselmane an kelaawa lauktu àà emtsa.

¹⁵ Malaliyail keni magaamaga yawe kul unƙwahe jilyeɓe lauktu a ye Yarat. ¹⁶ Am igaara, a magaa yawe dermeke tise an kul keye, a yayaa egdzar zaala umele, antara egdzar ñwasha. ¹⁷ Iva àà Malaliyail bademme, dermeke tise an kul maselmane jilyeɓe lauktu àà emtsa.

¹⁸ Yarat a magaa yawe dermeke an kul unƙwahe ju buwa lauktu a ye Anuhu. ¹⁹ Am igaara zlaɓe adaliye, Yarat a magaa yawe dermeke tise kalkale. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ñwasha. ²⁰ Yawe àà Yarat bademme, dermeke maselmane an kul unƙwahe ju buwa lauktu àà emtsa.

²¹ Anuhu magaamaga yawe kul unƙwahe jilyeɓe lauktu a ye egdzere zhele zharaara Matusala. ²² Am iga àà iva ñanna a ye Matusala ààtekwa na maa, Anuhu a magaa yawe dermeke

keye kalkale zlaɓe adaliye, anƙwa à ɗaba Dadaamiya. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ɲwasha. ²³ Yawe à Anuhu baɗemme, a magaa dermeke keye an kul unƙwahe jilyeɓe lauktu à emtsa. ²⁴ Anuhu ɗabetedaba Dadaamiya. Emnde taà zhaàràà ba ɓaaka am dagavaatare, aɗaba eksanteksa Dadaamiya à ba an shifa ààdezeɲaara.

²⁵ Matusala a magaa iva dermeke an kul tise ju vuye, lauktu a ye Lamaik. ²⁶ Am igaara, Matusala a magaa yawe dermeke vuye an kul tise ju buwa. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ɲwasha. ²⁷ Iva à Matusala baɗemme, a magaa yawe dermeke maselmane an kul unƙwahe ju maselmane lauktu à emtsa.

²⁸ Lamaik keni a magaa iva dermeke an kul tise ju buwa, lauktu a ye egdzere zhele. ²⁹ A fete zhera à egdze ɲanna Nuhu. A ba ɲane: Edgze na waà, watse à ekhyaɲera ɲane ervaunɗe am slerahaɲere baɗemme, aɗaba ɲgedɗepa na ɲà anƙwa à magana ɲere ate haha na. Aɗaba Dadaamiya nyainyainvenyainye haha. ³⁰ Am iga à iva ɲanna a ye Nuhu àatekwa na, Lamaik a magaa iva dermeke ilyeɓe an kul maselmane jilyeɓe zlaɓe adaliye. A yayaa egdzar zaala umele antara egdzar ɲwasha. ³¹ Iva à Lamaik baɗemme, a magaa dermeke vuye an kul vuye ju vuye, lauktu à emtsa.

³² Nuhu keni maa, a magaa yawe dermeke ilyeɓe kalkale, lauktu a fantau ge yaà egdzara. Tara Saim, antara Haamu ira Yafait.

6

Mandzawire à emndimagwaha jasseje am ire à Dadaamiya

¹ Am sarte na emndimagwaha farantaufe à ba an ndzedfa taà anƙwa huya ate haha, taà anƙwa àà yaya gyaalaha zarizariya keni. ² Emnde àà Dadaamiya taà anƙwa a zhaàràà gyaalaha àà emndimagwaha na ta zariyaha jipu, daaci ta naba dzerese gyaalaha ñanna, ta gaterve ñwashahaatare.

³ Daaci a ba Yaakadada: Mazlaara yaà yanka Shedefkwaaruwa àà nja am urimagwe dem ba ge ðekideki. Adaba urimagwe an vuwa, a ñaa ba emtsa. Yaà gulanagula sladɔfire àà shifaara, a juka am yawe dermeke palle an kul buwa taà nja an shifa. ⁴ Am zamane ñanna, emnde a samaya ta ge gyaalaha àà emndimagwaha, ta gaterve ñwashahaatare na waà, ba egdzara àà ñwasha ñanna ta ge emnde a samaya na una ndza ta emnde a ñganja, yaikkire keni ndza ba naàzaatare.

⁵ Daaci Yaakadada àà zhaàràà mandzawire àà emndimagwaha a far ba wala ate haha, naàzena taà dzamana am ervaunɔfaatare bademme ba mandzawiri ⁶ Yaakadada demda am ambane ge ndera urimagwe ate haha, zladɛvzlade er-vaunɔfaara jipu. ⁷ Adaba una ñanna, a ba ñane: Emnde ñanna ya nderateraa ba iya na waà, sey yaà jaàteraàja ate haha ba ðekideki. Dete dabbaha, naàzu àà hulmba am haha ira yiya àà samaya bademme. Adaba danemda am ambane geni ambane ma nderanaterka ba

dekideki. ⁸ Amaà Nuhu waà, nane shansha ngurna aàza Yaakadada.

Dadaamiya aà kwanse maàga paàre aà yawe ge Nuhu

⁹⁻¹⁰ Naàwa una waà, labare aà Nuhu, ed-darga dawalaha keya: Tara Saim, antara Hamu ira Yafait. Nuhu ndza ur jirire, ndza baaka duksa maàndzawe ate nane, ndza aà daba ba Dadaamiyaara. ¹¹ Amaà emnde bademme waà, duniya bademme sepe am ice aà Dadaamiya, a juwaa ba kelaadire baaka dukse umele. ¹² Dadaamiya aà ezhzhaàraà waà, duniya nanna bademme badzavbadze. Adaba bademme a emndimagwaha baaka ura aà zlala ndedde am duniya.

¹³ Daaci a ba Dadaamiya aà elvan ge Nuhu: Maàga aà emndimagwaha nanna hyaahya, adaba duniya bademme badzavbadze adaba maàgaatare. Adaba una nanna yaà jaàteraàja ba dekideki ate haha na. ¹⁴ Amaà ekka waà, maganaamaga paàre aà yawe yaikke ge irana, kaà maganaà an nafa aà gaufir. Kaà maga hufe ma gergere waànyara keni am hudfaara. A jerka tate aàtekwa, kaà vanyavanya bademme an naàvawe, tara hufe an iga bademme. ¹⁵ Paàre aà yawe nanna naàwa kaà de magana ate una: An sladdfire kaà kura dza dermeke keye kalkal, an huya waà, dza kul ilyebe. Sladdfiraara aà dem samaya keni dza kul keye keslsle. ¹⁶ Maà kaà maga pare nanna waà, kaà maga bere arge bere, bere arge bere haà keye. Wakyiyaara am dalbe palle, kaà maganaà am dagavaara ge

dalbe ɲanna. Sey kaà mazlanaamazla wabiye aàtekwa aà ba an niya deydey dza palle, am dagave aà tara vuwa aà pare an mbakye. ¹⁷ Adaba uwe, kwaye watse yaà hya yawe yaikke jipu ge keɗa duniya bademme, naàzena an shifa bademme ate haha na bademme aà keɗa. ¹⁸ Amaà ekka waà, yaà aɲkwa maga na-maàna am dagavaamiya antara ka, kaà keɗeka ɗekideki. Naba dawumda am pare aà yawe antara muksaɲa, egdzaraakure ira shawla-haakure. ¹⁹ Iyau halatertehala zlaɓe adaliye aà dem pare antara ka, duksa bubuwa tara zhele an mukse am naàzu an shifa bademme geni itare keni a keɗeka shifaatare, a eɲzlarseɲzle antara ka. ²⁰ Ma am yiyaha, ma am dabbaha, ma am naàzu aà hulmba am haha keni, am naàzena an shifa bademme, kaà tsaka bubuwa tara zhele an mukse, watse taà sawa ba itare aàsezeɲa geni taà eɲzleseseɲzle antara ka. ²¹ Ekka waà, ejaàhaà ka ba naàza za, jili aà naàza za gergere fanufe hyema aàzeɲa, watse kaà ɲa iraaɲa an ɲane, antara aàzaha ɲanna bademme.

²² Nuhu a maganaahe aà ba ate una ɲanna, a magaa ba naàzena ni a faara Yaakadada bademme.

7

Yawe aà zla duniya

¹ Daaci a ba Yaakadada aà elvan ge Nuhu: Dawumda am pare aà yawe antara emndaɲa bademme. Adaba ya ber ba ka palle edda aà jirire am dagave aà emnde a zamane na. ²⁻³ Am dabbaha na cuɗeɗɗe waà, tsakvaatsaka

aàdezeṅa zaala vuye, ṅwasha keni vuye àà ba am jeba palle. Am yiyaha keni ba estuwa, kaà tsaàkaà zaala vuye, ṅwashahaara keni vuye àà ba am jeba palle, geni a jauje wulfaatara am huḍe àà duniya. Amaà am dabbaha na haraàm waà, kaà tsaàkaà ba bubuwa tara zhele an mukse tara zhele an mukse zlauzle. ⁴ Adaba a juwaa ba hare vuye njerainṅe, yaà de hyaà yawe yaikke, vayivacika, hare kul ufade watse àà hya ba yawe ṅanna, bademme naàzena ya nderanaa ya ate haha na àà de jauka ba palle keni. ⁵ Daaci Nuhu maganaamaga naàzena a faara Yaakadada na bademme.

⁶ Am sarte na Dadaamiya a hyaa yawe yaikke ge keḍa duniya bademme na waà, iva àà Nuhu dermeke unḵwahe kalkale. ⁷ Daaci ta demhe ge tara Nuhu am paàre àà yawe antara muksaara, antara egdzaraatare ira ṅwashaha àà egdzaraatare bademme, geni a keḍateraaka yawe yaikke ṅanna. ⁸ Dabbaha cuḍeḍeḍe, antara dabbaha na garevka cuḍeḍeḍe, antara yiyaha ira naàzu àà hulmba am haha, ⁹ bademme saremsa aàseza Nuhu am pare bubuwa bademme, ma uwe keni ba tara zhele an mukse tara zhele an mukse, ba seke una a ndahana Dadaamiya ge Nuhu na.

¹⁰ Am magaamaga hare vuye ṅanna waà, tsekwaatsekwa yawe yaikke àà sawa am samaya aàsetarge haha bademme. ¹¹ Ate iva na ni iva àà Nuhu magaamaga dermeke unḵwahe na waà, ate tere ge buwire, haraara keni kelaawa ju vuye na waà, vacite ṅanna a naba sesehe ge yawaha, bademme heraahera sleḍe, ate samaya

keni a weretaa ba biyaara ge yawe, ¹² Maà a de fantau ge hya yawe à sawa am samaya waà, ba ka hedfu we. Vacivayika hare kul ufade à hya ba yawe na. ¹³ Vacite ñanna tara Nuhu ta demhe am pare à yawe antara muksaara, egdzaraara, tara Saim antara Hamu ira Yafait, antara shawlahaara keye. ¹⁴ AÀ dem pare à yawe ñanna ta demhe ba kerde antara dabbaha à kaamba jeba gergere, dabbaha à haà jeba gergere, naàzu à hulmba am haha jeba gergere, antara yiyaha keni jeba gergere. ¹⁵ Bademme à naàzena an shifa, ta semhe bubuwa ààseza Nuhu am pare à yawe na. ¹⁶ Am jeba duksaha na bademme, ta semaa tara zhele an mukse à ba ate una a bannaa Dadaamiya ge Nuhu na. Am iga à una ñanna maa, ba Yaakadada an iraara a hedanu ge Nuhu am pare à yawe.

¹⁷ Hare kul ufade kalkale vacivayika à hya ba yawe yaikke na à sawa am samaya, haha bademme walarwaàla yawe, anjwa à kaà pare à yawe na à detire, gevge waà, pare à yawe na à jaà d'aba ba estuwa arge yawe bademme. ¹⁸ Yawaha na ba a farfe a ba an ndzedfa, gevge haha yiyiye jipu ge sledfire a yawe argine, pare à yawe na a ja d'aba arge yawaha. ¹⁹ Adaba yawe ñanna anjwa à far ba waàla à dem samaya, antare ba ire à waha sadafde keni à naaka mazlaara ndawnde. ²⁰ Yawe ndawnde waha bademme. AÀ ba arge ire à waha keni waàlaà à yawe dza kelaawa jilyebe. ²¹ Bademme a naàzena à puwa ba shifa ate haha na jauka. Amaana: yiyaha, dabbaha à haà, dabbaha à kaamba, naàzu

aà hulmba am haha, antara ba emndimagwaha.
²² Bademme a naàzena aà puwa shifa aà kya ektare, aà nja ate haha dzayye emtsaremtsa.
²³ Yaakadada a janaahe estuwa naàzena ndza an shifa ate haha bademme. Tsante ate urimagwe, dabbaha sadaɗɗe, dabbaha mesheshe, yiyaha, bademme a keɗateraaha ba dekiɗeki ate haha. Sey a jauwa ba Nuhu an shifa, antara emnde na ndza taà antara ɲane am pare aà yawe.

²⁴ Waàla aà yawe ate haha gejaaka emtsaɗɗe dekiɗeki, a magaa hare dermeke an kul ilyeɓe.

8

Dadaamiya a vante estuwa barama a segashe am pare aà yawe ge Nuhu

¹⁻² Daaci Dadaamiya viyanaaku Nuhu, antara dabbaha aà kaamba ira dabbaha aà haà na taà antara ɲane am pare aà yawe na, a naba saa effeya, aɲkwa aà vata effeya na ate haha bademme, daaci yawaha na a segashe am huɗe aà haha na, antara biyaha na ndza ate samaya na bademme hafettehaàɗa, yawe na aà hya na keni a naba belehe, lauktu waàlaa aà yawe na ate haha na a fantau ge tsekwa. ³ Waàlaa aà yawe ate haha aà far ba gula an cekwa an cekwa, a magaa hare dermeke an kul ilyeɓe lauktu gulaagula kwa waàlaa aà yawe ɲanna ba ɲga. ⁴ Ate tere ge vuyire am iva ɲanna, ate hare kelaawa ju vuyire ate tere ɲanna waà, de tsaatse pare aà yawe am huɗe aà wa aà Araraada. ⁵ Yawe na aɲkwa aà far ba gula ate haha. Ate tere kelaawire, am hare ge zunɲwire

ate tere nanna waà, marapsemaàre ire àà waha, naranna emnde.

⁶ A magaa hare kul ufade am iga àà una nanna, Nuhu a naba werante we àà biye na a maganaa àà ba an niyaara ate pare na, ⁷ a belaa zalke, zalke na a naba ngye, de janteja d̄aba, a naba saahe. Zalke na aṅkwa àà zlala, àà saà adaliye, aṅkwa àà ja d̄aba ba estuwa haa a zlu ge yawe ate haha, eptsaka mazlaara.

⁸ Am iga àà una nanna maa, a belaa takala zlafe adaliye geni àà zharanaà aàtekwa maàki ba jirire gulaagula yawe ate haha. ⁹ Amaà takala nanna shanka tate na ni a tsekwa aàtekwa ba geni àà puwansepuwe seraara keni. Am zlafe aṅkwa yawe aàte haha bademme, takala na a naba eptsaka aàsete vuwa àà pare àà yawe. Nuhu a velese ervaara, a eksante takala na a dem huḁe a pare àà yawe.

¹⁰ A pakvaa hara vuye zlafe adaliye am iga àà una nanna, a belaa takala na zlafe adaliye aàdegashe. ¹¹ Takala na a saa aàsezejaara an icavaciya, antara hyema àà anyaranyara am mbuwe. Daaci diyeddiye Nuhu geni gulaagula yawe ate haha. ¹² Am iga àà una nanna, a magaa hare vuye zlafe adaliye, a naba bela takala na adaliye. Amaà eptsaka takala na aàsezejaara mazlaara.

¹³ Ate iva na ni Nuhu shanaasha iva dermeke an palle waà, ate zunṅwire àà tere, hare keni zunṅwire ate tere nanna waà, yawe keni zlauzle ate haha bademme. Daaci Nuhu a naba fiyaa ire àà pare, a zharanaahe bademme waà, baaka, zlauzle yawe ate haha mazlaara. ¹⁴ Ate tere ge

buwire, haraara keni kul buwa ju vuye waà, welasewele haha kanngelanje.

¹⁵ Mazlaara a ba Dadaamiya àà elvan ge Nuhu: ¹⁶ Sesse am pare àà yawe mazlaara. Muksaana, egdzaraana, shawlahaana, itare keni a sarsesse bademme. ¹⁷ Satersese aàzaha na taà aàzena na keni bademme: yiyaha, dabbaha ira naàzu àà hulmba am haha. Naba satersese, puwateraapuwa a zlarzlala ma aàdeme keni ate haha bademme, a yairteya, a hyartehye ate haha bademme. ¹⁸ Daaci a sesehe ge Nuhu am pare àà yawe, muksaara, egdzaraara, antara shawlahaara keni ta sesehe antara nane am pare àà yawe na. ¹⁹ Am igaatare, ta sesehe ge dabbaha jeba gergere, yiyaha jeba gergere, naàzu àà hulmba am haha keni jeba gergere ira naàzu an shifa àà zlala ate haha bademme jeba gergere, sarsesse am pare àà yawe.

²⁰ Daaci Nuhu a nderanaa tate àà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya Saksage. Am igaara, a eksevaa palpalle am dabbaha cufedde, am yiyaha na cufedde keni a eksevaa palpalle, a vante sadakaara ge Dadaamiya ate tate nanna, bademme a zuwaa ba kara. ²¹ Yaakadada sanaase emtakire àà sadake na waà, a ba nane am ervaunfaara: Yaà dalika àà nyainya haha dekideki adaba urimagwe. Ge jirire waà, urimagwe àà ba am cekwire keni baaka duksa umele am ervaunfaara, sey ba dzama ire maàndzawe. Aley keni yaà naba yanya, yaà dalika àà ceba naàzu an shifa seke una ya maganaa ya kina. ²² Maàki zlafe àà ba an kwa haha na waà, jaà duksa, antara icanaà àà se mba

iceka. Iyau sarte à ngudeffire antara sarte à lailaidfire, viya antara erva a vaciya ira vaaha antara vayiya, baaka tsaatare dekideki.

9

Dadaamiya a ngudanaa namaana ge Nuhu

¹ Dadaamiya a gar barka ge Nuhu antara egdzaraara, a ba nane aà elvan ge itare: Yaiwtiya, gawevge ba kwakya, hyawtehye ate haha bademme. ² Bademme a dabbaha, bademme a yiyaha aà samaya, bademme aà naàzena aà hulmba am haha, bademme a kelfaha am haye, sey taà kuvakurkuva. Fanakuremfa aàzaha nanna bademme am erva ge kure. ³ Bademme a naàzena aà zlala ate haha, bademme a naàzena an shifa, vanakurteva aàzaha nanna ge ezza. Ba seke una ndza ya vakurte masaha bademme ge ezza na waà, una keni ba estuwa. ⁴ Sey ba hyuwa na ni saska shifa am hudara na waà, una nanna zauka dekideki. Amaana: hyuwa na icaaka. ⁵ Uzhaakure keni, amaana: shifaakure, sey watse yaà enndaava aàza eddawna a je shifaakure. Shifa aà urimagwe waà, ma a janaa dabba keni, sey yaà ndavanundave, ma a janaa ura keni eddawna a je shifa aà ukfenaara na sey yaà ndavanundave.

⁶ Ma ware una a puvaa uzhe aà urimagwe na, uzhaara ge nane keni aà de puwana ba ura seke nane. Adaba Dadaamiya a ndere urimagwe ate nderaara ge nane.

⁷ Kina kure waà, yaiwtiya, huyawhuya, hyawtehye ate haha baaka zlaktaakure dekideki.

⁸ A ba Dadaamiya zlaɓe adaliye, aà elvan ge Nuhu antara egdzaraara: ⁹ Iya waà, naàwa yaà magakura namaàna ge kure antara eggya-haakure na ni watse taà sawa am igaakure, ¹⁰ ira naàzena aà ba an shifa anƙwa ate haha antara kure. Amaana: yiyaha, dabbaha, egdzar dabbaha mesheshe na aà zlaa am haha na, bademme aà naàzena ni a segashe am pare antara kure. ¹¹ Naàwa namaànaaruwa na yaà ngudakur ge kure: ðekideki yaà hyeka yawe yaikke na aàdete haha, aà zlaà naàzu an shifa bademme na. Jeba aà yawe ñanna aà dalika aà sawa ðekideki ge zlaà naàzu ate haha bademme na. ¹² A farhe zlaɓe adaliye Dadaamiya, a ba ñane: Naàwa nalaama aà namaàna na yaà ngudana iya am dagavaamiya, iya antara kure ira naàzu an shifa bademme dem eggyeggye maà ba taà anƙwa emndimagwaha ate haha: ¹³ Yaà de fem kataliyavere am dagave aà kumbaha. Una ñanna nalaama aà namaànaaruwa, am dagavaaruwa antara emnde na ta ate haha bademme. ¹⁴ Ba kelaa maà maganaamaga kumba arge haha ni jesarje kataliyavere am huɗaara waà, ¹⁵ sey ba yaà yehammeyehe namaànaaruwa na am dagavaaruwa antara kure ira naàzu an shifa bademme na, aà gevka ðemme yawe yaikke mazlaara ge zlaà shifa ate haha bademme na. ¹⁶ Watse aà tsatse kataliyavere am dagave aà kumbaha yaà de zharanaà an icaaruwa, yaà de yehete aàtekwa namaàna saksage na ni am dagavaanere iya Dadaamiya antara naàzena an shifa ate haha bademme. ¹⁷ Dadaamiya a fanarhe zlaɓe adaliye

ndandahaara ge Nuhu, a ba ɲane a elvan ge ɲane: Una ɲanna nalaama àà namaàna ya ɲgudfanaa ya, am dagavaanɲere antara naàzena an shifa ate haha bademme.

Nuhu an egdzaraara

¹⁸ Egdzara àà Nuhu egdzar zaala na ta segashe am pare àà yawe waà, ba tara Saim an Haamu ira Yafait. Haamu waà, ɲane eddeɲaara ge Kanaana. ¹⁹ Egdzara àà Nuhu keye ɲanna waà, ta huya ba itare, bademme àà emnde na ta ate haha na ta segashe àà ba am itare.

²⁰ Ay Nuhu waà, ɲane ndza sleherɲa, a magaa fe àà inabauhi, zhera àà nafa ɲanna. ²¹ Daaci vacite umele maa, a hyana mbazla àà egdza àà nafa àà inabauhi na, jaaja, a de zlavehe am beraara an ukhyiye dey. ²² Duwa àà Haamu eddeɲaara ge Kanaana, a de zhareme am nasherire àà eddeɲaara na, a de balateranse ge egdzar mamahaɲaara buwa taà aàgashe.

²³ Daaci ta tsetehe ge egdzar mamahaɲaara na, tara Saim antara Yafait, ta haltaa zane, ta puwete zane na ate nahyaipaihyaipaatare, ta duwa an iga an iga aàdeza eddetare na geni a naraànkà nasherire àà eddetare na an ukhyiye dey na, ta de sheɲanaa nasherire ge eddetare.

²⁴ Am sarte na tsetse Nuhu, kyanvaarkye mbazla bademme, a naba diyeddiye naàzena a maganna egdzaara na bademme, kudere keni ba ɲane am egdzaraara.

²⁵ Daaci a ba Nuhu: A nyainyainvenyainye Dadaamiyalla Kanaana! A gevge kataliya àà ba am naàvaha àà egdzar mamahaɲaara

keni! ²⁶ A farhe zlaɓe adaliye, a ba ɲane: Dadaamiyaaruwa Saksage, barka à ɲinja antara Saim, sey Kanaana à gevge navaara. ²⁷ Huyanaahuya Yafait, njanaanja an hairire am mba à egdze a emmenjara Saim. Amaà Haamu waà, a gevge navaatare.

²⁸ Am iga à yawe yaikke ɲanna maa, Nuhu a magaa yawe dermeke keye an kul ilyɓe zlaɓe adaliye anjwa à zaà shifa. ²⁹ Ivaara bademme am duniya, a magaa dermeke maselmana an kul ilyɓe lauktu à emtsa.

10

Wulfaha à egdzara à Nuhu

¹ Am iga à yawe yaikke na a keɗaa naàzu an shifa ate haha bademme na waà, egdzara à Nuhu, tara Saim an Haamu ira Yafait huyaraahuya, ta yayaa egdzar zaala. ² Naàwa egdzara à Yafait: Tara Gaumair an Magaug an Maday an Yawan an Tubal an Maisaik ira Tiram. ³ Naàwa una keni egdzara à Gaumair: Tara Askanas an Rifat ira Taugarma. ⁴ Naàwa egdzara à Yawan: Tara Ailiza an Tarsis an Kiti ira Raudani. ⁵ Bademme a lardaha na taà am dagave a haye na, antara lardaha na taà ate we à hayaha na, ta segashe à ba am itare. Garevge jebaha gergere kwakya, taà ndaha elvaha keni gergere kwakya, zlamaha gergere kwakya, ma emndara keni taà à ba an lardaatare. Emnde ɲanna bademme ba wulfaha à Yafait.

⁶ Naàwa egdzara à Haamu keni: Tara Kus an Mitserayim an Put ira Kanaana. ⁷ Naàwa egdzara

aà Kus: Saiba an Hawila an Sabaita an Rama ira Sabitka. Naàwa emnde na keni ta egdzara aà Rama: Tara Saba an Daidan. ⁸ Kus waà, Nimrudu keni a yanaa ba ñane. A fantuwa ba Nimrudu ñanna maga hakuma ate haha. ⁹ Nimrudu ñanna waà, sledzega an haàkuma aà dzega keni jipu aàkatafke aà Yaakadada. Adaba una ñanna, ta baàntsa: Sledzega seke Nimrudu na an haàkuma aà dzega aà katafke aà Yaakadada na. ¹⁰ Naàwa eksaha na Nimrudu a fantau ge maga sleksiraara am huɗaara na: Am Baabila, am Airaik, am Akat, antara am Kalne. Eksaha ñanna bademme aà ba am larde aà Siniyar. ¹¹ A kezlese am larde ñanna, kwaye aà zlala aà dem larde aà Asuura. Nimrudu a de nder berniyaha gergere aàhuwa: Berni aà Niniwe, berni aà Raikaubaut Ir, berni aà Kalak ¹² antara berni aà Raissain. Raissain waà, am dagave aà tara Niniwe antara Kalak berni na yaikke jipu na. ¹³ Mitsarayim maa, ñane eggyetare ge Lundiyaha an Anamiyaha an Laihabiyaha an Naftuwaha ¹⁴ an Paterusiyaha an Kasluwaha ira Kaftauriyaha. Filistiyaha keni ta segashe aà ba am emnde ñanna. ¹⁵ Kanaana a yese Sidaun makaa-jiyaara antara Haitu. ¹⁶ Yaibusiyaha an Amauriyaha an Gairgasiyaha, ¹⁷ Haiwiyaha, Arkiyaha, Siniyaha, ¹⁸ an Arwidiyaha, Jaimariyaha ira Hamatiyaha, bademme a jebaha ñanna, ta segashe aà ba am Kanaana. Am iga aà una ñanna maa, emnde aà Kanaana ñanna jeba gergere na bademme zadarevzaàde hyaremnye am tate ñanna. ¹⁹ Emnde aà Kanaana waà, hahaatare yaikke jipu. Tsante am Sidaun am

dalbe à Gairar, dem Gaaja, dem Saudauma antara Gaumaura, an Adama an Saibauyim, kwaye de shanaasha Laisa, bademme ba hahaatare. ²⁰ Kwaya ñane wulfaha a Haamu, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere, antara zlamaha gergere.

²¹ Saim maleñaara ge Yafait, ñane keni a yayaa egdzar zaala, eggyetare ba ñane ge emnde à Aibair bademme. ²² Naàwa egdzara à Saim: Tara Ailam an Assuuru, Arfasada, Luuda ira Aram. ²³ Egdzara à Aram ñanna maa, tara Us an Hul an Gaitair ira Mas. ²⁴ Arfasada a yese Sala, Sala a yese Aibair. ²⁵ Aibair, ñane a yayaa egdzar zaala buwa: Pallaatare Falaik. Ta fante zhera à Falaik adaba a tegava am zamanaara duniya. Zhera à egdze a emmenjaara Yaktaan. ²⁶ Yaktaan a yese tara Almaudat an Saitaif an Hajamawait an Yairak ²⁷ an Hadauram an Usal an Dikila ²⁸ an Aupal an Abimayail an Saiba ²⁹ an Aufir, an Hawila ira Yaubaba. Bademmaatare na ta ba egdzara à Yaktaan. ³⁰ Hahaatare ge itare keni maa, tsante am Maisar, dem Safar, dete wa na à dem gedfi na, bademme ba hahaatare. ³¹ Kwaya ñane wulfaha à Saim, garevge jebaha gergere kwakya, ma emndara keni taà ndaha ba elvaatare, taà am lardahaatare gergere antara zlamaha gergere.

³² Kwaya ñane jebaha à emnde gergere na ta yanaa egdzara à Nuhu, ate kergema à eggyahaatare. Bademme a nalgaadama ta segashe à ba am itare, lauktu ta hyete ate haha am iga à yawe yaikke na a kefaa duniya bademme na.

11

Bere sladfe am Baabila

¹ Werre waà, bademme a duniya, emnde ndza taà ndaha ba elva palle, nara aà emnde ndza ba palle. ² Daaci tsaretse emnde ta d'aba baraàma aà gedì maa, ta de beraa slede yaikke am haha aà Sinaiyar, daàmbake zlafe adaliye, ta naba nja am slede ñanna. ³ A ba itare am dagavaatare: Magaumimaga jalapa, deraumidera an kara geni aà gevge an ndzedà. Daaci ta magaa bere an ñane ba seke ta maganaa an nakwa, ta vecaa bere ñanna an haha an gya an gaderaauj. ⁴ A ba itare zlafe adaliye am dagavaatare: Dawamiyemda am slera, sey mi nderndera berni yaikke antara bere sladfe an tsaka ire an hud'aara, sey ire aà bere ñanna a shanaasha samaya. Sey mi maganaamaga una ñanna, geni a kedeka zheraamiya, zadaumiyemka aà dem duniya bademme.

⁵ Daaci a tsekwe ge Yaakadada aà sa am samaya, ge se zhara berni yaikke na ta nderanaa egdzara aà Naadama na. ⁶ A ba Yaakadada: Emnde na waà, naàwa ta emnde a jeba palle, elva na taà ndahana itare keni ba palle, emnde na, ma ta nderaa maàga uwe am ervaun'daatare keni, baaka naàzu aà de piyatertepiya d'ekid'eki. Una ta maganaa itare kina na zlafe ba emtakwaara. ⁷ Mindalawa, tsekwaumitsekwa, mi de weshater-antewesha elva na taà an'kwa aà ndahana itare geni a cenaraaveka am dagavaatare d'ekid'eki mazlaara. ⁸ Daaci a de kyateraaha ge Yaakadada aàhuwa, aà dem duniya bademme, yaranya

ndera berni yaikke na. ⁹ Adaba una nanna, ta fante zhera à Baabila ge berni nanna. Adaba Yaakadada a weshante elva na ta ndahanaa emnde am berni nanna, a kyesaa emnde à dem duniya bademme.

Wulfaha à Saim

¹⁰ Naàwa kergema à wulfaha à Saim: Saim magaa yawe dermeke lauktu a ye egdzere zhele, zheraara Arfasada. Zlabe ba yawe buwa am iga à yawe à kefa duniya na. ¹¹ Am iga à a ye Arfasada keni, Saim a magaa yawe dermeke ilyebe zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar nwasha umele.

¹² Arfasada a magaa yawe kul keye jilyebe, a ye egdzere zhele, zheraara Sala. ¹³ Am iga à a ye Sala maa, Arfasada a magaa yawe dermeke ufade an keye zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar nwasha umele.

¹⁴ Sala magaa yawe kul keye waà, shan-sha egdzere zhele zheraara Aibair. ¹⁵ Sala a magaa yawe dermeke ufade an keye zlabe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar nwasha umele.

¹⁶ Aibair magaa yawe kul keye ju ufade waà, a ye Falaik. ¹⁷ Am iga à a ye Falaik maa, Aibair a magaa yawe dermeke ufade an kul keye a yayaa egdzar zaala antara egdzar nwasha umele.

¹⁸ Falaik magaa yawe kul keye, nane keni a ye Ragaw. ¹⁹ Am iga à a ye Ragaw maa, Falaik a magaa yawe dermeke buwa an maselmana. A yayaa egdzar zaala antara egdzar nwasha umele.

²⁰ Ragaw magaamaga yawe kul keye ju buwa, a ye Saraku. ²¹ Am iga àa a ye Saraku maa, Ragaw a magaa yawe dermeke buwa an vuye zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala antara egdzar ñwasha umele.

²² Saraku magaamaga yawe kul keye, a ye Nakaur. ²³ Am iga àa a ye Nakaur maa, Saraku a magaa yawe dermeke buwa zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar ñwasha umele.

²⁴ Nakaur magaamaga yawe kul buwa ju maselmane, a ye Taara. ²⁵ Am iga àa a ye Taara maa, Nakaur a magaa yawe dermeke an kelaawa ju maselmane zlaɓe adaliye, a yayaa egdzar zaala, antara egdzar ñwasha umele. ²⁶ Taara magaamaga yawe kul vuye, a ye Abraama, antara Nakaur ira Haran.

Labare àa Taara an emndaara

²⁷ Naàwa labare àa Taara an emndaara: Taara a ye tara Abraama antara Nakaur ira Haran. Haran a ye Ludu, ²⁸ mazlaara a naba emtsehe eddenjaara keni zlaɓe àa ba an shifa. A emtsaa àa ba am ekse na ta yanaa am hudfaara na, am berni àa Ur, am Kaldiya. ²⁹ Tara Abraama antara Nakaur ta ge gyaalaha. Zhera àa mukse àa Abraama Saray. Zhera àa mukse àa Nakaur Milka. Milka ñanna waà, egdze àa Haran eddetare palle an Yiska. ³⁰ Saray maa, ñane dzire àa yeka baaka egdzaara.

³¹ Taara a naba tse antara egdzaara Abraama, antara eggyenjaara Ludu egdze àa egdzaara Haran, antara Saray shawlaara, mukse àa egdzaara Abraama, a naba tsetehe am Ur, am kwara àa

Kaldiya antara emndaara, kwaye ta zlala à dem Kanaana. Daraada am Harran waà, de njarinja aàhuwa. ³² Iva à Taara magaaamaga dermeke buwa an ilyebe lauktu à emtsa. A emtsaa am Harran nanna.

12

Naàwa Dadaamiya a d'ante estuwa Abraama

¹ A ba Yaakadada à elvan ge Abraama: Sesse am lardaana, sesse am jebaana, sesse am mba à eddena, ezlzlala à dem larde na ni watse yaà kwaraksaà ya. ² Yaà de yaikteya, yaà de gagve larde yaikke. Yaà de gak barka, yaà de ganvege zharaan zhera yaikke. Kaà de gev barka ge emnde bademme. ³ Yaà de gater barka ge emnde na ni taà de gak barka ge ekka. Yaà de nyainyai emnde a nyainyai nyainye. Yaà de gaterar barka ge emnde na taà ate haha bademme adaba ka. ⁴ Daaci a naba tsetehe ge Abraama, a naba zlala ba seke una a bannaa Yaakadada na. ⁵ Abraama magaaamaga yawe kul vuye jilyebe am sarte na a kezla am Harran. A eksetaa muksaara Saray antara Ludu egdze à egdze a emmenaara, antara navahaara na a shateraa am Harran nanna bademme ira nalmanaatare bademme, ba zlalaatare à dem Kanaana.

Daraada am larde à Kanaana nanna maa, ⁶ Abraama a naba degashe an hufe à larde à Kanaana nanna peraatte, haa a daahe à dem tate na taà dahana an Sikaim na, am tate à nafa yaikke na taà dahana an Maure na. Am sarte nanna maa, emnde a larde taà ankwa am Kanaana.

⁷ A naba marapsehe ge Yaakadada àà katafke àà Abraama, a ba ñane àà elvan ge ñane: Larde na waà, yaà de vaterte ge wulfahaaña. Daaci Abraama a naba nderanaa tate àà fana sadake aàtekwa ge Yaakadada na a maranaa iraara na am tate ñanna. ⁸ A tsetehe am tate ñanna maa, kwaye a zlala àà dem Baytila, àà dem gedíyaara am huđe àà wa. A de icese slalaara am tate ñanna, a magaa berahaara an kacakaca am dagave àà tara berni àà Baytila am puti antara berni àà Ayu am gedíyaara ñane keni. Aàhuwa keni Abraama a nderanaa tate àà fana sadake aàtekwa ge Saksage, a magaa maduwa, a ñaha Dadaamiya an Saksage am maduwaara. ⁹ Mazlaara a naba kezla aàhuwa keni, a eksetaa baraàmaara àà dem dalbe àà manem.

Abraama am larde àà Misera

¹⁰ Samsa waya àà sem larde, waya ñanna keni yaikke jipu. Abraama a naba kezla àà dem Misera geni àà de shekwaashekwa aàhuwa cekwaanğudí. ¹¹ Herzharanteherzhe haha àà Misera waà, a ba Abraama àà elvan ge muksaara Saray: Ka cenancena emtu, naàwa ekka, ka mukse zari jipu. Diyandiya geni ¹² maà de puwartepuwa icaatare ate ka emnde àà Misera, taà de baà: Muksaara degi una, daaci taà de ja shifaaruwa, amaà ekka waà, taà de janğa. ¹³ De bateranba ka egdze a emmerwa, geni a fariyufe hyema, a njaninja lapiya am barkaaña. Yaà enzlanaanğezla shifaaruwa am barkaaña.

¹⁴ De tsekwatsekwa Abraama am Misera, emnde a Misera taà zhara zarire àà muksaara na jauje ge ndzedá. ¹⁵ Galipaha àà Firawna

keni naranna. Itare ta naba danaa zlebaara ge slekse, se daranda mukse na à dem mba à slekse. ¹⁶ Sleksu Firawna a maganaa shaigerire kwakya jipu ge Abraama afaba mukse na. A naba halanu dabbaha kwakya: kyawaha, eslaha, ezzenwaha antara ezlegwamaha. A vante antara navaha ira kwatenaha.

¹⁷ Amaà Dadaamiya Saksage a belanar masiba yaikke ge sleksu Firawna antara emndaara bademme afaba elva à Saray, mukse à Abraama. ¹⁸ Mazlaara Firawna a naba dfante Abraama, a ba nane à elvan ge nane: Aàzara una ka magita ka na? Labara bakiyanka geni muksaana? ¹⁹ Labara ka bantsa egdze a emmena geni yaà naba eksanteksa, yaà ganvege muksaarua? Kwaye muksaana mazlaara eksanteksa, ezlzlala! ²⁰ Firawna a vaterte elvaara palle ge emndaara, geni a varanteva baraama ge Abraama, a ezlzlala. A eksaneksa muksaara antara kazlaara bademme, a ezlzlala.

13

Tegava à tara Abraama an Ludu

¹ Tsetse Abraama am Misera, ankwaa à eptsa à sem Kanaana am Puti, nane antara muksaara, antara kazlaanaatare bademme. Ludu keni à àzenaara.

² Abraama nanna ndza sleberba jipu. Kwakya dabbahaara, kwakya gursaara antara dindar bademme. ³ Abraama ankwaa à maga ba shula. A tsetehe am manem nanna, kwaye a zlala à dem Baytila, am tate na ni ndza a magaa

beraha àà kacakaca ààtekwa na, am dagave àà tara Baytila an Ayu. ⁴ A baà am tate na ni ndza a nderaanaa tate àà fana sadake ààtekwa ge Dadaamiya werre na. Abraama a magaa maduwa, a ðante Dadaamiya an Saksage am maduwaara.

⁵ Ludu na ààzeṅaara na maa, ṅane keni an waldaha àà elsahaara antara kyawahaara, antara nawahaara halal. An beraha àà kacakacaara keni bademme. ⁶ Nalmane àà tara Abraama antara Ludu kwakya jipu. Cekwa kaambaatare geni taà nja ààtirpalle. ⁷ Adaba una ṅanna tsetse wava am dagave àà suniyaha àà Abraama antara suniyaha àà Ludu. Emnde a haha am sarte ṅanna, emnde a Kanaana antara Pairaisiyaha, itare keni taà àà ba am haha ṅanna.

⁸ Daaci a ba Abraama àà elvan ge Ludu: Taslaaṅa a jerka dagala am dagavaamiya antara ka ðekideki, ma am dagave àà suniya-haamiya keni. Adaba ma ba emnde a haà palle. ⁹ Naàwa haha bademme àà katafkaaṅa. Mi naba tegave. Baaka laambaṅa ðekideki naba ekseseke dalbe na kaà katana ka. Maki ka eksese dalbe àà naḍafa, iya yaà dem nazlaba. Maàki ka eksese dalbe àà nazlaba, iya yaà dem naḍafa.

¹⁰ Ludu a kante ice, a naa kaamba àà Urdun shaigera jipu, kaamba bademme ba slerekke. Adaba am sarte na zlaḅe Yaakadada kaḍanaaka tara Saudauma antara Gaumaura, dem Jauwar ndza ba seke zlanṅa àà Yaakadada, ndza ba seke haha àà Misera. ¹¹ Daaci Ludu a eksananse kaamba àà Urdun ṅanna bademme ge iraara, mazlaara a naba kezla àà dem gedi. Ta tegava

estuwa tara Abraama antara Ludu. ¹² Abraama nane njaanja am haha à Kanaana, Ludu, nane a de icese slalaara am huđe à kaamba, a velanaa à dem Saudauma. A magaa berahaara an kacakaca. ¹³ Amaà waà, emnde a Saudauma nanna ta maàndzawaha jipu. Kwakya haypaatare à katafke à Yaakadada

¹⁴ Am sarte na Ludu yanaaya Abraama, zlaa-zlala, a ba Dadaamiya à elvan ge Abraama: Kanteka icaaŋa, ezhzhara à dem yala antara à dem gedi, à dem puti, antara à dem manem bademme. ¹⁵ Haha nanna kaà aŋkwa à zharana ka na waà, yaà vakte ge ekka antara wulfahaaŋa bademme, dem ba ge d'ekideki. ¹⁶ Yaà yaktiya ba seke berbere à haha. Ba seke una ni kaà dzegwanka kezla berbere à haha na waà, wulfahaaŋa keni taà hyanuka ba estuwa. ¹⁷ Tsetse, naba jemje d'aba am haha na bademme, nanaana walaara antara yaikkiraara an vuwa bademme. Adaba ya vakte ge ekka. ¹⁸ Abraama a naba kezla, a de magaa slalaara an beraha à kacakaca am ekte à nafaha am Mamre, herzhe an Haiburuun. A nderanaa tate à fana sadake àatekwa ge Yaakadada am tate nanna keni.

14

Abraama gaaga ndzedfa arge sleksaha, a nezlaa Ludu

¹ Am zamane à sleksu Amrafail slekse à Sine'ar, antara Ariyauk slekse à Ailasar, antara Kaidaulayaumair slekse à Ailam, antara Tidal slekse à Gauyim, ² sleksaha nanna ta

naba dateraa waàva ge sleksaha umele ilyeβe: ta dateraa waàva ge tara sleksu Baira, slekse àà Saudauma antara Birsa, slekse àà Gaumaura, antara Siniyabu, slekse àà Adama, antara Saimaibair, slekse àà Jaibauyim ira slekse àà Baila, Jau'ar keni ba zhera àà kwara ηanna. ³ Sleksaha ilyeβe na keni ta naba magaa waada, ta jamme am kaamba àà Siddim, dfaàmbake zlaβe adaliye. Kina waà, tate ηanna gevge haye bademme, taà dfahana an haye àà izhe. ⁴ Yawe kelaawa ju buwa taà aàᅇkwa àà fansarfe ge sleksu Kaidaurlayaumair. Amaà ate iva kelaawa ju keyire waà, βasharka mazlaara. ⁵ Ate iva kelaawa ju ufadire maa, sleksu Kaidaurlayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na, ta naba se gaa ndzedfa arge emnde a Raifa am Astairaut Karnayim, ta de gaa ndzedfa arge emnde a Suni am Hama, ta de gaa ndzedfa arge emnde a Aimi am kaamba àà Kiriyatayim. ⁶ Ta de gaa ndzedfa arge emnde a Hauri zlaβe adaliye àà ba ate ire àà waatare, am Sai'ir. Ta dfaβemhe peraatte dem Ail Paran herzhe an we àà kaamba, zaruze bademme. ⁷ Daaci ta naba eptse kwa. Saraasa am Ain Mispāt, an Kaadais keni taà dfaβa ba ekse ηanna aàhuwa keni ta se gaa ndzedfa arge Amalaikiyaha am hahaatare bademme, ta zateruhe mette an naàza erva. Amauriyaha na taà am Hasasau Tamar keni ba estuwa, itare keni zarateruze an naàza erva bademme. ⁸ Daaci duwa àà sleksaha, slekse àà Saudauma, slekse àà Gaumaura, slekse àà Adama, slekse àà Jaibauyim ira slekse àà Baila, amaana Jau'ar. Sleksaha ηanna ta naba sesaa emndaatare bademme,

ta se tsatsaa waàva am kaamba àà Siddim. ⁹ Daaci se daremda am waàva yaikke antara sleksaha na, itare keni taà an emndahaatare: Sleksu Kaidaurlayaumair ñane slekse àà Ailam, antara Tidal slekse àà Gauyim, antara Amrafail slekse àà Sine ^ar, antara Ariyauk slekse àà Ailasar, amaana: sleksaha ilyeße taà wava an sleksaha ufafde. ¹⁰ Ay mbate, kaamba àà Siddim ñanna bademme an yaà evvegaha. Ta de zhagade, de valyaremvalye àà dem evvegaha na tara slekse àà Saudauma antara slekse àà Gaumaura. Jugena àà emnde na, kyarekya, zhagadarzhagade àà dem waha. ¹¹ Daaci emnde na garega ndzedà na ta naba halante nalmane àà emnde a Saudauma antara emnde a Gaumaura na bademme, antara ba naàza zaatare na ndza an sheße, habazarsehabaze bademme, zlarzlala an ñane. ¹² Ludu egdze àà egdze a emmeñaara ge Abraama na ndza an Saudauma na keni eksarvaksa, ñane-ka, nalmanaara-ka, bademme zlarzlala an ñane.

¹³ Ankwa edda àà sera umele ñezlanzla, a se balanansa ñane labare ge Abraama, ura Ibraniñkau, àà nja am ekta àà nafaha àà Maàmre ura Amauri, nafaha ñanna sadafde jipu. Mamre ñane egdze a emmetare ge tara Aiskaul antara Anair, ta emnde a namaàna jipu antara Abraama. ¹⁴ De cenaàncena Abraama geni kelaadaha eksarvaksa egdze àà egdze a emmeñaara daraànda, a naba jemaa emndaara, dawalaha na mbarmbe waàva jipu na, zaala dermeke keye an kelaawa ju tise. Daaci yalla, a daa dfaba kelaadaha na dem Dan. ¹⁵ Abraama a de tegese emndaara gergere kwakya, daaci

ɲane antara dawalahaara na a naba datererhe ge kelaadaha na an waàva an vayiya. A naba gaa ndzedfa arge sleksaha ɲanna, a kyateraahē, a dʒabateremhe àà dem Hauba herzhe an Damas, am dalbe àà manem. ¹⁶ A lyevaa nalmanaatare bademme, a saahe an ɲane. Ludu egdze àà egdze a emmeɲaara na keni a naba sanaahe. Ludu ɲanna, ɲwashaha, emnde umele na ndza sluwaratervasluwe na, antara nalmanahaatare bademme sarateraasa.

Malkisadaka àà gar barka ge Abraama

¹⁷ Am sarte na Abraama gaaga ndzedfa arge Kaidaurlayaumair antara sleksaha umele na yaatare palle na maa, a naba eptsa. A naba sesehe ge slekse àà Saudauma, a de yainuhe am kaamba a Sawe. Kaamba ɲanna waà, taà dʒahana an kaamba àà sleksaha. ¹⁸ Malkisadaka, slekse àà Salima, zlaʒe adaliye ɲane liman àà Dadaamiya na an nire ge emnde bademme na, ɲane keni a sesehe, a saa dʒafa antara egdze a mbazla am erva. ¹⁹ A se gar barka ge Abraama, a ba ɲane: Abraama, a gagga Dadaamiya na an ire ge emnde bademme na barka. ɲane edda àà samaya antara haha. ²⁰ Zheraara a gevge an gaàlaà, Dadaamiya na ni an nire ge emnde bademme, a fakem kelaadahaɲa am erva na. Daaci Abraama a sanse luser am nalmanaara bademme, a vante.

²¹ A ba slekse àà emnde a Saudauma na àà elvan ge Abraama: Taslaaɲa viteva ka ba emndaaruwa, ɲanaaɲa nalmane bademme. ²² A ɲwanante ge Abraama, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Naàwa ervaaruwa, kanakanteka àà

katafke à Yaakadada, Dadaamiya na à nire ge emnde bademme, edda à samaya antara haha na, yaà zaku ba wad'aara: ²³ ba uwe keni yaà ekseka ya am nalmanaana. Una ba zawa à kimakaanja palle, ba hulma à sluzhaana keni. Kaà de baanka ka gananga nalmane ge Abraama. ²⁴ Ba naàzaraana keni yaà ekseka ya maà ba una ta zuwaa dawalaha-ka. Amaà dza à malaha na ta daa dabidaba na waà, yaà eksarekse, tara Anair, Aiskaul ira Mamre. Itare waà, a halarvaahala nubaatare.

15

Dadaamiya à nguɗa namaàna an Abraama

¹ Am iga à labare njanna maa, Abraama shan-sha waàhaya, anjwa à ndahan elva Saksage, a ba njane: Abraama, a wanja iyawa dekideki, ya gwelakwaana ba iya an iraruwa. Kwakya lafaana àzerwa. ² A njwanante ge Abraama, a ba njane: Ba estuwa Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa. Amaà watse kaà de vite uwe demme ka? Naàwa anjwa à zla ndzedaruwa bademme, amaà egdzaaruwa yaà de yaànaà am iga keni baaka. Ba warataaruwa keni a de zaànaà ba Ailiyaijair egdze à emnde a Damas. ³ A farhe zlaɓe adaliye, a ba njane: Saksagaaruwa, bashakika wulfe ma, eddawna ta yanaa am huàde à haaruwa na waà, watse sleza warataaruwa ba njane. ⁴ Amaà a tsekwe ge kwara à Yaakadada zlaɓe adaliye ààsezenaara, a ba njane: njane ka sleza warataana. AÀ de zaànaà ba eddawna à de segashe am ka malle.

⁵ A sanse aàsegashe, a ba ñane aà elvan ge ñane: Ezhzhaàràà ice aà dem samaya, ekkezla terlyak-waha na maà kaà dzegwaàndzegwa! Daaci a ba ñane aà elvan ge ñane: Wulfahaña keni watse ba estuwa.

⁶ Abraama a naba fetarhe ate elva na a ndasaa Saksage na. Adaba una ñanna, Yaakadada keni a fe ñane ate edda aà jirire.

⁷ A ba Dadaamiya aà elvan ge Abraama: Ba iya una ya Yaakadada, ya sakse am Ur am haha aà Kaldiya, ya sakaa aàsehuna geni yaà vakte haha na ge ekka. ⁸ A ñwanante ge Abraama, a ba ñane: Yaakadadaaruwa, Saksagaaruwa, yaà de dise estara geni ba jirire haha na vakiteva ge iya? ⁹ A ba Yaakadada aà elvan ge ñane: Kwaye, de tatayevaataataya gyaale sla aà yawe keye antara naàwe a yawe keye antara zhel kyawe a yawe keye ira takala a masar palle antara takala a kaamba palle, siyansa bademme.

¹⁰ Abraama a naba tatayevaa dabbaha ñanna antara yiyaha ñanna bademme, a datsanme bubuwa am dagave kalkale. Sey ba yiyaha waà, datsaaka am dagave na. Amaà ba kelaa dabba waà, ba a icanme kalkale waà, a ba zlateraahe ma urara keni an ndañjire a una. ¹¹ Waàva ge zaatataha arge hyuwaara, amaà a bakaterbaka Abraama.

¹² Herzhe aà eblya vaciya maa, Abraama ñanaaña hare jipu, lyawa keni aà wanwa adaba gevge ba tabedamme an tsaka ire. ¹³ Daaci a ba Saksage aà elvan ge ñane: A njinja am vuwaaña ganakini wulfahaña taà de nja am larde aà emnde. Watse taà de gev navaha aà emnde

ɲanna, taà de magatera palasa am iva dermeke ufade. ¹⁴ Amaà watse ya pelsepele ya ate emnde ɲanna taà de magateraà navire ɲanna. Am iga aà una ɲanna maa, taà de sesse am larde ɲanna an nalmane kwakya jipu. ¹⁵ Ekka maa, kaà de bere eggyahaan̄a am faya aà ba an hairire. Kaà de gev emgyegwe kurcumme lauktu kaà de emtsa. ¹⁶ Wulfahaan̄a taà de eptsaa àsehuna waà, sey am zamane ge ufaɖire. Adaba kina zlaɓe haypa aà Amauriyaha jawka ge ndzed̄a geni yaà bakatersebake.

¹⁷ Eblyablya vaciya ba dekid̄eki, gevge vayiya baɖemme maa, taà zhaàraà ba gahe aà kaàraà, tara nara aà kaàraà antara yire aà kaàraà taà segashe am huɖaara, aà zlala gahe na am dagave aà dabbaha na an d̄atsa na. ¹⁸ Dadaamiya Sak-sage keni a ɲgwede namaàna ba vacite ɲanna an Abraama, a ba ɲane aà elvan ge ɲane: Haha na waà, vanaterteva ge wulfahaan̄a, tsante ate haye aà Misera, dete haye yaikke na taà d̄ahanaà an Aifratis na baɖemme. ¹⁹ Larde aà Kainiyaha, larde aà Kainijiyaha, larde aà Kadmauniyaha, ²⁰ larde aà Haitiyaha, larde aà Pairaisiyaha, larde aà Raifaha, ²¹ larde aà Amauriyaha, larde aà Kanaaniyaha, larde aà Girgasiyaha ira larde aà Yaibusiyaha baɖemme, yaà de vakte ge ekka.

16

Hajara a yan Ismayiila ge Abraama

¹ Saray, mukse aà Abraama yaneka egdzere ge zhelaara d̄ekid̄eki. An̄kwa kwatenaara egdze aà emnde a Misera, zharaara Hajara. ² A ba

Saray à elvan ge zhelaara Abraama: Naàwa iya, fiyarfe Dadamiya yaà yeka. Naba njawinja antara kwatenaaruwa na, ambane watse yaà shansha deme egdzere ate nane. Lyavaalya ervaunđe à Abraama elva à Saray na. ³ Daaci Saray a naba eksante Hajara kwatenaara, a vante ge zhelaara Abraama geni à ganvege muksaara. Iva kelaawa una a maganaa Abraama am haha Kanaana. ⁴ Daaduwa Abraama aàdeza Hajara, Hajara a naba shaa huđe. Ba a naa a shaa huđe na waà, a naba fantau ge zhaàràà zanwaara Saray an ice a epsawa. ⁵ Daaci a ba Saray à elvan ge Abraama: Emtankire na ni ndza arge iya na waà, kina eptsakaareptse ge ekka. Hajara kwatenaaruwa ge iya, ya eksante ba iya ervaaruwa ya fakem am huviye ni, gevge ni à zhari ba seke ya kere am icaara adaba a shaa huđe! Miya antara ka waà, à hyephye Dadaamiya Yaakadada dagavaamiya. ⁶ A ba Abraama à elvan ge Saray: Kwaye kwatenaana, ba kina keni à ba am ervaana. Emmaga naàzena ni kaà katana ka an nane. Daaci Saray a naba maranaa zladfa kwakya ge Hajara, Hajara zhagadaazhagade aàtuge nane, a naba kedeme am kaamba.

⁷ Malika à Yaakadada a de bere Hajara am kaamba, à nja ate we à yawe. Yawe nanna herzhe an barama a dem Sura. ⁸ A ba malika na à elvan ge Hajara: Hajara kwatena à Saray, ka sawa ame? Kaà deme kina? A nwanante, a ba nane: Yaà ankwa à zhagade aàtuge zanwaaruwa Saray. ⁹ A ba malika na à elvan ge nane: Ba kina eptseptsa aàdeza zanwaana.

De ganaaga iraaŋa à dem aha ààkatafkaara. ¹⁰ A ba malika àà Yaakadada àà elvan ge ŋane zlaɓe adaliye: A ba Yaakadada yaà de yaterteya egdzaraaŋa, taà de gev kwakya jipu, ɓaaka kezlakulaatare. ¹¹ A ba malika àà Yaakadada àà elvan ge ŋane: Naàwa kaà àà huɗe, watse kaà yaà egdzere zhele, kaà fana zhera àà Isemayiila, aɗaba Yaakadada cenancena zlaɗaŋa baɗemme. ¹² Amaà egdzaaŋa ŋanna waà, watse slemaàndzawa ba seke ezzeŋwa a kaamba. Ervaara àà de sha emnde baɗemme, emnde keni baɗemme watse erwaatare àà de sha ŋane. Watse àà nja ba ŋane palle àà de gaterapteka ge egdzar mamahaŋaara ɗekideki.

¹³ Am iga àà una ŋanna maa, a ba Hajara: Abi iya keni ya nanna ŋane eddawna a nina na? Aɗaba una a ɗaha Yaakadada na a ndahan elva na an: Dadaamiya na àà nina. ¹⁴ Aɗaba una ŋanna, suwa ŋanna taà aŋkwa àà ɗahana an suwa àà Dadaamiya aŋkwa àà nina. Suwa ŋanna am dagave àà tara Kaadais antara Baarait.

¹⁵ Daaci Hajara a yan egdzere zhele ge Abraama. Abraama a fete zhera àà egdzaara na a yanaa an Hajara na Isemayiila. ¹⁶ Iva àà Abraama shanasha kul tise juŋkwahe am sarte na Hajara a yan Isemayiila.

17

Dem sheɗefkwe gevge nalaama àà namaàna àà

Dadaamiya an Ibrahiima

¹ Abraama shanaasha yawe kul maselmane, Yaakadada a naba marapsehe àà kataftkaara,

a ba ṅane àà elvan ge ṅane: Ba iya una ya Dadaamiya, hakuma bademme àà ba am ervaaruwa. Njinjaṅa ààkatafkaaruwa, a jerka duksa maàndzawe ate ka am njaṅa. ² Naàwa yaà ṅkwa àà maga namaàna am dagavaamiya antara ka: Yaà vakte yaà, yaà de yaàkteyaà kwakya jipu. ³ Daaci Abraama a kezlan ugje ge Dadaamiya, wafkaara ba teppe ate haha. A ba Dadaamiya àà elvan ge ṅane zlaḅe adaliye: ⁴ Elvaaruwa ge ekka waà, namaànaaruwa vanakteva zlauzle, kaà de gev eddarge nalgaha kwakya. ⁵ AÀsalikataliya na waà, taà dalika àà dfaḅaàkaà an Abraama mazlaara, amaà Ibrahiima. Adaba ganagvege eddarge nalgaha àà emnde kwakya. ⁶ Yaà de gagvege eddawna ni jebaara kwakya jipu na, yaà de yakteya kwakya jipu, kaà de gev eddarge nalgaha àà emnde, sleksaha gergere taà de segashe am emndaṅa. ⁷ Namaànaaruwa na ya ṅgudfakan ge ekka na waà, antara ge egdzaraṅa keni bademme, dem eggyeggye. Namaànaaruwa ṅanna saksage geni ya Dadaamiyaṅa, ya Dadaamiya àà egdzaraṅa keni am igaṅa. ⁸ Haha ṅanna naàwa ka wayve am huḅaara na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraṅa bademme, naàza ba ge dḅekidḅeki. Haha àà Kanaana bademme àà de gev naàzaṅa, antara egdzaraṅa am igaṅa, watse ba iya una ya Dadaamiyaatare.

⁹ A ba Dadaamiya àà elvan ge Ibrahiima zlaḅe adaliye: Ekka waà, dḅemanvedḅeme ka ba namaànaaruwa, ekka antara egdzaraṅa bademme dem eggyeggye. ¹⁰ Naàwa naàzena

kwaà de magana kure ge tsufa namaàna na ya ngudfana ya antara kure: Ba kelaa ma yakuraya egdzere zhele kwaà belana am shedekwe. ¹¹ Dawemda am shedekwe. Una nanna nalaama à namaàna na am dagavaamiya na, iya antara kure. ¹² Ba kelaa maà yakuraya egdzere zhele am jebaakure, kwaà belana am shedekwe am hare ge tisire. Dete ba una gavka jebaakure keni ma ta yanaa à ba am huđe à haà à kure tsawe. ¹³ Ma una ta yanaa am huđe à haà à kure, ma una kwa shekweve an shekwe keni bademme puwawaterempuwa am shedekwe baaka shaige. Una nanna nalaama à namaànaaruwa ge kure, an puwa ate vuwaakure. Namaàna nanna saksage. ¹⁴ Amaà zhele na baaka am shedekwe, icaaka zheliraara đekideki na waà, a jaranaaja shifaara ba đekideki am jebaara. Adaba nane ebzubze namaànaaruwa.

¹⁵ Daaci a ba Dadaamiya à elvan ge Ibrahiima: Kina waà, daheka muksaana an Saray mazlaara. AÀ salikataliya na waà, zheraara Saratu. ¹⁶ Yaà de ga barkaarua ate nane, yaà de vakte egdzere zhele an nane. AÀ de gev emmarge nalgaha gergere. Sleksaha gergere antara jebaha à emnde gergere à de segashe am nane.

¹⁷ Ibrahiima a kezle ugje, wafkaara ba teppe ate haha, amaà waà, ambera à dzaka. Adaba a ba nane am ervaunđara: Emgyegwe a zhele yawe dermeke ni kwasau zlabè à de yaà egdzere? Ma Saratu keni emgyegwe a mukse yawe kul maselmani ni aè de ya egdzere? ¹⁸ Daaci a ba nane à elvan ge Dadaamiya: A shifeteshifa nane ba Isemayiila aàkatafkaana,

baaka naàzu yaà yekana umele. ¹⁹ Amaà a nwanante ge Dadaamiya a ba nane: Baaka shaigaara dekidfeki, muksaana Saratu à de yaka egdzere zhele, kaà de d'ahana an Isiyaaku. Yaà de nguda namaànaaruwa antara nane ira egdzaraara am igaara ge nane. Namaànaaruwa nanna saksage. ²⁰ Duksa palle waà, lyanvaalya yekaana ate Isemayiila. Yaà de ga barkaaruwa ate nane, yaà ganve ura kwakya jebaara. Yaà huyanahuya kwakya jipu, sleksaha kelaawa ju buwa una taà de segashe à ba am nane. nane nanna waà, yaà de ganvege nalga yaikke. ²¹ Amaà namaànaaruwa waà, yaà ngudana antara Isiyaaku, egdze na ni à de yakaa Saratu na. Aà de yakaa egdze nanna am shifa sarte ba seke una.

²² Zlauzle am tsakana elvaha na ge Abrahi-
 ima maa, a zlalehe ge Dadaamiya. ²³ Am iga
 à una nanna, Ibrahiima a eksante egdzaara
 Isemayiila, antara navaha na ta yateraa am
 hufe à haara ira emnde na a shekwaterve
 an nalmanaara, bademme a puwaterme am
 shedekwe vacite nanna, ba seke una a ndahanaa
 Dadaamiya. ²⁴ Am sarte na Ibrahiima à dem
 shedekwe, ivaara kul maselmane ju maselmane.
²⁵ Egdzaara Isemayiila an yawe kelaawa ju keye
 am sarte na à fana am shedekwe. ²⁶ Tara
 Ibrahiima antara egdzaara Isemayiila ta dem
 shedekwe à ba ate vaci palle. ²⁷ Ba duksa palle
 ge emnde na taà am hufe à haara keni. Emnde
 na ta yateraa am hufe à haara, antara emnde
 na a shekwaterve an shekwa, zaalaha bademme,
 ta dem shedekwe à ba am hare nanna.

18

Dadaamiya a balese estuwa sarte a yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada a naba marana iraara ge Ibrahiima am dagave àà nafaha sadadde am Mamre. Ibrahiima ankwaa àà nja ate we àà wakiyaara, beraara bademme a maganaa àà ba an kacakaca. Sarte nanna keni erva a vaciya jipu. ² Ba estuwa a kante ice waà, àà zhara ba emnde keye, zaala taà ankwaa àà tsatse. Hatstse àà bina a naba tsetehe, ankwaa àà de yaiteruye ate we àà wakiya, a kezle ugje ate haha, ³ a ba nane àà elvan ge pallaatare: Yaakadadaaruwa, maàki ba zakivaareze waà, taslaana deska ba estuwa, sawa tsatse am mba àà navaana. ⁴ Daaci a ba nane àà elvan ge itare: Sawmbare puwawansepuwe cekwaangude am ekte àà nafa aàhuna, taà sakura egdze a yawe kwaà baraabara serahaakure. ⁵ Yaà katakurva antara egdze a naàza za, kwaà shansha ndzedfa, lauktu kwaà fanu ge baraamaakure àà de katafke ba seke una kwaà katanaà kure. Daaci estuwa, dakureska ba dey arge haà àà slesleraakure. Ta nwanante ge wayvaha na, a ba itare: Shagera jipu, naba emmaàga sleraana. ⁶ Ba watsewatse, a eptsa àà ba an hadzala Ibrahiima àà dem bere aàza Saratu, a ba nane àà elvan ge nane: Degevaadega ukpa na leppe jipu na keye ate daramaara, emmaàga gatau watsewatse. ⁷ nane an iraara, zhagadaara àà dem walde a esla, a de eksese egdze a esla na shagera vuwaara, hyuwaara kudkufe jipu na, a naba fanem am

erva ge slesleraara, nane anƙwa àà ganve naàza dfaàle àà ba ate watsewatsire. ⁸ Gyepgye naàza dfaàle na maa, Ibrahiima a satera jeba naza za umele anƙwa ta magana an uba, antara uba àà waya, a sateranhe ààtirpalle antara hyuwa na, a faterhe àà katafkaatare. nane keni a tsaahè àà ba ààzetare am ekte àà nafa nanna haa ta zuhe.

⁹ Daaci ta ndavanuhe, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: AÀme muksaanja Saratu? A nwaterante, a ba nane: Kwaye nane anƙwa am bere. ¹⁰ A ba palle àà wayvaha na àà elvan ge Ibrahiima: Sarte seke una am shifa watse yaà eptsà, una yaà ndak ba jirire baaka ept-sankaara, watse yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. Saratu keni àà tse àà ba am iga àà Ibrahiima nanna ate we àà wakyiya, anƙwa àà cena elva na. ¹¹⁻¹² Daaci dzaka ge Saratu an ila, adaba Ibrahiima antara nane bukerdfaatare garevge emgyegwaha. nane dème ba naàdfaatare nwashaha keni naàzaara icevice. Adaba una nanna a ba nane am ervaunɗaara: Am njaaruwa na ni kwasau zlaɓe anƙwa em-takire àà nja antara zhele? Edda àà haaruwa keni gevge emgyegwe a zhele kurcumme! ¹³ A ba Saksage àà elvan ge Ibrahiim: Labara àà dzaka Saratu? Labara a bantsa nane am ervaunɗaara ganèvge emgyegwe a mukse ni yaà yaà egdzere-he? ¹⁴ Una keni anƙwa najipuwaara ààza Saksage emtu an sleksiraara? Sarte seke una am shifa, yaà anƙwa àà eptsà aàsezeɗa, yaà se bere Saratu an egdzere zhele am erva. ¹⁵ Jaaja lyawa Saratu maa, a ba nane: Dzakanka. A ba Yaakadada keni ba parakke: Ka dzaka.

Ibrahiima anƙwa àà yekateru shifa ge emnde a Saudauma

¹⁶ Am iga àà una ɲanna maa, tsaretse wayvaha na keye kerde, taà anƙwa àà zlala waà, ta kurese ba ndanɲire àà Saudauma. Ibrahiima keni a zlala antara itare, a daa àà puwatersepuwe.

¹⁷ Daaci a ba Yaakadada: Yaà tsa shebanvuweka ge Ibrahiima naàza na yaà de magana ya.

¹⁸ Adaba Ibrahiima àà de gev eddarge nalga yaikke, nalga na ni watse an hakuma jipu na. Bademme àà emnde na taà ate haha taà de sha barka adaba ɲane. ¹⁹ Ya eksese ɲane ganakini àà kwaratersekwere ge egdzaraara antara wulfahaara am igaara ge ɲane geni a farfa zherwe ate shairiyahaaruwa, a magarmaàga jirire, a magarmaga duksa bademme an baramaara, lauktu yaà gananvege ge Ibrahiima naàzena ya banaa watse yaà vanteva na.

²⁰ Daaci a ba Yaakadada àà elvan ge Ibrahiima: De shisha yawe àà kyuwa àà emnde kwakya, adaba naàzena taà aàƙwa àà maganaà emnde a Saudauma antara Gaumaura. Haypa àà emnde ɲanna jauje ge ndzedfa. ²¹ Adaba una ɲanna yaà anƙwa tsekwa aàdehuwa, yaà de habaza magaatara ɲanna maàki ba jirire ba estuwa. Maàki gavka estuwa keni watse ya ɲaa ba diyeddiye.

²² Daaci emnde buwa am wayvaha na ept-saratervepts a iga, zlarzlala am tate ɲanna, taà anƙwa àà zlala àà dem Saudauma. Amaà Yaakadada waà, zlalaaka, anƙwa àà tse àà ba am tate ɲanna, Ibrahiima keni anƙwa àà ba àà tse àà katafkaara. ²³ Ibrahiima a ganapte

ge Yaakadada, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Kina emnde a jirire na taà ààhuwa keni kaà de kedaterakeda ààtirpalle antara emnde a haypa emtu Yaakadada? ²⁴ AÀmbane taà ankwa emnde a jirire kul ilyebe am Saudauma ɲanna, kaà de kedaterakeda itare keni emtu? Kaà yaterareka ge emnde a ekse ɲanna adaba emnde a jirire kul ilyebe na taà am hudaara na emtu? ²⁵ Kay! Ekka kaà ta maganaaka jeba una. Emnde àà jirire ni kaà cebatera ààtirpalle antara emnde a haypa? Shairiyaatare kalkale? Una àà magaaveka. Eddawna watse àà kyana ɲane shairiya àà duniya bademme ni àà kyanaka shairiya a jirire? ²⁶ A ɲwanante ge Yaakadada, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Maàki shanansha emnde a jirire kul ilyebe am hude àà berni àà Saudauma waà, yaà naba yateraareye ge emnde a ekse ɲanna bademme adaba itare. ²⁷ A ba Ibrahiima: Taslaaɲa yiyareye Yaakadadaaruwa, adaba maganka lyawa àà katafkaaɲa deki deki ge ndakse elva parakke. Iya waà, ya berbere àà haha ba dey, ya kelpa àà kara ba dey. ²⁸ AÀmbane watse baaka ura ilyebe am emnde a jirire kul ilyebe na, kaà de kedaterakeda bademme adaba emnde ilyebe na baaka am hudaara na emtu? A ba Yaakadada: Maki shanansha emnde a jirire kul ufade jilyebe am ekse ɲanna waà, yaà kefeka ekse. ²⁹ Aley, zlaɓe Ibrahiima yaanka Yaakadada, a ba ɲane àà elvan ge ɲane zlaɓe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul ufade am ekse ɲanna maa? A ɲwete ge Yaakadada, a ba ɲane:

Maàki shanansha emnde a jirire kul ufade am ekse ñanna waà, yaà kedeke ekse. ³⁰ A ba Ibrahiima: Taslaaña Yaakadadaaruwa, a jan̄ka ervaun̄de, yaà an̄kwa aà ndavakundave zlaɓe adaliye: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul keye am ekse ñanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kul keye am ekse ñanna waà, yaà gejecha ekse. ³¹ A ba Ibrahiima: Taslaaña Yaakadadaaruwa yiyareye. Adaba kwakya elvaaruwa aà katafkaaña: AÀmbane emnde a jirire ta ba kul buwa am ekse ñanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire ni hyephye kul buwa am ekse ñanna waà, yaà gejika ekse ðekideki adaba emnde a jirire kul buwa ñanna. ³² A ba Ibrahiima: Taslaaña Yaakadadaaruwa, ñanaaña ervaun̄daaña an slakala, yaà ndavaku ba palle mazlaara, yaà farka umele. AÀmbane emnde ñanna ta ba kelaawa njain̄ɓe am ekse ñanna maa? A ba Yaakadada: Maàki shanansha emnde a jirire kelaawa am ekse ñanna waà, yaà gejecha ekse mazlaara adaba emnde a jirire kelaawa na.

³³ Am sarte na ni Yaakadada mbedanumbede elvaara bademme ge Ibrahiima, a naba yaa Ibrahiima, a naba zlalehe. Ibrahiima keni ba eptsara aà sem tataara.

19

A segashe estuwa Ludu am Saudauma

¹ Herzhe an̄kwa aà maga mangaripu waà, daraada malikaha buwa na keni am Saudauma. Ludu maa, ñane an̄kwa aà nja ate we aà

walkame à Saudauma nanna. Ba a puwete ice ate itare waà, hatstse a naba tsetehe, a de yaiteruye, a kezle ugje à kataftkaatare wafkaara ba teppe ate haha. ² A ba nane à elvan ge itare: Yaakadadaaruwa, taslawaaakure, daweska ba estuwa arge haà à naàvaakure. Sawm-bare barawaabare serahaakure, harauhaàre, an enlya werre waà, lauktu kwaà tse, kwaà maga shulaakure adaliye. Amaà ta nwanante, a ba itare: nere nàà duka à dem mba à ura, nàà haraanjere à ba aàgashe. ³ Amaà Ludu keni a tsaa à ba ate naàzaara, à magatera tasle estuwa, à natertàà sera. Daaci ta naba duhe, ta demhe à dem hufe à haara. A de magateraa munri antara depain na baaka shahi à makala am hudaara na, ta zuhe.

⁴ Ba zlaàva keni zlavareka emtsaade waà, saremsa emnde a ekse à Saudauma, dawalaha antara emgyegwar zaalahaatare bademme sarsese am slalaha kaàtaàkaàppe se jarantaaveje ge haà à Ludu. ⁵ Ta dante Ludu, a ba itare taà elvan ge nane: Taà ààme dawalaha na ta tsekwaa am mbaanja à ba an vayiya vatena na? Satersese aàseze nere, nàà kaàtaà zlava an itare. ⁶ A sesehe ge Ludu aàsezetare, a tsaàhe ate we à wakyiia, a hedanu ge wakyiia am igaara, ⁷ a ba nane à elvan ge itare: Estuweka emndaaruwa, magauka mandzawire na taslawaaakure. ⁸ Naàwa taà ankwaa egdzara-haaruuwa ta buwa, garevge gyaalaha, zlaàbe diyarka zhele waà, yaà satersese itare, kwaà de maga naàzena kwaà katana kure an itare. Amaà zaala na waà, taslawaaakure yawaterya, afaba

ta wayvaha, taà am huɗe àà haaruwa. ⁹ Amaà a ba itare taà elvan ge Ludu: Janjernaaja ka ate we àà wakiya! Ka wa ka sawa an sawa, ka wayve ba dey degiya gakevge narkaliyaanere? Use dawale, shagera kwa elvaana. Ba kinamina naà magakanaamaga palasa, àà jauje ba ge naàza àà emnde nanna. Ta naba puwana tsekweɗa ge Ludu, taà kata kezla paàre àà wakiya maa, ¹⁰ malikaha buwa na ta naba velese erva, ta tedante Ludu àà dem huɗe àà haà, ta heɗanu ge wakiya. ¹¹ Ta naba wulfete emnde nanna taà ate we àà wakiya na, malaha dete egdzaraha bademme baaka ura àà nanna ice dekiɗeki. Ta kuɗevaa ba itare ge tataya we àà wakiya geni taà demda.

¹² Daaci a ba malikaha na taà elvan ge Ludu: Taà anƙwa emndaana umele am ekse na emtu? Ma egdzaraana, ma shawlahaana, ma emndaraana keni, maà ta varahaana am huɗe àà ekse na waà, satersese. ¹³ Adaba naà kata keɗanaakeɗa ekse na ba dekiɗeki. Yaakadada cenancena kyuwa emnde kwakya adaba maàga àà emnde a Saudauma. Adaba una nanna a belanera Yaakadada geni naà se keɗanaakeɗa ekse na. ¹⁴ A sesehe ge Ludu, a de mbedateru ge shawlahaara, emnde na ta anƙwa àà sheba egdzaraara, a ba nane àà elvan ge itare: Magaumaàga watseswatsire mi zlalawa am ekse na, adaba Yaakadada àà kata keɗe ekse ba dekiɗeki. Amaà shawlahaara nanna ta ganve ba elva a shawya.

¹⁵ Kyaakya adaga waà, malikaha na ta bakante ge Ludu àà ba an ndzeɗa. A ba itare taà elvan ge

ɲane: Tsetse ba watsewatse antara emndaanɲa, muksaanɲa, antara egdzaraanɲa buwa, dawedde watsewatse, a zakuruka duniya adaba shariya aà haypa aà emnde a ekse na. ¹⁶ Am taà ezhzhara aà hadzaleka Ludu, ta naba ɲanaahe ate erva, ta ɲanaa erva ge muksaara, ta ɲateraa erva ge egdzaraara buwa ɲanna, ta daterse aà dete iga a ekse, ta yatera ahuwa, adaba Yaakadada wayaaka kedaara. ¹⁷ Am sarte na daratersede aàdete iga a ekse ɲanna maa, a ba palle aà malikaha na aà elvan ge Ludu: Ezhzhagade shifaanɲa aà de cuwa waà, geni a kedeka shifaanɲa. Zhareka ice aà sem iga, tseka am kaamba keni. ¹⁸ Amaà a ɲwanante ge Ludu, a ba ɲane: Estuweka Yaakadada, yaà de dzegwaànka. ¹⁹ Urara keni ya ba naàvaanɲa, shanansha ɲgurna aàzeɲa magakiyanmaga shaigerire yaikke, ɲezlakisenɲle waà, yaà dzegwaànka zhagade aà de cuwa wa. Yaà tama aà de shisha emtanɲkire, yaà de cuvaaka wa yaà emtsa. ²⁰ Kaà anɲkwa aà nanna egdze a ekse na kwaye ɲane na emtu? Herzhe ba egdze a ekse ɲanna, yaà dzegwaàndzegwa zhagade aà de cuwa tate ɲanna, taslaanɲa viteva barama ge dehuwa. Egdze a ekse ɲanna ba cekwaanɲgudɪ, daaci yaà de sheba iraarua am hudaara. ²¹ Shagera, a ba malika na, yaà magakaà ɲgurna zlabɛ adaliye, yaà yaka egdze a ekse ɲanna, yaà gejeka. ²² Ezlzala watsewatse, kaà de sheba iraanɲa am egdze a ekse ɲanna, yaà manɲka ba uwe keni sey maà dakaada am ekse ɲanna. Adaba una ɲanna, ta fante zhera aà Jau'ar ge egdze a ekse ɲanna.

Dadaamiya ndza a keɗan estuwa Saudauma antara Gaumaura

²³ Sesse vaciya am haha waà, Ludu keni de tsekwaatsekwa am Jau'ar. ²⁴ Daaci Yaakadada a naba fantau ge hya kaàrà an wessa an baraudu aà sawa am samaya, aà setarge Saudauma antara Gaumaura. ²⁵ Yaakadada a eptsante eksaha ɲanna, antara kaamba a tate ɲanna, antara nafaha bademme a ganve ba seke ndza tate ɲanna ka. ²⁶ Mukse aà Ludu maa, ɲane a zharaa ice aà dem kataliya, ɲane keni a naba eptsapte a gev naàkwa aà izhe, amaà ba naàwa ura aà tse aà ba ka.

²⁷ Maàkurallaara a tsetehe ge Ibrahiima an enlya werre, a duhe aà dem tate na ni a tsaa aà katafke aà Yaakadada na, ²⁸ a kante ice aà dem Saudauma antara Gaumaura antara kaambaha aà tate ɲanna bademme waà, aà zhara ba yire aà kaàrà yaikke jipu, ba seke yire aà kaàrà kaamba yaikke.

²⁹ Am sarte na Dadaamiya a keɗaa eksaha aà tate ɲanna, a naba yehamme Ibrahiima, daaci a naba sanse Ludu ba lapilayye am masiba ɲanna. Amaà eksaha ɲanna ndza Ludu am huɗaara na waà, a ganve ba seke ndza tate ɲanna ka.

Slalwe aà Mau'abiyaha antara Amauniyaha

³⁰ Ludu maa, jaaja lyawa ge nja am egdze a ekse ɲanna taà ɗahanaà an Jau'ar na, aɗaba una ɲanna a naba kezla, kwaye a de nja am hwalakwa am huɗe aà waà, antara egdzaraara buwa egdzara ɲwasha. ³¹ Daaci a ba egdzere zunwire aà elvan ge kudereɲaara: Naàwa eddemiya keni gevge emmgyegwe, am haha

na keni baaka eddawna àà shebamisheba seke una taà anƙwa àà maganaà emnde bademme. ³² Sawa mi ejja eddemiya an mbazla waà, mi zlava an ɲane, watse mi fanefa wulfe ge eddemiya.

³³ An vayiya vacite ɲanna, ta naba hyanhe ge eddetare na an mbazla telkusse, a de haàre male aàzeɲaara. Amaà ma sarte na a zlavanuzlave na, ma sarte a zlalaara keni diyaaka eddetare ðekidɛki. ³⁴ An enjya werre, a ðante kudereɲaara, a ba ɲane àà elvan ge ɲane: Yawwaa, zlawzle kwa naàzaaruwa, an vayiya vatena zlavanezrlava antara edderwa. Sey mi hyanhya zlaɓe adaliye an mbazla, kaà de hara ka vatena. Estuwa, mi naba fanefa wulfe ge eddemiya.

³⁵ An vayiya, ta naba hyanhe zlaɓe adaliye ge eddetare an mbazla, a de hare sledabaara aàza eddetare na. Eddetare diyaaka ðekidɛki sarte na a de zlavanuzlave na ma sarte a zlalaara keni. ³⁶ Egdzara àà Ludu bukerde sharaànsha huɗe an eddetare. ³⁷ Egdze a zuɲwiraara a ye egdzere zhele, a fate zharaara Mau'ab.

ɲane una eggyetare ge Mau'abiyaha sem vatena. ³⁸ Kudereɲaara keni ba estuwa, ɲane keni a ye egdzere zhele, a fete zharaara bii'Ammi. ɲane una eggyetare ge Ammauniyaha sem vatena.

20

Labare àà tara Ibrahiima antara sleksu Abi-mailaik

¹ A naba kezla Ibrahiima am tate ɲanna, kwaye a de nja am Puti, a de icese slalaara am dagave àà tara Kadais antara Sura. Am iga àà

una ḡanna maa, kwaye a de nja am Gairar. Am sarte na taà am Gairar ḡanna maa, ² a ba Ibrahiima àà elvan ge emnde a ekse ḡanna ate muksaara Saratu: Egdze a emmerwa àà bina. Daaci a sariyansa mukse ḡanna a ba slekse àà emnde a Gairar, zharaara Abimailaik. A naba bela emndaara, ta de eksanvaahē. ³ An vayiya waà, daàmda Dadaamiya àà deza sleksu Abimailaik am shene, a ba ḡane àà elvan ge ḡane: Kina waà, samsa emtsaana, sey kaà emtsa. Adaba mukse na ka eksevaa ka na waà, mukse àà zhele.

⁴ Am sarte ḡanna maa, zlaḡe Abimailaik dāhaaka emtsaade mukse na aàdezeḡaara. A ba ḡane àà elvan ge Dadaamiya: Yaakadadaaruwa, ma emnde na baaka ba haypaatare keni kaà diya ba cebaterceḡa emtu? ⁵ Adaba a binaa ba Ibrahiima an waara, egdze a emmerwa àà bina. A ba mukse keni egdze a emmerwa. Ya maganaa àà ba an ervaunḡaaruwa palle, maganka niya a maga mandzawire dēkidēki. ⁶ Aà ba am shene ḡanna, a ba Dadaamiya àà elvan ge ḡane: Ba iya keni diyandiya ganakini ka maganaa a ba an shagerire àà ervaunḡe. Adaba una ḡanna piyanaktepiya maga haypa an ya, vanakteka barama ge nja antara mukse ḡanna. ⁷ Kina waà, danaada mukse na àà dem mba àà zhelaara, adaba zhelaara nabi. Watse àà yekakuwa ḡane shifa geni kaà enzlesenḡle. Amaà maàki dakannaaka muksaara waà, diyeddiye geni ekka iranaḡa antara emndaana bademme kwaà de njeka an shifa.

⁸ A tsetehe ge Abimailaik an enḡya werre, a

detaa galipahaara bademme, a tsakaterse elva nanna bademme, jaterja lyawa jipu. ⁹ A dante Ibrahiima keni, a ba nane aà elvan ge nane: Labara ka magite una? Ya gaku uwe kena estuwa ni, ka de magite una antara emndaaruwa bademme am kwaraaruwa na? Naàzena ka magita ka na waà, taà manka emnde d'ekideki. ¹⁰ A ndavanuhe zlabè adaliye, a ba nane aà elvan ge nane: A waktaa uwe demme ni ka naba wayete magite una na? ¹¹ A nwanante ge Ibrahiima, a ba nane: Iya, ya kurken emnde a larde na taà kuveka Dadaamiya, watse taà kediyaaakeda arge muksaaruwa. ¹² demme keni waà, egdze a emmerwa ba miyenne. Adaba gergere ba mama ka waà, eddenjere palle. nane, egdze a edderwa, gevge muksaaruwa ge iya. ¹³ Am sarte na sisese Dadaamiya am hude aà haà aà edderwa, ya ndaana ba iya, a ba iya yaà elvan ge nane: Maè mi de tsekwaà am eksara keni, naba ndaterndaha ge emnde a ekse nanna geni ka egdze a emmerwa. ¹⁴ Daaci Abimailaik a eptsanaa muksaara ge Ibrahiima, a ndakanaare antara duksaha kwakya: kyawaha antara eslaha antara ba emndimagwaha a vanteva, navaha antara kwatenaha. ¹⁵ A ba Abimailaik aà elvan ge Ibrahiima: Kwaye lardaaruwa bademme aà katafkaana, naba njinja am tate na ni aà katana ervaunfaana. ¹⁶ A ba nane aà elvan ge Saratu: Naàwa yaà vante gursa debu ge egdze a emmena, una nanna lafayaana, naàza hedakaa nasherire aà katafke aà sleriyahaana bademme. Estuwa, kaà an bara aà katafke aà emnde bademme. ¹⁷ Daaci Ibrahiima a magaa

maduwa, maàzlaara Dadaamiya keni a naba ekhyaternaahe ge tara Abimailaik antara muksaara ira kwatenahaatare bademme, ta fantau ge yaà egdzere zlaɓe adaliye. ¹⁸ Adaba ndza Dadaamiya a hedete yaà egdzere ba ðekideki am huɗe aà haà aà Abimailaik bademme adaba elva aà Saratu mukse aà Ibrahiima.

21

Laukte aà yaà Isiyaaku

¹ Yaakadada viyanaaka Saratu, a gananve naàzena ndza a ndanndaha, a ba nane watse aà magannaamaga na. ² Saratu a naba shaa huɗe, a yane egdzere zhele ge Ibrahiima. Daaci Ibrahiima a shansha egdzere zhele aà ba am emgyegwire. Saratu a ye egdzere aà ba am sarte na a tsanaa Dadaamiya na. ³ Ibrahiima a fete zhera aà egdzaara na a yannaa Saratu na, Isiyaaku. ⁴ Isiyaaku magaamaga hare tise am erva maa, Ibrahiima a beleme am shedekwe ba seke una a bannaa Dadaamiya na. ⁵ Ate iva ŋanna Ibrahiima a shaa egdzaara Isiyaaku na waà, iva aà Ibrahiima dermeke. ⁶ Daaci a ba Saratu: Dzakitedzaka Dadaamiya, emtake ervaunɗaaruuwa jipu. Una ma a cenanaa ware labaraaruwa keni sey aà dzaka, aà higiyuhige. ⁷ A farhe zlaɓe adaliye, a ba ŋane: Ndza a tamanaa ware aà katafke aà Ibrahiima ni watse Saratu a yiya egdzere! Amaà kwaye ŋane yaneya egdzere, ŋane keni emgyegwe tsa. ⁸ Daaci anƙwa aà wala egdzere, ta ŋezlaa ate uba. Vaci ŋezla Isiyaaku ate uba, Ibrahiima a magaa munri, a ðetaa emnde.

Ibrahiima a1 ngyanse estuwa Hajara antara Isemayiila

⁹ Vacite umele maa, egdze na Ibrahiima a shanaa an Hajara egdze aà emnde a Misera na, taà anjkwaa aà gaà gusa antara Isiyaaku aà Saratu, naterna Saratu. ¹⁰ A ba Saratu aà elvan ge Ibrahiima: ngyansengye kwatena na, a zlarzlala antara egdzaara bademme. Adaba wayanka, yanaaya ervaunɗaaruwa egdze aà kwatena taà de zaà warata kerɗe antara Isiyaakuwaaruwa.

¹¹ Elva nanna yanaaya ervaunɗe aà Ibrahiima jipu, adaba Isemayiila keni ba egdze a hudɗaara.

¹² Amaà a ba Dadaamiya aà elvan ge Ibrahiima: A guleka higaanɗa adaba kwatena antara egdze na ka shanaa an nane. Naba magananmaga ge Saratu naàzena a ndavakuwa nane bademme. Adaba aà ba am jirire keni wulfahaanɗa na watse ta kwakya aà ba iya, ya ndakndaha na keni, bademme watse taà segashe aà ba am Isiyaaku.

¹³ Amaà egdze a kwatena na keni maa, yaà de huyanaahuya nane keni, yaà de ganvege larde yaikke adaba nane keni ba egdze a hudɗaanɗa.

¹⁴ Daaci ba makurallaara an enlya werre, Ibrahiima a eksetaa naàza za antara kanyakanya yawe am hudɗaara, a far ge Hajara ate nahyapaihyapaara, a eksevaa egdzaara nanna, a vante, daaci a naba ngyanse, ezlzlalaanɗa aà ba nane aà elvan ge nane. Daaci ba zlala ge Hajara aà dem kaambaara, kwaya a de deriya am kaamba aà Birsaba. ¹⁵ De zlarzle yawe am kanyakanya maa, a naba eblyanve egdzere am ekte aà nafa. ¹⁶ nane an iraara a de njehe yiyire

an egdze na deydey àà zlala àà gurme palle, am ndanḡiraara. Adaba a bantsa ḡane: Wayanka zhara egdzaaruwa àà emtsa ate icaaruwa. Daaci a de njehe, a kurese ba ndanḡire àà tate na ni egdzaara ààtekwa na, a fantau ge kyuwa. ¹⁷ Daada kyuwa àà egdze na ààdeza Dadaamiya, a naba tsekwehe ge malika a Dadaamiya àà sawa am samaya, a ba ḡane: A jaara uwe ge ekka Hajara? A wanḡa lyawa ḡekideki, adaba Dadaamiya cenancena hula àà egdzere am tate na ààtekwa egdze ḡanna. ¹⁸ Naba tsetse, de eksanteksa egdzaanḡa, ḡanaanḡa ba shagera, adaba watse yaà ganve larde yaikke an egdze ḡanna. ¹⁹ Dadaamiya a naba weranante ice maa, Hajara a zhara ba suwa, hatstse a naba tsetehe, a de nante kanyakanyaara an yawe na, una a fanu ge egdzere.

²⁰⁻²¹ Dadaamiya icaaka antara Isemayiila ḡekideki haa a waltehe. Waltewala maa, a naba nja am huḡe àà kaamba àà Paran, gevge zhel matsame, àà dzega naàza kaambaha an gume. Emmenḡaara a de eksanante gyaale am Misera.

Namaàna na am dagave àà tara Ibrahiima antara Abimailaik

²² Am sarte ḡanna maa, a sawhe ge sleksu Abimailaik antara Pikaul male àà sawjiyahaara ààseza Ibrahiima, a ba ḡane àà elvan ge ḡane: Ekka waà, anḡwa Dadaamiya antara ka am naàzena kaà magana ka bademme. ²³ Kina waà, sey kaà ziyuze waḡa an Dadaamiya geni kaà de magiteka keladire ḡekideki, ma ge iya, ma ge egdzarahaaruwa, ma ge eggyahaaruwa

keni. Ba seke una ni iya ya magakaa shagerire, hudfaaruwa palle ate ka na waà, ka keni magi-naamaga ba estuwa. Kaà magiya shagerire ge iya antara ge larde na naàwa njakinja am hudfaara na. ²⁴ Yaà ezza, àà ba Ibrahiima.

²⁵ Daaci Ibrahiima a naba sananse parakke ge Abimailaik shagerkire na ni ta maganaa emndaara, ta naba lyevaa suwa àà ba an ndzedà beresse na. ²⁶ A ñwanante ge Abimailaik, a ba ñane: Diyanka una ðekideki ma a maganaa ware keni. Ekka keni mbedakiyuka, iya keni cenananka ðekideki maà vateneka. ²⁷ Am iga àà una ñanna, Ibrahiima a naba haltaa nawaha antara kyawaha ira eslaha, a naba vante ge Abimailaik, bukerdaatare gevge namaàna dagavaatare mazlaara. ²⁸ Ibrahiima a naba dzerese kyawaha na deydey deydey na vuye, a tsateraahe an iraatare. ²⁹ A ba Abimailaik àà elvan ge Ibrahiima: Labara ka dzerese kyawaha na vuye, ka tsateraahe an iraatare na? ³⁰ A ñwanante ge Ibrahiima, a ba ñane àà elvan ge ñane: Una waà, lyevaalya am ervaaruwa ba ge iya, ge seydire a katafkaañ, geni suwa na waà, ba jirire ya yanaa ba iya. ³¹ Adaba wadà àà emnde buwa ñanna ta zanaa am tate ñanna, ta ðaàhaà tate ñanna an Birsaba kina.

³² Kwaye ñane, ta ñgudanaa estuwa tara Ibrahiima antara Abimailaik namaàna am dagavaatare. Am iga àà una ñanna maa, a tsetehe ge Abimailaik antara Pikaul male àà sawjiya-haara, ta eptsà àà dem eksaatare àà ba am Filisti ñanna. ³³ Daaci Ibrahiima a dzebe nafa àà ðaale am Birsaba. A magaa maduwa, a fantau

ge dfaàha Dadaamiya Saksage an Yaakadada am maduwaara. ³⁴ Ibrahiima haraahare jipu am larde à Filisti.

22

Dadaamiya anƙwa àà gyaà hala àà Ibrahiima

¹ Am iga àà unaha ɲanna maa, Dadaamiya a naba gyaà hala àà Abrahiima. A dante: Ibrahiima! A ɲutehe: Naàwa ya Yaakadada, a ba Ibrahiima. ² A ba Dadaamiya àà elvan ge ɲane: Eksanteksa egdzaaɲa Isiyaaku, egdzaaɲa na palle ba ɲane wayakwaya jipu na, ezlzlala an ɲane àà dem larde àà Mauriya ate ire àà wa na watse yaà de ɲgyekwakanvaa ya, de iciyantica sadakaara am tate ɲanna, sadake na ni taà epshana an kara na.

³ Ba makurallaara, a tsetehe ge Ibrahiima an enjya werre, a tataa hazla na watse àà de epsha sadake an ɲane na, a puwete serde ate ezzenwaara, daaci daredde antara egdzaara Isiyaaku, àà dem tate na ni a ɲgyekwannaa Dadaamiya na. A detaa emnde buwa am waladiyahaara, ta duwa antara ɲane. ⁴ Am hare ge keyire waà, Ibrahiima a kante ice, a nanna tate ɲanna amaà zlaɓe yiyiye jipu. ⁵ A ba ɲane àà elvan ge waladiyahaara buwa na: Kure waà, njawinja aàhuna antara ezzenwa. Amaà ɲere antara egdzere waà, kwaye ɲaà de kezlan ugje ge Dadaamiya ate ire àà wa na kwaye ɲane na. Maà zlanjeruzle ɲaà se berakurbera.

⁶ Daaci Ibrahiima a eksante hazla na taà epsha naàza sadake an ɲane na, a farhe ge egdzaara

Isiyaaku na. ɲane an iraara maa, a eksante kara antara washe, daredde taà anƙwa àà zlala ba itare ta buwa mazlaara. ⁷ Daaci Isiyaaku a ndavanu elva ge eddenjare taà ààtìre a zlala ɲanna, a ba ɲane: Eddaye! A ɲwanante ge Ibrahiima, a ba ɲane: Naba enndaha elvaɲa egdzaaruwa, yaà anƙwa àà eccena. A ba Isiyaaku àà elvan ge ɲane: Naàwa maà an hazlaha antara kaàraà bademme, aàme egdze a zhil kyawe na mi de maga sadake an ɲane na? ⁸ A ɲwanante ge Ibrahiima, a ba ɲane: Watse àà de jansaare ba Dadaamiya ɲanna an iraara ge egdze a kyawe ɲanna egdzaaruwa. Daaci taà anƙwa àà zlalaatare àà ba ààtìrpalle.

⁹ Daraada am tate ɲanna a ɲgyekwannaa Dadaamiya ɲanna maa, Ibrahiima a de ndere naàzena taà icanaà sadake ààtekwa ge Dadaamiya na, a kazlante hazla, daaci a naba takwasaa egdzaara Isiyaaku na, daaci a belete ate hazla na ate tate àà fana sadake ge Dadaamiya na. ¹⁰ Daaci a velese erva, a eksante washe, àà kaàtaà ica egdzaara waà, ¹¹ Ibrahiima, Ibrahiima, anƙwa àà dɔhanaà malika àà Dadaamiya àà sawa am samaya. A ɲutehe ge Ibrahima: Na'am. ¹² A ba malika: Fanfeka ervaɲa ge egdzere dɛkideki, maganaànka ba uwe keni. Kina waà, dyaneddiye mazlaara ganakini kaà anƙwa àà kuva Dadaamiya, adaba yaikiveka egdzaaɲa palle ba ɲane. ¹³ Ibrahiima a kante ice waà, àà zhara ba zhel kyawe am igaara am gwezla àà dake tabedamme, dermahaara an ɲaɲa am gwezla ɲanna. A naba duhe ge Ibrahiima suuwe, a de lyevaa zhel

kyawe na, a maganaa sadake ge Dadaamitya an nane am sledfe aà egdzaara. ¹⁴ Ibrahiima a fete zhera aà tate nanna: Dadaamiya anjwa aà nanna. Sem vatena keni, emnde taà dāha tate nanna a ba an: Dadaamiya anjwa aà nanna nanna.

¹⁵ Malika aà Yaakadada a dante Ibrahiima ge buwire aà sawa am samaya, ¹⁶ a ba nane aà elvan ge nane: Naàwa elva aà Yaakadada. A ba nane: Ba seke una ni ekka eksakarekse magiya una, yaikiveka egdzaana palle a ba nane na waà, yaà zaku ba wadaara an zheraarua ba ge iya: ¹⁷ ba jirire yaà anjwa aà gakar barkaarua, yaà yaakteya, egdzaraana taà de gev ba seke terlyak-waha ate samaya, ba seke shili na am guwa na. Ma vatara keni sey taà de gaanaa ba emndaana ndzedā arge kelaadahaatare. ¹⁸ Bademme a nalgaha am duniya taà de shaà barka nanna yaà de gaterar ge emndaana na, adāba ka na ebzanja elvaaruwa. ¹⁹ Daaci a eptsehe ge Ibrahiima aà seza dawalahaara na, ta naba daatare aà dem Biirsabe. Adāba Ibrahiima aà nja am Biirsaba nanna.

Egdzara aà Nakaur

²⁰ Am iga aà labare nanna bademme na maa, ta se mbedanu shawya umele ge Ibrahiima, ta baantsa: Milka, mukse aà egdze a emmena Nakaur a yayane egdzar zaala. ²¹ Naàwa zherahaatare: Uus, nane maakaajiyaara, taà an Bus sledfabaara, antara Kamuyail nane waà, eddānaara ge Aram, ²² sledfaba Bus maa Kaisaid antara Hazau antara Pilda antara Yidlaf ira Baitu'iila. ²³ Baitu'iila nane a ye Raibaika. Kwaye

ɲanne egdzara àè Milka tise ɲanna, egdzar zaala bademme, a yayannaa ge Nakaur egdze a emmeɲaara ge Ibrahiima. ²⁴ Ankwa mukse àà Nakaur umele a gaàn ge burwire, zheraara Raiwma, ɲane keni a yaye egdzara. Naàwa zharahaatare: Taibak, taà antara Gaham, antara Tahas ira Maaka.

23

A shekweve estuwa Ibrahiima tate na a hedaken muksaara Saratu

¹ Saratu a magaa iva dermeke an kul buwa juvuye lauktu àà emtsa. ² A emtsaa am haha àà Kanaana, am ekse àà Kiriya Arba, ba ɲane una taà d'aha an Haiburun na. Ibrahiima a naba jemaa emnde, a kyuse Saratu. ³ Am keda muksaara ɲanna maa, Ibrahiima a naba yaa emtsa na am bere, a tsetehe, a duhe àà deza Haitiyaha, a ba ɲane àà elvan ge itare: ⁴ Naàwa iya, ya sawa an sawa, ya wayve am dagavaakure. Vatena na waà, shisha mandzawe, yaà kata egdze a slede ààza kure taslawaaakure, geni yaà de hedà muksaarua am slede ɲanna. ⁵ Ta ɲwanante ge Haitiyaha, a ba itare taà elvan ge Ibrahiima: ⁶ Estuweka aàmbarkaana. Ekka ka ura ɲgaa am dagavaanere a gakaara Dadaamiya barka. Naba edduwa, de zharanaazhara irekhyahaanere, ek-sesekse ba una baaka argina dekideki na, kaà hedà muksaana am hud'aara. Aà jerka ura am dagavaanere àà de yaikve irekhyaaara deàkideki. ⁷ Daaci a tsetehe ge Ibrahiima, a tsaahè àà katafke àà Haitiyaha, emnde a haha ɲanna, a gaa iraara àà katafkaatare, ⁸ a ba ɲane àà elvan ge

itare: Maàki ba jirire lyavaalya ervaunḡaakure ganakini yaà heḡa muksaarua aàhuna waà, taslawaaakure, ndavawisendave aàza Aifruna egdze aà Jauhar, ⁹ maàki aà bashibasha waà, hwalakwa aà Makpaila na ate we aà fahaara na, aḡaba tate ḡanna naàzaara. A viteva aà ba ate gane na ni aà zlayaàn ge tate ḡanna, yaà shekwana aà katafkaakure bademme, geni iya keni yaà shansha tate aà irekhyaaruwa halal am dagavaakure.

¹⁰ Mbate, Aifruna ḡanna keni aà ba nja am dagave aà emndaatare Haitiyaha, taà aà faḡa ate we aà walkame na. A ba Aifruna aà elvan ge Ibrahiima aà ba an kaa kwara aà katafke aà zlamakelaawa: ¹¹ Estuweka aàmbarkaḡa, baaka elva a vela am huḡaara. Aà katafke aà emndaaruwa bademme, ma fe ḡanna, ma hwalakwa ḡanna keni vanakteva ba dey ge heḡa muksaḡa am huḡaara. Nada eccena ka naàzena yaà anḡwa aà ndaka ya na. ¹² Ibrahiima a gaa iraara zlaḡe adaliye aà katafke aà emnde a haha ḡanna bademme, ¹³ a ba ḡane aà elvan ge Aifruna aà katafkaatare bademme: Taslaḡa, yanaaka elvaaruwa na: Gane aà fahaḡa waà, yaà ebbiya bademme, naba lyevalya nalmanaḡa am ervaaruwa, lauktu yaà de heḡa muksaarua. ¹⁴ Amaà a ba Aifruna aà elvan ge Ibrahiima: ¹⁵ Labara kwa aàmbarkaḡa, ka yanaa ge uwe ka elvaaruwa na? Naàwa gane aà sleḡe ḡanna gursa dermeke ufada, amaà yaikke ba dagavaamiya ka emtu arge nalmane? Naba ezlzala de ehheḡa muksaḡa seke!

¹⁶ Daaci Ibrahiima a ekserhe aà ba an higa

gane à fahe ñanna a ndaasa Aifruna à ba an waara à katafke à Haitiyaha bademme, lipela dermeke ufade à ba ñane na. Ibrahiima keni a naba kezlanaa gursa dermeke ufade ñanna tuwesse am erva. Una ñanna shunguwaatare na taà tsakala an ñane. ¹⁷⁻¹⁸ Mazlaara, fantau à ba am sarte ñanna, fahe à Aifruna am Makpaila, à dem gediyaara ge Mamre, damda am rezege à Ibrahiima à katafke à Haitiyaha bademme am kendekiya yaikke ate we à walkame; fe ñanna antara hwalakwa na, antara nafaha na am fe ñanna ira nafaha na ate nakwaha à tate ñanna bademme.

¹⁹ Zlaruzle am una ñanna bademme, lauktu Ibrahiima a de hedfa muksaara Saratu. A hedfanaa am hwalakwa, am fe am Makpaila, am gedi à Mamre am tate na ta dahana an Haiburun na, am haha à Kanaana. ²⁰ Kwaye ñane, a gev estuwa fe ñanna antara hwalakwa na am hudaara na, am rezege à Ibrahiima. A shekwanaa am erva a Haitiyaha, a ganve tate à hedfa emndaara bademme.

24

Nika à tara Isiyaaku antara Raibaika

¹ Ibrahiima ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, Dadaamiya garga barka am duksa bademme. ² ñane ndza an navaha antara waladiyaha kwakya. Vacite umele, a ba ñane à elva ge eddawnanana ñane hude à haara bademme na: Sawa femfa ervaana am dagave à serahaaruwa, à bina, ³⁻⁴ afaba yaà kata kaà

ziyuze wada. Ganeka gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave aà emnde aà Kanaana na naàwa yaà am dagavaatare na dekideki. Sey kaà zlala aà ba aà dem lardaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa Isiyaaku am dagave aà varahaaruwa. Watse kaà emmaàga he? Ziyuze wada an zhera aà Yaakadada, Dadaamiya na a nderanaa ñane samaya antara haha na. ⁵ A ñwanante ge slesleraara, a ba ñane aà elvan ge ñane: AÀmbane aà de eksarka gyaale ge dābidāba aà sem larde na maa? Maàki de gevge estuwa yaà naba eptsanaptsa emtu Isiyaakyuwaana aà dem larde na ndza ka sawa am hudaara na? ⁶ A ba Ibrahiima aà elvan ge ñane : Effa hyema, manka una. Daanka egdzaaruwa aàdehuwa. ⁷ Yaakadada Dadaamiya na a nderanaa ñane samaya na, a sisaa ba ñane am hude aà haà aà edderwa, a sisaa ba ñane am lardaaruwa na ta yiyaa am hudaara na. A biyantsa ba ñane, aà de vaterte larde na bademme ge eggyahaaruwa, a ziyu wada geni baaka gafkaara. Daaci aà de belana ba ñane malikaara aà katafkaana ge dem lardaaruwa, kaà de sana gyaale ge egdzaaruwa aà sawa aàhuwa. ⁸ Maàki a kwalvaa ba gyaale waà, wada na ka ziwa ka ge iya na keni aà dabanaka mazlaara. Amaà duksa palle waà, daanka egdzaaruwa aà dehuwa dekideki. ⁹ Daaci, ane a ba waladi na, a naba fanem erva am dagave aà serahaara, a zanu ge zaànwaaara geni aà emmaga a ba ate una ñanna.

¹⁰ Am iga aà una ñanna maa, waladi aà Ibrahiima a naba dzerese kelaawaara am ezleg-

wamaha àà zanwaara, antara kazlaṅa umele an daàràdza jipu, a naba maga shula àà dem ekse àà Nakaur am Misaupautamiya. ¹¹ Shanaasha ekse ṅanna maa, de shansha suwa ate iga a ekse ṅanna. Daaci a naba kazlateraa ugje ge ezlegwamahaara, reppe njarinja ate we àà suwa ṅanna. Sarte ṅanna keni gevge icavaciya, sarte a dem yawe ge ṅwasha. ¹² A magaa maduwa, a ba ṅane: Yaakadada, Dadaamiya àà zaànwaaaruwa Ibrahiima, taslaṅa giyanvege naàzena ni ya sawa adaba ṅane vatena na. Magannaamaga ṅgurna ge zanwaaaruwa Ibrahiima. ¹³ Naàwa yaà tse ate we àà suwa, gyaalaha na taà am ekse na taà de sawa, taà se kaà yawe am suwa na. ¹⁴ Watse yaà ndavanundave ge gyaale palle am itare: Ginaaga hwamaaṅaà yaà shushe yawe, maà baànbà gyaale ṅanna naàwa shushe eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaṅa keni maà taà esha waà, ba ṅane gyaale na ni ka eksanansaa ka ge sleslereaṅa Isiyaaku. Yaà de dise ate una ṅanna ṅgurna na ka maganaàn ge zanwaaaruwa Ibrahiima.

¹⁵ AÀ ba am tsaka elvaara àà katafke àà Dadaamiya keni zlabè zlawka waà, àà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapai-hyaipaara. Raibaika ṅanna maa, zhara aè eddenaara Betu'iila egdze a Milka, mukse àà Naàkaur, egdze a emmenaara ge Ibrahiima. ¹⁶ Raibaika gyaale zariya an tsaka ire, zlabè diyaaka zhele deki. Kacawkwacawcawe sesse, a de tsekweme am suwa, a kem yawe am hwamaara, kertenj a ferhe anṅwa àà zlala. ¹⁷ Daaci zhagade ge male àà waladiyaha àà

Ibrahiima na, a de ica ba wafkaara, tsaatse, a ba nane aà elvan ge nane: Tasle a na ganaaga seke hwama yaà shushe yawaana na cekwaanjudi? ¹⁸ A nwanante ge Raibaika, a ba nane: Labara? Naawa shushe eddaye! Kerten a gannahe, zhel na a shu yawe na a yanaa ba nane. ¹⁹ Hyanhya ge zhel na, a ba Raibaika aà elvan ge nane: Yaà payateraapaya ge ezlegwamahaana keni maà taà esha, taà yaanaa ba itare yawe. ²⁰ Kerten a puwese yawe na ndza am hwama na aà dem kyaale, ba watsewatse a de kem umele, a se puwese adaliye, a payateru yawe na ge ezlegwamaha aà zhel na bademme, ta yanaa ba itare yawe na.

²¹ Am sarte na Raibaika anka aà maga slera na waà, waladi aà Ibrahiima na a duhe tseriye aà ndaka elva, aà zharanaa aà ba an ice. Amaa aà maga ba najipuwaara. A ba nane am er-vaunfaara: Una giyanvege Yaakadada naàzena ya se katanaa ya na emtu estara? ²² Hyaterhya yawe ge ezlegwamahaara bademme waà, zhel na a naba vante jade aà dindar ge Raibaika. Jade nanna ganaara kwakya jipu. A naba fante ate ektare, a vante zlafe adaliye naadanwaha buwa, una nanna keni ta janaa aà ba an dindar nanna zlafe adaliye, a naba puwante ate erva. ²³ A ba nane aà elvan ge nane: Taslaana ndindaha, ka egdze aà ware am ekse na? A naba jerje emtu slede am mbaakure geni yaà de tsekwa am mbaakure antara emnde na taà anka puwisepuwe na bademme? ²⁴ A nute ge gyaale, a ba nane: Ya egdze aà Betu'iila, ya eggyetare ge tara Naakaur antara muksaara

Milka. ²⁵ A farhe zlaḃe adaliye, a ba ḡane: Anḡwa slede ge tsekwa wayvaha am mbaanḡere. Dete ba kandiske antara masa ge dabbahaakure keni anḡwa kwakya am mbaanḡere, tate aà hare a wayvaha keni anḡwa bademme. ²⁶ Daaci zhel na a naba kezle ugje am aha, a kezlan ugje ge Yaakadada, a slafan waara, ²⁷ a ba ḡane: Yaà anḡwa aà slafaka waaruwa Yaakadada, Dadaamiya aà zaanwaaruwa Ibrahiima. Yaà slafakaà we, adaba marakiyaanmara parakke ḡurna, antara jirire na kaà anḡwa aà maganaan ge zaanwaaruwa. Naàzaaruwa ge iya waà, diyandiya mazlaara geni a siya ba Yaakadada an iraara aà sem huḡe aà haà aà egdze a emmeḡaara ge zanwaaruwa suuwe.

²⁸ Raibaika a naba kante sera aà daà, a de balananse labare ge emmeḡaara. ²⁹⁻³⁰ Anḡwa egdze a emmeḡaara zhele ge Raibaika, zharaara Laban; ḡane keni nanna jaḡe na am ektare aà egdze a emmeḡaara na, antara naadanwaha na ate ervaara na bademme. Cenancena keni aà etsaka Raibaika naàzena a bannaa zhel ḡanna bademme. Daaci a naba sessehe ge Laban am mba, zhagadaara aà dete we aà suwa na, a de bere zhel na antara ezlegwamahaara ate we aà suwa. ³¹ A ba Laban aà elvan ge ḡane: Labara ka tsaam kaamba! Sawa aà se mbaanḡere eddaye! Ekka, ka eddawna Yaakadada a gakar barka an tsaka ire na, tsatsannaatsatse ba iya an iraaruwa tate aà tsekwa wayvaha am mbaanḡere, slede ge ezlegwamaha keni anḡwa bademme. ³² Daaci ta duhe, ta de tsekwa gwatamaha ate iga aà ezlegwamaha, ta vaterte kandiske antara

masa ge ezlegwamaha na, ta sateraa yawe àà bara sera ge ñane antara emnde na ta daa àà puwansepuwe na bademme. ³³ Ta sateraa naàza za, ta faterhe àà katafkaatare waà, a ba waladī àà Ibrahiima: Yaà zeka duksa maà ndanakurseka labare na ni a sisa na. A ba Laban: Naba endaha elvaan̄a edda! ³⁴ A ba ñane àà elvan ge itare: Iya waà, ya waladī a Ibrahiima. ³⁵ Dadaamiya Saksage a gar barka an tsaka ire ge zanwaaruwa Ibrahiima, a ganve ur ñгаа. A vante nawaha antara kyawaha, eslaha, lipela antara dindar, antara navaha antara kwatenaha, ezlegwamaha antara ezzenwaha, bademme a duksa. ³⁶ Muksaara Saratu a naba yane egdzere àà ba am emgyigwire. Zanwaaruwa a yanaa rezegaara bademme ge egdze ñanna kina. ³⁷ A ba zanwaaruwa àà elvan ge iya: Yaà kata kaà ziyuze wada. Kaà ganka mukse ge egdzaaruwa am dagave àà emnde a Kanaana na ñaà am dagavaatare na ðekideki. ³⁸ Sey kaà zlala àà ba àà dem lardaruwa, àà dem dagave àà egdzar mamahaaruwa, antara emnde a jebaaruwa, kaà de gan gyaale ge egdzaaruwa aàhuwa. Watse kaà emmaga he ate una ñanna? Sey kaà ziyuze wada, àà bina. ³⁹ A ba iya yaà elvan ge zanwaaruwa: AÀmbane watse àà ðabika gyaale àà sem larde na maa? ⁴⁰ A ba zanwaaruwa àà elvan ge iya: Dadaamiya, Yaakadada na yaà an̄kwa àà kezlan ugje kelaazare na waà, àà de belana ba ñane malikaara àà katafkaan̄a, àà de gakanvege ñane shulaan̄a ate una ni kaà de hayaànhaya na. Daaci kaà sannaasa gyaale ge egdzaaruwa àà sawa am jebaaruwa,

aà sawa am dagave aà egdzar mamahaaruwa. ⁴¹ Maàki ba dakaada ka aà dem jebaaruwa waà, wadà na yaà fakar ezzaara na keni aà dabanjka mazlaara. Una ma de shakanaànka gyaale ge egdzaaruwa, varakteka keni tsekwaatsekwa ate ka, aà dabanjka wadà na kaà zaànaà ka na mazlaara.

⁴² Kwaye ñane daliila a shulaaruwa vatena, ya se tsekwaate we aà suwa. Tsekwantsekwa ate we aà suwa waà, ya magaa maduwa, a ba iya: Yaakadada, Dadaamiya aà zanwaaruwa Ibrahiima, maà lyavaalya ervaunḡaana waà, taslaana hyiyanfehaye shulaaruwa vatena na.

⁴³ A ba iya zlaḡe adaliye am maduwaaruwa: Naàwa iya, yaà tse ate we aà suwa, maà sesse gyaale am huḡe aà ekse, a se ka yawe am suwa na, ya banaa: Taslaana viteva yawe yaà shushe cekwaangudi am hwamaana ni, yiveka, ⁴⁴ maà banba gyaale ñanna: naàwa shushe eddaye, yaà payaterapaya ge ezlegwamahaana keni maà taà esha, maà baànba gyaale ñanna estuwa waà, daaci ba gyaale na ni ka eksesaa ka geni aà gev mukse aà egdze aà zanwaaruwa.

⁴⁵ Iya keni zlaḡe yaà aàtira tsaka elva ñanna am ervaunḡaaruwa, yaà zhara ba sesse Raibaika an hwama ate nahyapaihyapaara, a de tsekweme am suwa, a kem yawe, a ferhe. A ba iya yaà elvan ge ñane: Taslaana viteva seke yawaana na yaà kuke? ⁴⁶ Kertenj eksaksa yawe ate nahyapaihyapaara: naàwa eddaye, yaà kateruke ge ezlegwamahaana keni aà bina. Iya ya shu yawe na, a payateraa ge ezlegwamaha, itare keni ta yanaa ba itare yawe. ⁴⁷ A ba iya yaà elvan ge ñane: Ka

egdze à ware? A ba ñane: Ya egdze a Batu'iila, ya eggyetare ge tara Nakaur antara muksaara Milka. Daaci ya naba fanem jade am ektare, ya puwante nadanwaha ate erva. ⁴⁸ Daaci ya kezle ugje am aha, ya kezlane ugje ge Yaakadada, ya slafan waaruwa ge Yaakadada, Dadaamiya à zanwaaruwa Ibrahiima, afaba a kwarisaa ba ñane barama a shulaaruwa, zlalavezlale baaka argina, geni yaà ganega egdze à egdze a emmenjaara ge zanwaaruwa ge egdzaara. ⁴⁹ Kina waà, elva a juwaa à ba aàze kure. Maàki eksaarekse irakure maganaa shaigerire antara jirere ge zanwaaruwa, kwa ndahihe. Maàki à gevka keni ba kwa ndahihe parakke, daaci yaà zlalaaruwa à dem tate umele.

⁵⁰ Ta ñwanante ge tara Laban antara Batu'iila, a ba itare taà elvan ge ñane: Duksa waà, ba naàzena ni a ganvaa Dadaamiya na. baaka elva na ni ñaà ndaaka ñere, ña tsa bakanka shagera elvaña, ña tsa bakanka keni shagerka elvaña. ⁵¹ Kwaye Raibaika à katafkaña, eksanteksa daànda, a de gevge mukse à egdze à zanwaña ba seke una a ndaaka Yaakadada na. Dawaada à ba an hairire.

⁵² Ba a cenaa una ñanna male à waladiyaha à Ibrahiima, a kezlan ugje ge Yaakadada am aha. ⁵³ Am iga à una ñanna, a sanse kazlaña à gyaale zarizariya bademme, umelahaara ta janaa an lipela, umelahaara ta janaa an dindar, antara nangyuwaha, a vante ge Raibaika. A sanse kazlaña umele zlafe adaliye an daradza jipu maa, una ñanna a vaterte ge tara Laban egdze a emmenjaara ge gyaale antara em-

menjaara ge gyaale. ⁵⁴ Zlaruzle am shawyaatare bademme, lauktu male aà waladiyaha aà Ibrahiima antara emnde na ta daa aà puwansepuwe na ta zu duksa, ta sharhe, lauktu ta de zlava ta hare.

Maàkurallaara an enlya werre waà, ta tsetehe, a ba male aà waladiyaha na aà elvan ge emnde a haà: Vawiteva kwa baraàma, yaà daà aà deza zanwaaruwa. ⁵⁵ A ba tara egdze a emmenjaara ge gyaale antara emmenjaara taà elvan ge nane: Amaà gyaale waà, aè shekwashekwa emtsaade deydey hare kelaawa palle lauktu watse kwa daà. ⁵⁶ A ba nane aà elvan ge itare: njanawika seke taslawaaakure. Naàwa shulaaruwa a tsatsanaa ba Yaakadada an iraara. Kure waà, vawiteva kure ba baraàma, yaà eptsaa aà deza zanwaaruwa. ⁵⁷ A ba itare taà elvan ge nane: Una waà, sey njaà dāha ba gyaale an iraara, aà se njuta ba nane. ⁵⁸ Daaci ta dante gyaale, a ba itare taà elvan ge nane: Kaà edfaba he zhel na aà kata aà daàkaàda ba vatena? A nute: Yaà edfaba, aà bina.

⁵⁹ Daaci ta sawhe ge egdzar mamahañara ge Raibaika, antara emnde haatare bademme, ta magateraa aàjaàmimaà shifa ge tara Raibaika antara slenana egdzere antara male aà waladiyaha aà Ibrahiima ira emnde na ta saa aà puwansepuwe na bademme. ⁶⁰ Egdzar mamahañara ge Raibaika ta gan barka ge egdze a emmetare, a ba itare ma waraatare keni: A vakteva Dadaamiya egdze a hufe egdze a emmerwa. Egdzaraña a garevge ma debu waànyarwaànyara keni. Kelaadaha a nja taà de gevge ba njwashaha aà katafke aà

egdzaraaŋa. ⁶¹ Daaci a tsetehe ge Raibaika antara kwatenahaara, ta dafalte ate iga ezlegwamaha, a dabete male àà waladiyaha àà Ibrahiima. Male àà waladiyaha àà Ibrahiima a gan estuwa Raibaika, a zlalehe an ŋane.

⁶² Am sarte ŋanna maa, Isiyaaku zlaŋe ba uŋule a saara, ndza a dete we àà suwa. Zhera àà suwa ŋanna Lahay Ruwa. Amaana: Dadaamiya Saksage aŋkwa àà nina. Adaba ŋane an iraara a nja am haha ŋanna am puti. ⁶³ Vacite umele an icaviciya maa, Isiyaaku a de tataya tate àà tsekadfire am fe, a kante ice waà, àà zhara ba ezlegwamaha taà aŋkwa àà sawa. ⁶⁴ Raibaika keni kanteka ice, nanna Isiyaaku na, a naba tsekwehe ate ezlegwamaara. ⁶⁵ A ndavanu ge male àà waladiyaha àà Ibrahiima, a ba ŋane àà elvan ge ŋane: Ware ŋane zhel na kwaye ŋane am fe, àà se jaà ire an miya na? A ŋwanante ge zhel na, a ba ŋane àà elvan ge ŋane: Una ŋanna degiya zanwaaruwa. Ba watsewatse Raibaika a haltaa lafayaara, a puwar ge iraara. ⁶⁶ Male na a se ndahanhe ge Isiyaaku naàzena a maganaa ŋane am shulaara bademme. ⁶⁷ Daaci Isiyaaku a daa Raibaika ba suuwe àà dem bere àà emmeŋaara Saratu. Raibaika gevge mukse àà Isiyaaku, wayaawaya jipu an muksaara. A ekhya estuwa ervaunŋe àà Isiyaaku, adaba ndza a kedaa emmeŋaara.

25

Egdzara àà Ibrahiima a yanaa an Kaitura

¹ Ibrahiima a naba ge mukse umele zheraara Kaitura. ² Mukse nanna a yayane egdzar zaala ge Ibrahiima. A yese Simran, antara Yauksan antara Maidan antara Madiyan antara Yisbak ira Suhak. ³ Yauksan, nane keni a ye tara Saiba antara Daidan. Daidan keni a yese emnde a Asuri antara emnde Laitusi ira emnde a Laiwmi. ⁴ Naàwa emnde na keni egdzara à Maidiyan: Tara Aifa antara Aifair antara Hanauk antara Abida ira Aildaba. Bademme a emnde na ba egdzara à Kaitura. ⁵ Warata waà, Ibrahiima a vante warata à nalmanaara bademme ba ge Isiyaaku palle. ⁶ Amaà egdzara à nwashaha umele na waà, zlabè nane an shifaara, a tegat-eraa nalmane à ba an eravaara, a ngyekwateraa sledaatare à dem gedî, yiyiye jipu an Isiyaaku, una nanna keni larde umele.

Emtsa à Ibrahiima antara tate a ehhedfaara

⁷ Ibrahiima a magaa iva dermeke an kul vuye jilyebe, ⁸ lauktu a zluwaa hairiraara, gevge emgyegwe an tsaka ire, ndza a jesanje am irara nja an shifa. Amaà a emtsaa am ngahire, zlazlala à deza eggyahañara. ⁹ Ta hedanaa ba egdzaraara, tara Isiyaaku antaa Isemayiila am hwalakwa à Makpaila, am fahe à Aifruna egdze a Jauhar ura Haiti, fe nanna à dem gediyaara ge Mamre. ¹⁰ Amaà fe nanna waà, Ibrahiima shekwefshekwe am erva à Haitiyaha. Daaci ta hedateraa à ba am hude à fe nanna tara Ibrahiima antara muksaara Saratu. ¹¹ Am iga à keda Ibrahiima maa, Dadaamiya a gar barka jipu ge egdzaara Isiyaaku. Isiyaaku a

njehe, haara ba herzhe an suwa ɲanna taà dɛhana an Dadaamiya anƙwa àà nina na.

Egdzara àà Isemayiila antara sledaatare

¹² Naàwa kergema àà egdzara àà Isemayiila, egdze àà Ibrahiima na a yanaa Hajara egdze àà emnde a Misra, ndza kwatena àà Saratu. ¹³ Naàwa zheraha àà egdzara àà Isemayiila an dɛbava an dɛbava: Naibayaut, ɲane makaaji àà Isemayiila, sledabaara Kaidar, lauktu Ad-bair, lauktu tara Maipsaam ¹⁴ antara Misma antara Duma antara Masa ¹⁵ antara Hadat antara Taima antara Yaituru antara Maafis ira Kaiduma. ¹⁶ Kwaye ɲane egdzara àà Isemayiila kelaawa jubuwa antara zherahaatare bademme. Ma waraatare keni huyaahuya gevge jeba. Ba zherahaatare una a gev zheraha àà eksahaatare antara zheraha àà sledaha na taà de tsekwa itare am hudaara am kezlakezlahaatare. ¹⁷ Isemayiila magaamaga iva dermeke an kul keye ju vuye lauktu àà emtsa, a daahe àà deza eggyahaɲaara am faya. ¹⁸ Egdzara àà Isemayiila ta nja am dagave àà tara Hawila antara Sura, àà dem geɗi àà haha àà Misera, ate baraàma a dem Sura. Am emnde àà Ibrahiima bademme, ta de nja ba itare yiyiye an emnde bademme.

Isiyaaku a yeka egdzere a shaa wulhaha

¹⁹ Naàwa labare àà Isiyaaku egdze àà Ibrahiima: ²⁰ Isiyaaku magaamaga yawe kul ufade kalkale lauktu a ge Raibaika egdze a em-ɲaara mukse ge Laban egdze àà Batu'iila, ura Paddan Aram. ²¹ Isiyaaku a ɲaàla Yaakadada, afaba muksaara Raibaika yaaka

egdzero, gevge dzire. Dadaamiya Yaakadada lyavaalya njaalara, muksaara a naba shaa huɗe. ²² Huɗe aà Raibaika nanna waà, wulhaha. Egdzara taà anƙwa aà dagala am huɗe, a naba fu hula Raibaika, a ba nane: Maà ba estuwa, ya shan ge uwe nane huɗe nanna ba ðekidɛki? Daaci a de ndava aàza Yaakadada. ²³ A ba Yaakadada aà elvan ge nane: Anƙwa zlamaha buwa, jeba buwa am huɗaana. Jebaha buwa nanna taà anƙwa aà tegaava aà sawa am huɗaana. Am jebaha buwa nanna waà, anƙwa palle aà de jauje ge palle an ndzedà. Am egdzara nanna waà, male aà de gev waladi aà kudere.

²⁴ De hyephye sarte aà Raibaika ge yaà, a de ye waà, a yese wulhaha buwa. ²⁵ Am egdzaraara nanna, una a sawa zuɗɗwe na verande, an uje ate vuwa ba seke naàza aà egdze aà sla. Ta fete zharaara Isuwa. ²⁶ A de sawa sledfabaara waà, a nja naàðegadega aà Isuwa na am eravaara. nane keni ta fete zharaara Yakubu. Isiyaaku magamaga yawe kul unƙwahe kalkale am sarte na ta ye egdzara nanna.

A veluwa estuwa Isuwa daradza aà makaajiyi-raara

²⁷ Daaci walartewaàlaà egdzara buwa na. Isuwa a gev matsame, aà eblyeka eravaara aà dem haha ðekidɛki, nane gevge slekaamba. Amaà Yakubu waà, nane sletsekadɛ, aà nja aà ba am mba duksaara. ²⁸ Isiyaaku waà, ndza aà waya ba Isuwa kwakyaara, adaba aà sanaà hyuwa ba kelaazare. Amaà Raibaika waà, nane a hayaa ba Yakubu.

²⁹ Vacite umele maa, Yakubu keni gyanvegye naàza za kyanje, Isuwa keni saasa am kaamba, kudfukkude an tsaka ire. ³⁰ A ba Isuwa aà elvan ge Yakubu: Taslaaŋa yiyanya naàza za na an gya kyanje na, yaà ndabundabe ya emtsaade, adaba baaka naazu yaà maganaà ya mazlaara. Ta fante adaba una ŋanna zhera Aidaum ge Isuwa, amaana: Kyanje. ³¹ A ŋwanante ge Yakubu, a ba ŋane: Veliyuvele daàraàdza aà makaajiyiraŋa emtsaade lauktu kaà ezza. ³² A ba Isuwa: Yaà emtsa ni makaajiyire, watse aà magiya uwe ŋane makaajiyire ŋanna? ³³ A ba Yakubu aà elvan ge ŋane: Maà eksakarekse waà, sey kaà ziyuze wafa emtsaade. Isuwa a naba zanu wafa ge Yakubu, geni yanaanya makaajiyire. Isuwa a velu estuwa daàraàdza a makaajiyiraara. ³⁴ Daaci Yakubu a naba vanteva kwa naàza za na ge Isuwa, depain antara jeba a yire umele anjka dfaàlaara aàgire. A zuhe, a sharhe, a tsetehe duksaara ba ezlzala. A ep-sawaa estuwa Isuwa daradza aà makaajiyiraara.

26

Isiyaaka am larde aà Failaistiyaha

¹ Daaci samsa waya yaikke a sem larde, amaà waà, waya na ndza am zamane aà Ibrahiima na ka. Daaci a naba duhe ge Isiyaaku aà deza sleksu Abimailaik slekse aà Failaistiyaha am Gairar, ² de marapsemare Yaakadada aà katafkaara, a ba ŋane aà elvan ge ŋane: Duka aà dem Misra dekideki, naba njinja am larde na yaà de bakana iya. ³ Gejeka emtsaade seraŋa am larde na, iya

yaà anjwa antara ka, yaà de gakar barkaaruwa. Adaba bademme a kwaraha na, yaà de vakte ba ge ekka antara wulfahaana am igaana. Yaà de ganve estuwa wadfaaruwa na ya zanu ge eddena Ibrahiima. ⁴ Yaà de huyateraahuya egdzaraana, taà de gev ba seke terlyakwaha ate samaya, kwaraha na bademme watse yaà de vaterte ba ge wulfahaana. Bademme a jebaha na ate haha ta de sha barka adaba wulfahaana. ⁵ Adaba Ibrahiima a cenaa elvaaruwa, a edfaba naàzena ya bannaa ya, a tsaa aà ba ate naàzena ya tsanaa ya, dabaadaba jipu naàzena ya puwetaa ya antara shairiyahaaruwa bademme. ⁶ A njanaa ba una nanna Isiyaaku am Gairar.

⁷ Am sarte na emnde a ekse taà anjwa aà ndavanu elva ate muksaara Raibaika, egdze a emmerwa aà bina. A wana lyawa ge ba muksaara, adaba a kuva emnde a ekse nanna jipu geni a jareka arge muksaara, adaba muksaara Raibaika zariya jipu, baaka arge nane. ⁸ Am haraare Isiyaaku am ekse nanna, vacite umele, naterna sleksu Abimailaik slekse aà Failaistiyaha aà kya we aà biye aà bere, taà anjwa aà gwagwesa tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika. ⁹ Abimailaik a naba dante Isiyaaku, a ba nane aà elvan ge nane: Mbate mukse na muksaana! Ka ndana estara kena egdze a emmena aà ba ka na? A nwanante ge Isiyaaku a ba nane aà elvan ge nane: A wiyaa ba lyawa geni a jarika adaba nane. ¹⁰ A ba Abimailaik: AÀzara kena una ka maganerta ka na? A yaa ba cekwaanjudi ma andze ura umele aà ganvege muksaara

am emndaaruwa, daaci ekka keni sakanjeranka emtu haypa? ¹¹ Daaci sleksu Abimailaik a ndaase elvaara palle, a ba nane aà elvan ge emndaara: Ma ware una a ndanse elva yayiaihe ge zhel na, ma a fete erva ate muksaara keni, eddaara aà njeka an shifa dekideki.

Tara Isiyaaku antara Abimailaik taà ankwaa zaà wafa am dagavaatare

¹² Ate iva nanna, Isiyaaku a herfa aà ba am haha nanna, amaà jaaja duksa baaka zlaktaara, adaba Yaakadada garga barka. ¹³ Nalmane Isiyaaku ankwaa aà far ba saga, a gev sleberba baaka arge nane dekideki. ¹⁴ Ndza an waldaha aà sla kwakya, antara kyawaha antara nawaha, kwakya jipu. Emnde a maganaa slera keni ndza baaka zlaktaatare. Daaci Failaistiyaha ta naba shelha ate nane.

¹⁵ Adaba shelha na maa, Failaistiyaha ta naba dashem suwaha na ndza a yayanaa eddenjaara Ibrahiima na bademme an haha. Adaba Ibrahiima keni ndza kwakya waladiyahaara, ta yayanaa ba itare suwaha nanna. ¹⁶ Daaci a ba Abimailaik aà elvan ge Isiyaaku: Gakevge kaà an hakuma jipu, jakuje ge ndzedaanjere, ezlzala am lardaanjere. ¹⁷ A naba kezla Isiyaaku, a de icese slalaa am kaamba a Gairar, dambake zlafe adaliye, a njaara aahuwa. ¹⁸ Isiyaaku a naba yayese zlafe adaliye suwaha na ta yayanaa am zamane aà eddenjaara Ibrahiima, ta daishemhe ge Failaistiyaha am igaara na. nane a naba yayese, a fafete zheraha na ni ndza Ibrahiima a dfaa suwaha nanna an nane

na. ¹⁹ Waladfiyaha àà Isiyaaku keni ta yaye suwaha umele anwaslire, ta shaa yawaha na àà emtseka dekiddeki na. ²⁰ Suniyaha àà emnde a Gairar ta naba daàgala an suniyaha àà Isiyaaku arge suwa. Adaba ta baàntsa itare: Suwa na nazaanere. Isiyaaku a naba fante zhera àà Aisaik ge suwa nanna. Amaana: Daàgala. Adaba ta kaàtaà dagala an nane arge suwa nanna. ²¹ Waladfiyaha àà Isiyaaku ta ye suwa umele, arge una nanna keni ta naba tsa elva zlaɓe adaliye Failaistiyaha. Isiyaaku a fete zhera àà suwa nanna Sitna. Amaana: Kelaadire. ²² A tsetehe am tate nanna, a de ye suwa umele ge keyire; arge una nanna waà, tsateka dagala. Isiyaaku a fete zhera àà suwa nanna Raihaubaut. Amaana: Hwihwiyire. Adaba a bantsa nane: Yaakadada sagamiyanvesage slede geni mi hwiya am larde na.

²³ Am iga àà una nanna, Isiyaaku a naba kezla zlaɓe adaliye am tate nanna, kwaye a de nja am Birsaba. ²⁴ AÀhuwa nanna, Yaakadada a de maranaa iraara àà ba am hare nanna, a ba nane àà elvan ge nane: Ba iya una ya Dadaamiya àà eddena Ibrahiima. Gazleka dekiddeki, adaba iya yaà anƙwa antara ka, yaà de gakar barkaarua, yaà de yaàtertiya egdzaraaŋa adaba barka àà eddena. ²⁵ Daaci Isiyaaku a naba ndere naàzena taà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya na am tate nanna, a magaa maduwa, a dāha Dadaamiya an Yaakadada am maduwaara. A magaa beraara an kacakaca am tate nanna, waladfiyahaara ta naba ye suwa umele.

26 A sawhe ge Abimailaik àà sawa am Gairar aàsezeṅaara, ta sawa antara uraara Ahusat ira Pikaul, ṅane male àà sawjiya-haara. 27 Isiyaaku a naba ndavateruhe, a ba ṅane àà elvan ge itare: Kina mu a sakuraa uwe aàsezerwa, aàbi ṅgyaikurisengye am dagavaakure yakuriyaaya? 28 Ta eptsanaa jawapa, a ba itare taà elvan ge ṅane: ṅàà aṅkwa àà ezhzhara ṅanna waà, aṅkwa Yaakadada antara ka ba parakke. A ba sawariyaanṅere, shagera àà demda wada am dagavaamiya. Ekka antara ṅere waà, namaàna dagavaamiya. 29 Kina waà, kaà zaṅeruze wada geni kaà de maganerteka kelaadire dekideki. Adaba ṅere keni faṅerka zlada ate ka, ṅa magakaa shaigerire jipu, ka segashe ba lapilayye am dagavaanṅere. Kwaye ṅane gakevge ura àà Yaakadada kaà an barkaara am vuwa. 30 Daaci Isiyaaku a magateraa munṅri ta zuhe, ta sharhe. 31 Makurallaara ta tsetehe an eṅlya werre, ta zu wada ṅanna am dagavaatare. Am iga àà una ṅanna Isiyaaku a magateraa aàjamimashifa, ta daahe àà ba an hairire. 32 Ba vacite ṅanna, waladiyahaara ta sanaa labare àà suwa na taà aṅkwa àà eyya, a ba itare: Shanṅeransha yawe. 33 Isiyaaku a fete zhera àà suwa ṅanna Saba. Amaana: Wada. Adaba una ṅanna zhera àà ekse ṅanna Birsaba sem vatena. Amaana: Sawa àà wada.

ṅwashaha àà Isuwa

34 Isuwa maa, ṅane magaamaga yawe kul ufade, a naba ge ṅwasha buwa. A ge tara Yaihudit egdze àà Bairi, antara Basmat egdze

aà Ailaun. Bukerdaatare ta ba egdzara aà Haitiyaha. ³⁵ ηwashaha aà Isuwa ηanna ta zladateranve ervaunđe jipu ge tara Isiyaaku antara muksaara Raibaika.

27

A gaare estuwa Isiyaku barka ge Yakubu

¹ Isiyaaku gevge emmgyegwe kurcumme, ba ice keni a nanka mazle-aara. A dante Isuwa makaaji-aara á dezeńara, a ba ηane á elvan ge ηane: Isuwa egdze-aaruwa. A ηwanante ge Isuwa : Ná'am ! ² A ba eddeņara á elvan ge ηane: Iya na wá, ganevge emmgyegwe jipu, ba sarte a emtsa-aaruwa keni diyanka ya. ³ Daaci kina wá, halantehala náza erva á ηa, kudeme á ηa, antara leka á ηa, ezlzlala á dem kaamba, de eksivaksa dabba a kaamba, ⁴ se gyiyanvegye hyuwa a dabba kaamba na ka de eksana ka na njebakke ate una ya katana ya, daaci siyansa yá zuze, yá gakar barka lauktu yá emtsa.

⁵ Cenancena Raibaika am sarte na Isiyaaku anƙwa á tsakana elva na ge makaaji-aara Isuwa. Daaci zlazlala Isuwa á dem kaamba, a de tsagwadá náza kaamba geni a sanansa ge eddeņara maa, ⁶ a ba emmetare Raibaika á elvan ge Yakubu: Náwa ya cenancena a ba eddekure á elvan ge egdze emmeņa: ⁷ Ezlzlala á dem kaamba de eksevaksa dabba a kaamba, se gyiyanvegye njebakke, yá zuze, ya gakar barka á katafke á Yaakadada lauktu yá emtsa. ⁸ Daaci kina wá, náwa yá ndaaka elva-aaruwa, eccena ba shagera yanaaka elva-aaruwa ηanna. ⁹ Naba duwa á dem walda, de siyansa egdzara usale-aha

shagera shagera buwa wá, yá se gyananvegye ge eddenja njebakke ate una á katana ñane, ¹⁰ ká se dananda a zuze, á gakar barka lauktu á emtsa. ¹¹ A ba Yakubu á elvan ge emmenjara: Egdze a emmerwa an ugje ate vuwa, baaka náza-aaruwa maa, ¹² máki tapiyatapa edderwa, diyisediye mu á de banka ya far uksañwirehe? Daaci máki gevge estuwa, á de kita barka edderwa yá de shanka barka na. ¹³ A ñwanante ge emmenjara, a ba ñane: A dabanjka ðekidfeke, á sem mbiye-aaruwa ge iya egdze-aaruwa. Yanaaka ka elva-aaruwa na, naba edduwa de siyansa egdzara usale-aha na.

¹⁴ Yakubu a naba de sanaa egdzaar usale-aha na ge emmenjara, ñane a se tsatsaa náza za njebakke ate una á katana eddetare. ¹⁵ Am iga a una ñanna, a demhe am bre á egdze-aara Isuwa, egdzere zunñwire-aara, a dzarese nangyuwe-aara na an daradza jipu na, a tsekwanme Yakubu am hudfe-aara, egdze-aara ge buwire. ¹⁶ An gwagwa á nawe-aha ñanna maa, a mbuwanaa ye á erva-aha an ñane antara ye, adaba ye á Yakubu slerðakke jipu. ¹⁷ Daaci Raibaika a naba fanem náza za na a tsatsanaa ñane na am erva ge egdze-aara Yakubu, hyuwa an gya njebakke antara depain.

¹⁸ Mazle-aara a naba duhe ge Yakubu adeza eddenjara na. Edda, a ba ñane á elvan ge ñane. A ñwanante ge eddenjara: Na'am. Ka ware egdze-aaruwa? ¹⁹ A ba Yakubu á elvan ge ñane: Ba iya makaaji á ña Isuwa, ya sakaa nazena ka ndavanaa ka na. Tsetse-kwa njinja, ká zuze hyuwa na ya sakánse na lauktu ká giyar barka.

²⁰ A ba Isiyaaku á elvan ge ñane: Ka shanaa estara kena ba watsewatse na egdze-aaruwa? A ñwanante a ba ñane á elvan ge ñane: A sanaa ba Yaakadada, Dadaamiya á ña á se katafke-aaruwa. ²¹ A ba Isiyaaku á elvan ge Yakubu: Sawa emtsaade egdze-aaruwa, yá tapakaatapa an erva-aaruwa ba jirire ka ba Isuwa? Máki ka Isuwa ka keni ya diyeddiye. ²² Daaci a naba gaptehe ge Yakubu á deza eddenjara Isiyaaku na, á ettapa Isiyaaku an erva-aha-aara, a ba ñane: Ye-aara máki á ndaha elva wá, Yakubu, amá erva-aha-aara wá, Isuwa.

²³⁻²⁴ Diyaaka Isiyaaku ñekideki, adaba baaka erva-aha á Yakubu agashe, bademme ba uje ba seke náza á egdze a emmenjara Isuwa. A ndavanuhe ge Isiyaaku, a ba ñane: Ba jirire ka ba makaaji-aaruwa Isuwa? A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Ba iya degiya Edda. Mazle-aara a naba fantau ge gar barka. ²⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge ñane: Siyansa hyuwa á náza kaamba na ka sinna ka, ka makaaji-aaruwa, yá zuze lauktu yá gakar barka. Yakubu a vante, a zuhe, a de sanaa mbazla, a vante a sharhe. ²⁶ Am iga á una ñanna, a ba Isiyaaku: Sawa kwa egdze-aaruwa takwaliyatakwala. ²⁷ Takwalle á ba Yakubu a de ñañaa eddenjara na. Cenancena Isiyaaku emtakkire á se á nanjyuwe-aara, a garhe barka, a ba ñane: Emtakkire á se á egdze-aaruwa na wá, ba seke emtakkire á se á fahe na Yaakadada garge barka jipu na. ²⁸ A vakteva Dadaamiya werhe á sawa am samaya antara dikele á nalmane na ni a vanta haha ge ura na. Tara hiya antara mbazla na emtakke na wá,

sey tá ndavana á ba am mba á ña. ²⁹ Larde-aha gergere tá de magakaa slera ge ka, jeba-aha gergere ta de ganaaga ire-aatare á katafke á ña. Ká de geva ka zanwe á egdzara mama-aha a ña, ta de gana ba itare ire-aatare a katafke á ña. A de sha barka eddewna ni á de gak barka ge ekka. Amá á de gev an nyainye eddawna ni á de nyainya ka na.

³⁰ Isiyaaku keni zlauzle am gar barka ge Yakubu, sesse Yakubu áza eddenjara, vanjaye saasa egdze a emmanjara Isuwa á sa am baka na. ³¹ Ñane a se gyanve hyuwa á náza a kaamba njebakke, a sanánhe kwa ge eddenjara na. A ba ñane á elvan ge eddenjara: Tsetse kwa edda, náwa sanakanmesa hyuwa á náza kaamba na, zuze lauktu ká gar barka ge egdze á ña. ³² A ba eddenjara á elvan ge ñane: Ka ware ka? A ba ñane: Ba iya egdze á ña Isuwa, ya makaaji á ña. ³³ Jaaja emtanjire Isiyaaku, diyaaka ba názena á magana ñane keni dekiddeki. A ba ñane: Ware ñane ni a duhe á dem kaamba, a de je náza kaamba, a siyaa hyuwa-aara ya zuhe, náwa a tsantaa ba sera á ña na! Barka wá, ganarga, shansha zlauzle.

³⁴ Isuwa ba á cenaa elva na á tsakana eddenjara na wá, ñane keni jaaja ervaude jipu, a fu hula á ba á dem samaya. A ba ñane á elvan ge eddenjara: Tasle á ña eddaye-aaruwa, iya keni giyarge barka. ³⁵ A ba Isiyaaku á elvan ge ñane: Saasawa egdze a emmenja an zlerma, dánda ñane barka na ma andze náza á ña na. ³⁶ A ba Isuwa: Ñane na wá, Yakubuwire na sharanansha, egdze á zlerma. Werre keni, a

berdu daradza á makaajiyire-aaruwa á ba an ndzedfa beresse. Nawa vatena zlabé adaliye a se berdu barka-aaruwa gevge ser buwa kina. A ba ɲane á elvan ge eddeɲara: Mazlakinaaki barka ɲanna ge iya emtu? ³⁷ A ba Isiyaaku á elvan ge Isuwa: Baaka elva-aara, gananvege ɲane zanwe a ɲa. Ya fanem egdzara mama-aha-ɲara bademme am erva ge ɲane, tá de magana slera. Vananteva ndzedfa jipu an hiya kwakya, ma mbazla emtakke keni tá de ndavana á ba am mba-aara. Yá magaká uwe kina mazle-aara egdze-aaruwa ³⁸ A ba Isuwa á elvan ge eddeɲara zlabé adaliye: Ndza ká á ba an barka palle ɲanna emtu edda, giyarge seke barka ge iya keni eddaye-aaruwa. Mazle-aara Isuwa a naba fu hula, aɲkwa á kyuwa a ba an ká kwara.

³⁹ A ɲwanante ge eddeɲare Isiyaaku, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Sledé á nja ɲa ge ekka wá, watse ká yiyiye an sledé na gelgela, werhe na á sawa am samaya na á de duka a dem dalbe á ɲa dekidéki. ⁴⁰ Ekka wá, á de vakta shifa ba masalam á ɲa, ká de magana slerga ba ge egdze a emmeɲa. Amá máki yak-ya hala wá, ká naba sansese ire á ɲa am erva-aara.

⁴¹ Daaci Isuwa jaaja ervaude jipu ate egdze a emmeɲara Yakubu, adaba barka na ni a gaara eddetare na. A ba ɲane am ervaunde-aara: A ba á sawa ndza ɲane vaci kyuwa eddemiya, má watse tá dá ba buwa antara Yakubu ɲanna ma.

⁴² Balaranansebale ge Raibaika názena ni á kata magana Isuwa egdze a zunɲwire-aara na ate egdze a emmeɲara. A dante Yakubu ádezeɲara, a ba ɲane á elvan ge ɲane:

Effa hyema ate ire á ña, adaba ankwá a tsagwadaktsagwada egdze a emmeña Isuwa, á kata ja shifa á ña ba dekideki. ⁴³ Kina wá, eccena ka názena yá ndaka ya: Tsetse, ezlzlala á ña egdze-aaruwa á dem mba á egdze a emmerwa Laban am Harran. ⁴⁴ Naba njanaanja ire á ña am mba-aara dem sarte na má ekhyakhya ervaunde á egdze a emmeña. ⁴⁵ Sey má viyanáviya ba dekideki am ire-aara názena ka maganta ka na, lauktu watse yá belakva we geni sawa a sa. Labara yá puwem egdzara buwa am evege am hare palle?

Isiyaaku a belanse erva ge Yakubu á dem mba á emnde a emmeñara

⁴⁶ A ba Raibaika á elvan ge Isiyaaku: Mága á shawle-aha-aaruwa, egdzara á Haiti-aha na wá, jiseje gwaygway am ire ba dekideki. Máki Yakubu keni gaaga zlafe adaliye ba egdze á Haiti-aha ñanna seke náza á Isuwa na wá, náza-aaruwa watse baaka daliila a nja an shifa ñanna mazle-aara.

28

¹ Am iga á una ñanna maa, Isiyaaku a dante Yakubu, a gar barka, a ba ñane á elvan ge ñane: Ya nda ba ka: Geka mukse á ña am egdzara á emnde a Kanaana na dekideki. ² Ekka wá, tsetse ezlzlala á dem mba á emnde á emmeña am Padda-Aram, á dem mba eggyeña Baitu'iila. De eksanteksa gyaale am dagave á egdzara á Laban, egdze a emmeñara ge emmeña. ³ A gagga Dadaamiya Slekse barka-aara, a gagvege ura

kwakya jeba-aara, a huyakaahuya Dadaamiya, a gagvege eggyetare ge emnde a jeba gergere kwakya. ⁴ A vakteva Dadaamiya ge ekka, antara ge egdzara á ña am iga á ña, barka na ni ndza a vante ge Ibrahiima na, geni haha ñanna náwa ka wayve am huđe-aara na wá, á demde am rezege á ña. Afaba vanteva Dadaamiya ge Ibrahiima zlauzle.

⁵ A danse estuwa Isiyaaku Yakubu-aara á dem Padda-Aram, a de nja am mba á Laban egdze á Baitu'iila ura Arama. Laban ñanna keni maa, egdze a emmeñara ge Raibaika emmetare ge tara Isuwa antara Yakubu ñanna.

A sawa estuwa lauktu Isuwa a ge mukse umele

⁶ Cenancena Isuwa ganakini eddetare Isiyaaku a gar barka zlaɓe adaliye ge Yakubu, a belananse erva á dem Padda-Aram, geni á de gá gyaale áhuwa. Am sarte na anjka á gar barka eddetare, a ba ñane á elvan ge ñane: Geka mukse am egdzara á emnde a Kanaana na ðekidfeke. ⁷ Diyaadiya ba ñane keni geni Yakubu a magateraa ba fesarfire ge tara eddeñara an emmeñara, zlazlala á dem Padda-Aram ñanna. ⁸ Isuwa keni a naba diyeddiye ganakini yanaaya ervaunđe á eddetare geni tá gá ñwasha-aha-aatare am egdzara á emnde a Kanaana ñanna. ⁹ A naba njante ga mukse umele maa, a de ndava egdze a Ismayiila, egdze á Ibrahiima. Zhera á gyaale ñanna Makalat, egdze a emmeñara mukse ge Naibauyaut. A naba gehe, a se belar ge ñwasha-aha-aara am mba.

A maranse estuwa Dadaamiya ire-aara ge Yakubu am Baytila

¹⁰ Tsetse Yakubu am Birsaba, a dem Harran.
¹¹ De garga vayiya am tate umele, a naba hare am tate ṅanna. A eksante nakwa a belete ire atekwa, a naba zlava. ¹² Darde ba seke shene wá, á zhara ba ṅálá yaike, sláḍḍe jipu ire-aara shanaasha samaya, malika-aha á Dadaamiya tá aṅkwa á ḍala, tá tsekwa an ṅála ṅanna. ¹³ A tsaahē ge Yaakadada átekwa, ate ire-aare, a ba ṅane á elvan ge ṅane: Ba iya una ya Yaakadada, Dadaamiya á eggyeṅa Ibrahiima ya Dadaamiya á Isiyaaku. Yá ndaaka ba iya una: Haha ṅanna kwaye ká zlava átekwa na wá, vanakteva ge ekka, antara ge egdzara á ṅa am iga á ṅa baḍemme. ¹⁴ Egdzara á ṅa tá de gev kwakya jipu ba seke berbere á haha. Sledē-aatare keni watse an nakweka. Tsante am geḍi dem yala, tsante am manem dem puti, baḍemme. Jeba-aha á emnde baḍemme ate haha tá de sha barka ázerwa aḍaba ka, antara aḍaba egdzara á ṅa. ¹⁵ Eccena ba shagera: Yá aṅkwa ba iya an ire-aaruwa antara ka, yá aṅkwa á tsufaktsufa ma ká deme keni. Sey yá sakasa zlaḍe adaliye á sem haha na, yá yakaaka ḍekideki sey yá ganvege názena ya ndaka ya na.

¹⁶ Tsetse Yakubu am hare, a ba ṅane: Baaka shaige-aara, aṅkwa Saksage am tate na, diyanseka ba iya. ¹⁷ Gazlaagazla wá, a ba ṅane: Kay! Tate na wá, baaka shage átekwa ḍekideki aṅkwa há á Dadaamiya áhuna. Walkame á samaya-aha áhuna degey!

¹⁸ Anƙwa á wera ekse wá, a tsetehe ge Yakubu an enlya werre, a eksetaa náƙwa na a fante ge ire-aara na, a dzebehe ndedde una ɲanna náƙwa á yiha Dadaamiya, a puwar waye ate ire-aara, a ganve náƙwa cudedde. ¹⁹ A fete zhera á tate ɲanna Baytila. Amá werre wá, zhera á ekse ɲanna ndza Luus. ²⁰ Yakubu a tsakanse názu am ervaunde-aara ge Dadaamiya, a ba ɲane: Máki ká anƙwa ka Dadaamiya antara ya, tsufakitetsufa am shula-aaruwa, máki shanásha názu yá ezza antara názu yá eshsha yá atsekwa, ²¹ máki danaada lapiya á dem mba á edderwa, daaci ká de gev Dadaamiya-aaruwa. ²² Náƙwa ɲanna náwa ya tsanaa iya ndedde ge yiha Dadaamiya na wá, á gevge bere á ɲa ka Dadaamiya. Yá de vakte luser am názena ká de vita ka bademme.

29

A daa estuwa Yakubu á dem mba á Laban

¹ Daaci Yakubu a fanu ge baráma-aara zlaɓe adaliye, anƙwa a zlala á dem larde á emnde a gedí. ² Vacite umele maa, a naa suwa am kaamba. Walde-aha á kyawe-aha antara náwe-aha gergere keye tá anƙwa zlava ate we á suwa ɲanna. Adaba tate á fateru yawe ge dabba-aha-aatare una ɲanna. Suwa ɲanna keni an hefa we-aara an náƙwa yaike. ³ Má jarammeje walde-aha bademe maa, lauktu tá berhanvuwe náƙwa na ge we á suwa, tá fateru yawe ge dabba-aha-aatare bademe. Má zlaruzle ta eptsaa náƙwa na zlaɓe adaliya á sete we á suwa. ⁴ Yakubu a naba ndavateruhe, a ba ɲane á elvan ge itare:

Kwa emnde a ekse-ara kure egdzara mama-aha-aaruwa? Ta nwanante, a ba itare: Na emnde a ekse á Harran. ⁵ A ba nane á elvan ge itare: Diyakurdiya Laban á Nakaur emtu? A ba itare: Diyanerdiya. ⁶ A ba nane á elvan ge itare: Awará nane? A ba itare: Ba layye. Bayra kwaye Rahiilu-aara keni ankwá á sawa an kyawe-aha, egdzere mukse na kwaye nane na. ⁷ A ba Yakubu á elvan ge itare: Kwaye kapteke vaciya ba ngaa, sarte na sarte á jaha dabba-aha á dem tate palle ka maa, fawaterufe yawe, dawaterda á de piya. ⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A gevka sey má jarammeje dabba-aha badfeme lauktu náj wera yawe, náj faterufe.

⁹ Nane keni zlafe á ndaha ba elva antara suni-aha na, Rahiilu keni samsa antara kyawe-aha á eddenjara, adaba nane slepiya. ¹⁰ Yakubu a zharaa Rahiilu egdze á daslarenjara Laban, a duhe á dete we á suwa na, a berhanvuwe nákwá ge we á suwa, a fateru yawe ge kyawe-aha á Laban egdze a emmenjara ge emmenjara. ¹¹ Am iga á nanna maa, á de gan use ge Rahiilu. Takwalle a de takwalaa egdze na wá, ankwá á kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹² Daaci a palanaa varire-aatare antara eddenjara ge Rahiilu na geni nane egdze á Raibaika. Zhagade á dá ge Rahiilu, a danaa labare ge eddenjara. ¹³ De cenancena labare á Yakubu egdze á egdze a emmenjara mukse, zhagade ge nane keni a de yainuye. De jarje ire, tákwalle a de nanjaa Yakubu na, a danaahe á dem mbaaara. Daaci nane keni a de balananse názena ni

a shaa ṅane na baɗemme ge daslarnṅara. ¹⁴ A ba Laban á elvan ge ṅane: Baaka shaige am una ɗekideki ka wulfe á ṅere ba parákke. Yakubu a magaa tere kalkale am mba Laban.

Yakubu a magana slera ge Laban ge sheba tara Lee'a an Rahiilu

¹⁵ Daaci a ba Laban á elvan ge Yakubu: Adaba ka egdze a kwate-aaruwa ni ká magiyá slera á dey wá, una á gevka. Naba ndindaha názena ká katana ka ge mbera á ṅa ire na. ¹⁶ Laban maa, tá anṅwa egdzara-aara buwa, egdzara ṅwasha. Una male na zhera-aara Lee 'a, sledaba-aara, zhera-aara Rahiilu. ¹⁷ Lee 'a, ṅane á nánka ice shagera. Amá Rahiilu wá, garlaka, zariya zlaɓe adaliye. ¹⁸ Daaci Yakubu a wayete ṅane, a ba ṅane á elvan ge Laban: Yá magaka slera yawe vuye adaba Rahiilu *egdze á ṅa ge buwire na. ¹⁹ Ane, a ba Laban, naba njaminja yá de vakteva. Ya keni ya hayaa ba una ṅanna arge una yá vante ge ura jeba umele.

²⁰ Yawe vuye kalkale Yakubu anṅwa á maganá slera ge Laban adaba Rahiilu, amá ṅane a zharán ba seke hare cekwaanṅuɗi adaba wayetewa jipu an Rahiilu. ²¹ Am iga á una ṅanna maa, a ba Yakubu á elvan ge Laban: Yá kata mukse-aaruwa mazle-aara, adaba daada ate sarte na mi enndaha na ge magaka slera. Yá kata ṅana erva ge mukse-aaruwa.

²² Daaci Laban a naba magaa munri á nika, a jemaa emnde a ekse baɗemme. ²³ Magaamaga manṅaripu ba ṅгаа wá, Laban a naba eksante Lee 'a, a de jatermehe an Yakubu. ṅane a naba

24 ɲanaa erva, ta hare kerde. 24 Laban a eksetaa Jilpa kwatena-aara ge ɲane, a vante ge Lee'a, a gev kwate-aara. 25 Werawera ekse wá, Yakubu á zhara ba Lee'a ta hare kerde. A ba ɲane á elvan ge Laban: Labara ka magiya zlerma na? Abi ya magakaa slera adaba Rahiilu? Labara ka magite jeba una? 26 A ɲwanante ge Laban, a ba ɲane á elvan ge Yakubu: Shagerka am ekse á ɲere danse kudere zunɲwe á dem mba á zhele arge male. 27 Naba zланаazle ka hare make na antara ɲane lauktu yá vakte sledfaba-aara na keni. Amá wá, ká magiyá slera yawe vuye zlaɓe adaliye adaba ɲane. 28 Ane, a ba Yakubu, ta magaa make palle antara Lee'a, Laban a naba vante Rahiilu zlaɓe adaliye. 29 Laban a eksetaa kwatena-aara Bilha, a vante ge egdze-aara Rahiilu a gev kwatena-aara. 30 Yakubu a ɲanaa erva ge Rahiilu keni, a ganve mukse-aara. Welawa ba Rahiilu ázenjara arge Lee'a. A naba demhe zlaɓe adaliye am slera á Laban, yawe vuye aɲkwa á emmága.

Nawa egdzara á Yakubu

31 Am nanna Yaakadada ganakini Lee'a gevge mukse keliya, a naba vante yá ge ɲane, amá Rahiilu wá, a ganve dzire. 32 Lee'a a shaa huɗe, a ya egdzere zhele, a fete zhera-aara Ruubain. Adaba a ba ɲane: Yaakadada nanna palasa-aaruwa, kina wá watse á wayiwaya zhele mazle-aara. 33 A shaa huɗe umele zlaɓe adaliye, a ya egdzere zhele adaliye. A ba ɲane: Cenáncena Saksage keliyire-aaruwa ba jire. Adaba una ɲanna a vite egdzere zhele umele. A fete zhere á egdze ɲanna Simaun. 34 A shaa huɗe umele

zlaɓe adaliye, a ya ba una ɲanna. A ba ɲane: Kina wá, á de deska ba essaba keni am dagave á ɲere antara zhele-aaruwa, adaba ya yayan dawale-aha keye kalkale. Adaba una ɲanna a fete zhere á egdze ɲanna Laiwi. ³⁵ A shaa huɗe umele zlaɓe adaliye, a yese ba egdzere zhele ɲanna. A ba ɲane: Kina wá, sey yá gala Dadaamiya Saksage. Adaba una ɲanna, a fete zhera á egdze ɲanna Yahuuda. Mazle-aara a naba yaa ya egdzere.

30

¹ Nanna Rahiila geni ɲane yaneka egdzara ge Yakubu, a naba tsante shelha á dete egdze a emmeɲara. A ba ɲane á elvan ge Yakubu: Sey ká viteve egdzara ge iya keni, má baaka una wá, yá njeka an shifa. ² Tsetse ervaunɗe á Yakubu á dete Rahiilu, a ba ɲane á elvan ge ɲane : Iya ya Dadaamiya na a piyakte yá egdzere na emtu? ³ A ba Rahiilu á elvan ge Yakubu : Nawa kwatena-aaruwa Bilha, naba njawinja antara ɲane tara zhele an mukse, a yiya ɲane egdzara ate ugje-aaruwa, iya keni yá shansha egdzara ate ɲane.

⁴ A nabe vante kwatena-aara Bilha ge Yakubu, ɲane a naba ganve i mukse, ta hare kerɗe.

⁵ Bilha a shaa huɗe, a yan egdzere zhele ge Yakubu. ⁶ A ba Rahiilu : Yawwa, jirivejire

Dadaamiya, cena-cena Dadaamiya ɲala-aaruwa, adaba una ɲanna a vite egdzere zhele. Adaba una ɲanna a fete zhera á egdze ɲanna Dan.

⁷ Bilha kwatena á Rahiilu a shaa huɗe umele, a yan egdzere zhele adaliye ge Yakubu, egdzere ge buwire. ⁸ A ba Rahiilu : Kwakya wawa na ya

maganaa ya á dete egdze a emmerwa á katafke á Dadaamiye, kwaye ñane ganega ndzedá. A fete zhera a egdzere Naftalim.

⁹ A ezhzhara Lee'a á shanka huđe mazle-aara á yeka maa, a eksante kwatena-aara Jilpa, a vante ge Yakubu geni a ganve mukse-aara. ¹⁰ Jilpa kwatena a Lee'a, a yan egdzere zhele ge Yakubu. ¹¹ A ba Lee'a : Kay! Ya slerezegé. A fete zhera á egdze ñanna Gada. ¹² Jilpa kwatena á Lee'a, a yan egdzere ge buwire ge Yakubu. ¹³ A ba Lee'a : Una wá, barka-aaruwa. Baďemme a ñwasha tá de biyanba geni shanansha barka áza Dadaamiya. A fete zhere-aara Asair.

¹⁴ Am slakslakire, sarte á ica hiya, Rubain a dem kaamba, a sanaa egdzara á nafa ge emmeñara Lee'a. A ba Rahiilu á elvan ge Lee'a : Tasle á ña, viteva seke egdzara á nafa na a sakanaa egdze á ña na ? ¹⁵ A ñwanante ge Lee'a, a ba ñane : Hyaaka ba una ka lyevaa zhele-aaruwa na, ká kata lyiya egdzara á nafa á egdze-aaruwa zlađe adaliye? Shagera, a ba Rahiilu : Máki estuwa wá, a de hare zhele ázeña vatena adaba egdzara á nafa à egdze á ña.

¹⁶ An icavaciya ankwá á sa Yakubu am kaamba wá, a de yenu á ba an ye Lee'a, a ba ñane á elvan ge ñane : Vatena wá, ká se hare ázerwa, ya shekweve an egdzara á nafa á egdze-aaruwa. Daaci Yakubu a de hare ázeñara vacite ñanna, tara zhele an mukse. ¹⁷ Dadaamiya lyavaalya yeka á Lee'a, a naba shaa huđe, a yan egdzere zhele ge ilyebire ge Yakubu. ¹⁸ A ba Lee'a : Pelisepele Dadaamiya, adaba ya naba eksante kwatena-aaruwa, ya vante ge zhele-aaruwa, a

ganve mukse-aara na. A fete zhera á egdze ṅanna Issaker. ¹⁹ Lee'a a shaa huḑe umele zlaḑe adaliye, a yan egdzere zhele ge uṅkwahire ge Yakubu. ²⁰ A ba Lee'a : Dadaamiya a magiyaa shagerire yaikke. Kina wá, zhele-aaruwa de nja antara ya aḑaba ya yan egdzara zaala uṅkwahe kalkale na. A fete zhera á egdze ṅanna Jabulaun. ²¹ Am iga à una ṅanna, a yehe zlaḑe adaliye egdzere palle, une ṅanna wá, egdzere mukse, a fete zhera-aara Dina.

²² Daaci Dadaemiya a yehamme Rahiilu, lyavaalya yeka-aara, a naba vante yá. ²³ Rahiilu a shaa huḑe, a ya egdzere zhele, a ba ṅane : Yawwa! Lyivarlye Dadaamiya-aaruwa dzaka á emnde na. ²⁴ A fete zhera á egdze ṅanna Yusufa. A ba ṅane zlaḑe adaliye : Tasle á ga Yaakadada-aaruwa, umele keni viteva ba estuwa.

Tá zlerma tara Laban an Yakubu am dagave-aatare

²⁵ Yaaya Rahiilu, a ya Yusufa wá, a ba Yakubu á elvan ge Laban : Kina wá, ḑeliyabela yá eptsa á dem ekse-aaruwa, á dem larde-aaruwa. ²⁶ Viteva ṅwasha-aha-aaruwa, antara egdzara-aha-aaruwa na ya magaa slera aḑaba itare na, yá dá á dem ekse-aaruwa. Aḑaba ba ka keni diyakdiya slera na ya magakanaa ya baḑemme. ²⁷ A ṅwanante ge Laban, a ba ṅane : Ba estuwa, amá tasle á ṅa zivarze. Aḑaba ya de naha wá, ta biyaa barka na ya shanaa ya áza Dadaamiya na wá, ya shanaa aḑaba ka. ²⁸ Naba tsanaatse ka nazena ni ká kataná ka ge mbera á ṅa na, yá emmága baḑemme. ²⁹ A ba Yakubu a elvan

ge nane : Diyakdiya slera na ya magakanaa ya bademme. Ma nja dabba-aha á ña na ya se beyanaa ya am erva á ña, antara dabba-aha á ña kina keni diyakdiya bademme ma ? ³⁰ Abi yá sawa ya á sem mba á ña dabb-aha á ña ndza ba cekwaangudi ? Ba sanemsa ya á sem hufe á há ña, farfe dabba-aha á ña jipu Yaakadada garge barka. Kwaye kina baaka zlakte-aara. Watse yá magá vaatara kena naza ire-aaruwa? ³¹ A ba Laban: Ekka wá, ndindaha ka ba nazena ká kata yá biyaka yá na baaka lambe á ña. Ká kata yá biyaka wányara?

A ba Yakubu : Kaà biyika ba uwe keni ðekðeki. Amaà ankwá naazu yaà ndakndaha : Maàki eksakarekse una ñanna waà, yaà duwa zlafe aà de piya dabbahaña, yaà fateru hyema ba seke werre. ³² Vatena yaà dedde am dagave aà waldahaña peraatte, ba kelaa kyawe na ni ugjaara viyauviyawe jili gergere seke ubele antara ugje indale ira kyawe danjwe, bademme yaà elle aà segashe. Am nawaha keni ba estuwa, nawe na ni ugjaara ugje ubela antara ugje indale, bademme yaà elle aà segashe, mberaarua una ñanna ge iya. ³³ Daaci kaà se zhara jiriraaruwa maàkuralla, ma watse kaà se zhara mberaarua. Ba maàki ka se berenaa am naázahaaruwa ni gafka viyawe, gafka ugje indale, gafka danjwe waà, ma kyawe, ma nawe keni ya ba nayle. ³⁴ A ba Laban: Una waà, shagera, magamimaàga aà ba ate una ñanna.

³⁵ Amaà ba vacite ñanna, Laban a fantau ge ellaara usalaha antaraà njifa na ni ugjaara an mayaha ba seke gwambara antara viyauviyawe.

Am mama àà nawaha keni ba estuwa, a dzerse viyauviyawe antara una nguraslasle seke ubela antara jili na an usha an dzayye ira kyawe na danjwe gyegweniyye na. A dzerse jiliyaha njanna bademme maa, a naba puwateremhe am erva ge egdzaraara. ³⁶ Daaci a naba tegaa dagavaatare deydey shula àà vaha keye. Yakubu waà, njane anjwa àà piya ba jugena àà waldaha àà Laban.

³⁷ Daaci duwa àà Yakubu, a naba d'atsevaa ervaha àà nafa anwasla gergere keye, nafaha njanna keni gergere keye. A faya iga ate nafaha na, tate na ni an faya na gevge dzayye telle, an mayaha nafaha bademme. ³⁸ Daaci a naba puwem nafaha na am kyaale. Taà anjwa a ezhzhara dabbaha maà taà se sha yawe. Ad'aba sarte a d'ala ate njwashaha keni ba una njanna ge dabbaha. ³⁹ Ba taà d'ala njwashahaatare dabbaha na àà katafke àà nafaha na waà, ta naba fantau ge ya egdzere jili gergere, umele seke ba gwambara, umele ngweraslasle seke ubela, umele keni mbazlaukmbazlaukkwe. ⁴⁰ Yakubu a naba dzerse dabbaha na an mayaha antara una danjwe na bademme am dabbaha àà Laban, a puwateraa an iraara. Yakubu a maganaa estuwa waldaha ge iraara, maslaaka una njanna antara naàza àà Laban. ⁴¹ Ba kelaa maà taà anjwa d'ala dabbaha na taà an n'asla na ate njwashaha waà, Yakubu àà puwaterem nafahaara njanna am kyaale, daaci taà ezhzhara dabbaha na. ⁴² Ama maà taà anjwa d'ala gampaha ate njwashaha waà, àà manka una njanna. A ganve estuwa Yakubu dabbaha na taà an n'asla na bademme

taà aàtuge ñane, amaà gampaha waà, taà aàtuge Laban.

⁴³ A gevaa estuwa Yakubu sleberba an tsaka ire. Kyawaha antara nawahaara gevge kwakya jipu. An navaha antara kwatenaha kwakya, ezlegwamaha antara ezzenwahaara keni baaka zlaktaara.

31

Yakubu anƙwa àà zhagade àà dem lardaara

¹ Yaw, cenancena Yakubu elva na taà anƙwa àà tsakana egdzara àà Laban ate ñane. Adaba ta bantsa itare: Yakubu zauze nalmane àà eddeñere bademme, berbiraara na, bademme a ganaa àà ba an nalmane àà eddeñere. ² Yakubu àà zhara elva ñanna waà, Laban àà fanuka hyema seke werre. ³ Daaci a ba Yaakadada àà elvan ge Yakubu: Naba eptsepsa àà dem lardaana, àà dem tate na ni ta yakaa aàtekwa na, iya yaà anƙwa antara ka.

⁴ Yakubu a naba belaterve we ge ñwashahaara, tara Rahiilu an Lee'a, geni a sarsawa àà sezenaara am kaamba, am taàte na aàtekwa an waldahaara.

⁵ Saremsa, a ba ñane àà elvan ge itare: Yaà anƙwa àà ezhzhara kina na waà, eddekure àà fiyuka hyema seke werre. Amaà duksa palle waà, Dadaamiya na ni anƙwa àà dabana edderwa na anƙwa antara ya. ⁶ Abi ba kure keni diyakurdiya slera na ya magannaa ya ge eddekure? Ya maganaa slera an ndzedaarua bademme. ⁷ Amaà eddekure a naba magiyaa zlerma an tsaka ire. Ser kelaawa anƙwa fatsiyaa

naàza zlayaaruwa. Amaà Dadaamiya waà, ve-laaka barama geni aà shisha kelaadire ñanna. ⁸ Ndasendahe ba ñane, a ba ñane: Ba kelaa dabba na ñgweraslasle na aàtu ge ekka, naàza zlayaana una ñanna, bademme aà dabbaha ta fantau ge yaà ñgweraslasle. Maà banba ñane ba kelaa dabba na an mayaha naàzaana, bademme aà dabbaha taà yaà egdzere an mayaha. ⁹ A sananse ba Dadaamiya dabbaha am erva ge eddekure, a vite ge iya. ¹⁰ Vacite umele ya naba shaa shene, naàwa naàzu ya nanaa ya am shenaaruwa: Am sarte a saa dabbaha, taà ankwaa jarammeje aàtirpalle waà, usalaha antara zhel kyawaha taà ankwaa ðala ñwashaha waà, bademme ba jili gergere. Umelahaara an maya, emnde umele keni taà ñgweraslaslaha, umelahaatare keni taà danñwe ba gyeguniye. ¹¹ A naba ðiðfaha malika aà Dadaamiya am shena ñanna : Yakubu! Ya ñutehe : A ba iya na'am. ¹² A ba ñane : Kanteka icaana, ezhzhara, kaà ankwaa nanna emtu usalaha antara zhel kyawaha ta ankwaa ðala ñwasha bademe jili gergere, umele an mayaha, umele ñgweraslasle, umele keni danñwe na? Una ñanna bademme na waà, aðaba ya nanna naàzu na a magakta Laban. ¹³ Ba iya una ya Dadaamiya ya marakaa iraruwa am Baytila, tate na ka tsaa naàkwa, ka ganve waye ate iraara, ka tsakse naàzu am ervaunðana aà katafkaarua na. Kina waà, tsetse ezlala am larde na, eptseptse aà dem lardaana, aà dem tate na ta yakaa aàtekwa na.

¹⁴ Daaci ta ñwanante ge tara Rahiilu antara

Lee`a, a ba itare taà elvan ge ñane: ñere waà, baaka dzaañere am nalmane àà eddeñere, ña baaka am emnde a za warataara keni. ¹⁵ Eddeñere àà zharañer ña ba seke wayvaha am hufe àà haara mazlaara, a valañerwa ba ñane an ervaara, zauze nalmane am ñere bademme. ¹⁶ Nalmane na ni a sansaa ba Dadaamiya an ervaara am erva àà eddeñere waà, naàzaañere una ñanna antara egdzaraañere. Ekka waà, emmaàga ba naàzena ni a ndaaka Dadaamiya na bademme.

Ankwa àà zhagada Yakubu àatu ge Laban

¹⁷ Daaci yalla, a ba Yakubu, ankwa àà maga niya a zlala, a puwete egdzaraara antara ñwashahaara ate iga a ezlegwamaha. ¹⁸ A jemaa waldahaara bademme antara kazlañara umele na a ganaa am Paddan Aram ñanna bademme, ankwa àà eptsa àà dem larde àà Kanaana, aàdeza eddeñaara Isiyaaku.

¹⁹ Am sarte ñanna maa, Laban baaka am mba, a de ica ugje ate kyawahaara. Daaci Rahiilu a naba ilu helaha àà eddeñaara, a zlalehe an ñane. ²⁰ A magannaa estuwa Yakubu baakire àà jirire ge Laban, adaba mbedanuka dekideki a naba zlala. ²¹ A halese kazlañara bademme, a naba zhagade, a de ebzu guwa yaikke, daaci ba zlalaara àà dem hufe àà wa Giliyat.

²² Hare keye kalkale lauktu ni àà cenancena Laban ganakini baaka zhagadaazhagade Yakubu. ²³ ñane keni a naba jemaa egdzar mamahañara, daaci ta daa àà daba Yakubu na. Haraatare vuye kalkale lauktu ni de sharnaasha

am hufe à wa a Gile`at. ²⁴ Amaà an vayiya vacite ñanna waà, Dadaamiya a naba maranaa iraara ge Laban am shene. Laban ñanna waà, zhel Arama. A ba Dadaamiya à elvan ge ñane: Effa hyema ate iraña, belanemka ðekideki ge Yakubu, ma shagerire, ma shagerkire keni.

²⁵ Laban a de beye Yakubu maganaamaga beraara an kacakaca am hufe à wa Giliyat, ñane keni a magaa naàzaatare antara egdzar mamahañaara à ba ate ire à wa Gile`at ñanna. ²⁶ Daaci Laban a ndavanuhe ge Yakubu, a ba ñane à elvan ge ñane: Labara ka magiya baakire à jirire na ? Kaà zhagade an egdzaraaruwa ba seke ka sluwatervaa an ndzedaña am wava! ²⁷ Labara kaà zlala an ila ndakika ðekideki na? Kina ma andze ka ndindaha waà, àabi ma andze ñaà puwakse an gan̄ka antara gadzavera antara lahe am ekte ge ekka, ma ñaà puwakse an higa yaikke. ²⁸ Kina ba ge magatera ajamimashifa ge egdzaraaruwa antara eggyahaaruwa keni piyakitepiya na waà, shagera emtu? Ekka waà, baaka hen̄kalaaña. ²⁹ Yaà dzegwaàndzegwa magakura kelaadire. Amaà an vayiya ba vatena na a naba mariya iraara Dadaamiya à eddeña, a ba ñane: Effa hyema ate iraña, maganaànka ba uwe keni ge Yakubu. ³⁰ Duksa palle waà, diyandiya geni baaka iraña am kataykatay na mazlaara, zlalakzlala à dem mba à eddeña. Ama labara zlahe ka ilu helahaaruwa?

³¹ A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Iya ya kurken watse kaà halivuwe egdzaraaña. Adaba una ñanna jija lyawa jipu. ³² Elva à helahaaña

maa, maàki shakaànsha aàza emndaaruwa waà, eddaara a njeka an shifa dekidfeki. Kwaye kazlaña, naba eppakya aà katafke aà emnde bademme. Yakubu diyaaka geni a iluwa Rahiilu helaha na.

³³ Laban a naba demhe am bere aà Yakubu, a demhe am bere aà Lee`a, a demde am bere aà kwatenaha buwa na, a pakyaa kazlañaatare bademme, amaà shanka dekidfeki. Am iga aà una ñanna maa, a demhe am bere aà Rahiilu keni. ³⁴ A halantaa ba Rahiilu ñanna tsa helaha na amaà Laban a pakyaa beraara, shanka dekidfeki, adaba a puweme am serde aà ezlegwamaara, a naba njetaa aàtekwa. ³⁵ A ba Rahiilu aà elvan ge eddenaara: Taslaña a jañka ervaunđe eddayaaruwa yaà tsa tseteka aàkatafkaaña, adaba aña kwa aà hyiya lyuwa bara ervaanaere ñwasha. ßaaka tatu zharemka Laban ice aà dem hudaara, amaà shanka hela-haara na.

³⁶ Jaaja ervaunđe an tsaka ire Yakubu, a naba fantau ge dagala an Laban, a ba ñane aà elvan ge ñane: Azara haypaaruwa? Ya gaku haypara kaà dñabi dñaba estuwa na? ³⁷ Kina ka pakyaa kazlañaaruwa bademme na ka beya emtu duksaaña ba palle keni am hudaara? Maàki shakan-sha waà, shebeka dekidfeki. Kwaye emndaaña, naàwa emndaaruwa keni, taà kyaminaàkya shairiya ge miya ma buwa na. ³⁸ Kina waà, aàbi magaamaga yawe kulbuwa kalkale yaà am mbaaña. Ma nawaaña, ma kyawaaña keni puwanaaka egdzere ser palle. Ser palle keni zanuka zhel kyawaaña dey dekidfeki. ³⁹ Dete ba

una a cebana naàza kaambaha na, ya sakanaasa emtu? aàbi nasaraaruwa ba ge iya? Antara ba una a iluwa nayle, una ma ta iluwa an vaciya, ma ta iluwa an vayiya keni bademe ka fiyar ba ge iya sey yaà eppela. ⁴⁰ Nja aà kara aà vaciya na, aà pesha ba iya ya vaha deppe aàtekwa. An vayiya keni yaà haàre aà ba ate lailaidfire. Haàre, ate icaaruwa baaka dekideki, ma taà paànaà estara emnde hare keni diyanka ya. ⁴¹ Kina waà, yawe kulbuwa kalkale ya magaa slera am mbaaṅa. Yawe kelaawa jufadara waà, ya magakaa slera ge sheba egdzaraaṅa buwa. Yawe unṅwahe waà, ya magakaa slera aà dabba. Ama ekka ser kelaawa kaà anṅwa aà fatsiya mberaaruwa. ⁴² Ma andze baaka Dadaamiya aà eggyerwa Ibrahiima antara iya, Dadaamiya na ni aà ukkuva edderwa Isiyaaku jipu na, aàbi kina ma andze ngyakisengye am mbaaṅa aà ba an erva dey. Amaà Dadaamiya nanna palasaaruwa antara zladaruwa am slera ṅa bademme, daaci a se dema ṅane am dagavaamiya aà waya.

Mela am dagave aà tara Yakubu an Laban

⁴³ A ṅwete ge Laban, a ba ṅane aà elvan ge Yakubu: Ay waà, aàbi egdzar ṅwasha na egdzaraaruwa ba ge iya, egdzaraatare na keni eggyahaaruwa ba ge iya, dete ba dabbaha na antara naàzena kaà anṅwa aà zharana ka bademme na aàbi bademme ba naàzaaruwa? Anṅwa naàzu yaà dzegwana ya magaterte ge egdzaraaruwa antara eggyahaaruwa emtu?

⁴⁴ Ekka waà, ṅgwedamingwedfa namaana am

dagavaamiya. n̄ere n̄a buwa na waà, baaka da-galaan̄ere a cenanancena emnde seydiraan̄ere.

⁴⁵ Yakubu a naba eksante naàkwa a dzebehe am tate n̄anna nded̄de, una n̄anna gevge nakwa aà yeha Dadaamiya. ⁴⁶ Am igaara, a ba n̄ane aà elvan ge emnde aara: Halawaarhala nakwaha umele. Emndaara ta naba halar nakwaha umele teremme. Daaci ta n̄jehe ate nakwaha n̄anna, ta zuhe atekwa. ⁴⁷ Laban a feta zhera aà tate n̄anna: Yaigar Sahaduta, amaana : Dikele aà seydire. Yakubu keni a fete zhera aà Galait.

⁴⁸ A ba Laban : Vatena waà, dikele aà nakwaha na naàwa n̄ane naà waà, gevge seydire am dagavaamiya, iya antara ka. Adaba una n̄anna taà d̄aha tate na an Galait. ⁴⁹ Ta naba fete zhera aà tate n̄anna zlābe adaliye: Mispa. Amaana: Tate aà ufa. Adaba a ba Laban: Miya antara ka waà, ma kyamikya aàhuna keni sey ba Yaakadada una a de gevge sle ufa dagavaamiya. ⁵⁰ Maàki ka de fa zlāda ate egdzaraaruwa, ma ka de gaterar n̄washa umele keni diyeddiye geni sledagavaamiya ba Dadaamiya an iraara, urimagweka.

⁵¹ A ba Laban zlābe adaliye a elvan ge Yakubu: Ezhzhara ba dikele aà nakwaha na antara nakwa aà yeha Dadaamiya na naàwa n̄ane an dzeba na. ⁵² Dikele a nakwaha na antara nakwa aà yeha na an dzebe na, bukerde gevge seydaaha am dagavaamiya antara ka. Iya keni yaà ebzeka naàkwaha na aà dem dalbaan̄a ge magakte kelaadire, ekka keni kaà ebzeka naàkwaha na aà sem dalbaaruwa d̄ekid̄eki. ⁵³ Miya antara ka waà, a`aa aà hyephye ba Dadaamiya a tara

Ibrahiima antara Nakaur am dagavaamiya. Ma-
zlaara Yakubu a naba zanu wadfa an Dadaamiya
na a kuvanaa eddenaara Isiyaaku jipu na. ⁵⁴ Am
iga aà una nanna maa, a magaa sadaka ate ire aà
wa nanna, a naba detaa sleriyahaara ta zu dafa
aà sadake na. Zaruze maa, ta naba hare ate ire
aà wa nanna.

32

*Yakubu anƙwa aà maga niya a de ja ire an
Isuwa*

¹ Makurallaara a tsetehe ge Laban an
enlyawabere, a magatera aàjamimashifa ge
egdzaara antara eggyahaara, a gaterar
barka. Am iga aà una nanna, a naba eksetaa
baramaara, a eptsa aà sem eksaara. ² Daaci
Yakubu keni a naba fanu ge baramaara, ta
de ja ire antara malikaha aà Dadaamiya taà
sezenaara. ³ A puwete ice ate itare waà, a ba
nane: Kay! tate na waà, slede a je ire antara
Dadaamiya atekwa! Daaci a fete zhere aà tate
nanna Makanayim.

⁴ Am iga aà una nanna maa, Yakubu a bele
emnde a bela aàkatafkaara, aàdeza egdze a
emmenaara Isuwa am kwara aà Se'ir am haha
aà Aidaum. ⁵ Lauktu aà belaterbela, a ba nane
aà elvan ge itare: Naàwa naàzu kwa de ndahan
ge Isuwa: A ba slesleraanja Yakubu waà, ndza
ya am mba aà Laban. Bademme a shekwashék-
waarua aà shula na ya njaa a ba am mbaara.
⁶ Ganega rezege kwakya, yaà an slaha antara
ezzenwaha antara kyawaha antara naàwaha,

yaà an naàvaha antara kwatenaha. Yaà anƙwa aà bela emnde a belaarua aàdekatafkaan̄a na edda waà, geni taà de balakse labare, kaà lyiyiya aà ba an higa.

⁷ Eptsarepts̄a emnde a bela na aàseza Yakubu, a ba itare taà elvan ge n̄ane: Saŋer̄asa aàsawa aàza egdze a emmeŋa Isuwa, n̄ane keni anƙwa aà sawa an emndaara aà sezeŋa, anƙwa aà sawa an zaala dermeke ufade. ⁸ Daaci jaaja lyawa Yakubu waà, gazlaagazla ba jipu na. A naba tegese emndaara, kyawahaara, naàwahaara, sla-haara, ezlegwamahaara, gergere buwa. Daaci, emnde na keni taà maga shula an iraat̄are, emnde na keni taà anƙwa aà maga shula an iraat̄are. ⁹ Ad̄aba a ba sawariyaara: Maàki Isuwa daterarde ge emnde na zlaterazle, taà de jauje emnde na.

¹⁰ Am iga aà una n̄anna maa, Yakubu a magaa maduwa, a ba n̄ane am maduwaara: Yaakadada, Dadaamiya aà eggyerwa Ibrahiima, Dadaamiya aà edderwa Isiyaaku, ka binaa ba ka eptsepts̄a aà dem lardaŋa, aà dem tate na ni ta yakaa aàtekwa na, iya yaà anƙwa antara ka. ¹¹ Hyanepka ba naàzara keni geni yaà shansha bad̄emme, shagerire na ni ka beshiyaa ka an ervaun̄daŋa palle na. Ad̄aba slesl̄eraŋa a segashe, a ebzu guwa aà Urdun waà, ba zadaara palle am erva, baaka duksa umele. Ama kina waà, kwaye n̄ane n̄aà an tega gergere buwa, ma emndara keni taà maga shula an iraat̄are. ¹² Taslaan̄a Yaakadadaaruwa, lyilya ba ka aàtuge egdze a emmerwa Isuwa. Ad̄aba jija lyawa jipu aàtuge n̄ane, geni a

se cebanjerka bademme antara njwasha antara egdzara. ¹³ Adaba ndza keni ka binaa ba ka an iraanja, a ba ka: Yaà anjwa antara ka ma vaatara keni. Ya yaàkteya watse baaka kezlakula aà egdzaraanja, taà de gev ba seke shili na am guwa na.

¹⁴ Daaci Yakubu a hare aà ba am tate njanna. Am bademme a naàzena anjwa am rezegaara maa, a naba dzerse una ni watse aà vante ge Isuwa egdze a emmenjaara na. ¹⁵ A dzerse mama aà nawaha dermeke buwa antara njifaha kulbuwa, mamaha aà kyawaha dermeke buwa antara zhel kyawe kulbawa, ¹⁶ ezlegwamaha kul ufade, taà an egdzara zlaɓa adaliye am ekte taà sha uba, mama aà slaha kul ufade antara kawaha kelaawa, uàmaha aà ezzenwa kulbuwa ira bidalaha kelaawa. ¹⁷ Daaci a naba vaterte duksaha njanna ge emnde a sleraara, ma waraatare keni an walde aà duksa palle. A ba njane aà elvan ge itare: Naba zlalauzlala kure aà katafkaarua, watse yaà dabakura aà katalliya. Amaà waà, zlalauka atirpalle, ma walde a uwe keni aà ba an irara. ¹⁸ A ba njane aà elvan ge slesleraara na ni zunjwe njane na: Maàki kwa ja ire antara egdze a emmerwa Isuwa waà, maàki a ndavakundave ware eddaanja? kaà deme? aàza ware walde na? maàki a ndavaku ndavaha njanna waà, ¹⁹ naba ndanndaha: Nazaà aà slesleranja Yakubu, a ba njane dawananda ge zanwaarua Isuwa. Ba njane an irara keni anjwa aà sawa am iga.

²⁰ Ga buwiraatare keni a banaa ba una njanna, ge keyiraatare keni ba estuwa. Bademme a

emnde na ta daa waldaha na a vaterte ba elva palle. A ba nane aà elvan ge itare: Kwaà de bana ba una kure ge zanwaaruwa Isuwa, maà de jakurja ire. ²¹ Naba ndawan-daha a ba kure ; Ba Yakubu an iraara keni ankwaa aà sawa aakataliya. Yakubu nane, a ba nane am erwaunfaara: Yaà ekhyanakhya erwaunfa ge Isuwa an kazlana nanna ta danse aà katafkaaruwa na waà, daaci watse aà lyiyiya aà ba an higa.

²² Daaci ta naba danse kazlana zunwe aà katafkaara, ama nane waà, vacite nanna zabe a hare aà ba am tate nanna.

Yakubu ankwaa aà slakala an eddawna diyaaka

²³ An vayiia waà, a tsetehe ge Yakubu, a tsaterte njwashahaara buwa, kwatenahaatare buwa antara egdzaara kelaawa jumtekwe, a naba ebzu guwa aà Yabauk an itare aà dehuwaara. ²⁴ Am iga aà una nanna a naba se jema naazu am rezegaara bademme, a ebzu guwa an nane. ²⁵ Yakubu a juwaa ba nane mazlaara. A naba semhe ge ura umele, ta hare paca a slakala, a kyateraare adaga. ²⁶ Nanna eddaara aà danuka ge Yakubu an slakala maa, a naba tafanu ja ge Yakubu ate egdanazlaara, a gurdese am egdanazla palle.

²⁷ A ba nane aà elvan ge Yakubu : beliyabela ankwaa aà wera ekse. A ba Yakubu : Yaà belakaaka defideki sey maà gagiyarge barka. ²⁸ A ba nane aà elvan ge Yakubu : Ware zheraana? A nwanante, a ba nane : Yakubu. ²⁹ A ba nane aà elvan ge Yakubu: Mazlaara waà taà

dehan̄ka an Yakubu, zheraaṅa Iserayiila, adaba ka slakala an Dadaamiya, ka slakala an emndimagwaha bademme, ka ganaa ba ka ndzedā. ³⁰ A ndavanuhe ge Yakubu, a ba ṅane : Ndindaha kwa zheraaṅa keni? A eptsana jawapa, a ba ṅane: Labara kaà ndava zheraaruwa? Am iga a una ṅanna a gar barka ge Yakubu.

³¹ A ba Yakubu : Ya naa Dadaamiya an icaaruwa parakke degey! Aley yaà à ba an shifa! Adaba una ṅanna, a fete zhera àà tate ṅanna Paniyail. Amaana: Wafke àà Dadaamiya.

³² Sesse vaciya am haha waà, Yakubu keni yanseye Paniyail. An̄kwa àà zlala waà, àà tsagadā, adaba àà wana egdan̄azlaara na.

³³ Adaba una ṅanna, sem ba kina kini Iserayiilaha ta zeka hyuwa àà egdan̄azla, adaba Iserayiila a shaa ververe ate tate ṅanna shanaasha perda.

33

Yakubu àà de ja ire antara Isuwa

¹ A kante ice Yakubu waà, àà zhara ba an̄kwa àà sawa Isuwa an emndaara, zaala dermeke ufade na. A naba tegese egdzaraara gergere keye ate tara Lee`a antara Rahiilu ira kwatenaha buwa na. ² Kwatenaha na antara egdzaraatare waà, a puwatera àà katafke, a d̄abatera Lee`a an egdzaraara, lauktu ta d̄abatera tara Rahiilu antara Yusufa àà kataliyaatare. ³ Amaà ṅane an iraara waà, àà katafkaatare bademme. Ser vuye àà kezla ugje am aha lauktu àà daada àà de katafke àà egdze a emmaṅaara na. ⁴ Isuwa

ba a puwete ice ate Yakubu waà, zhagade aàdezeṅaara, takwalle a de ṅema am uksuwe, daaci ma waraatare keni aà vante ba kyuwa, taà kyuwa aà ba an yawe aà kyuwa.

⁵ A kante icaara Isuwa waà, aà zhara ba egdzara antara ṅwasha. A ndavanu ge Yakubu: Emndara kena taà antara ka na? A eptsanaa jawapa, a ba ṅane: Egdzara na a vantaa Dadaamiya ge waladiyaana.

⁶ Ta gapteha ge kwatenaha antara egdzaraatare, ta kezle ugje am aha. ⁷ Lee`a keni a gaptehe, taà an egdzaraara, itare keni ta kezle ugje am aha. Am igaatare bademme, ta gaptehe ge tara Rahiilu an Yusufa, itare keni ta kezle ugje am aha. ⁸ A ba Isuwa aà elvan ge Yakubu: Kaà kata danme ka waldaha aà duksa gergere na ṅa ja ire ate barama a sawa na? A ṅwanante, a ba ṅane: Ya belanaa aàdeza zanwaaruwa geni a zivarze. ⁹ A ba Isuwa: Naba ṅanaṅa ka egdze a emmerwa ani iya keni baaka zlake aà nalmanaaruwa. ¹⁰ A ba Yakubu : Estuweka dekideki. Maàki ba zakivarze waà, taslaṅa lyevalya kazlaṅa na am ervaaruwa. Adaba yaà aṅkwa aà zharakzhara ate wafkaṅa waà, seke ba ka Dadaamiya, lyakivalya an ervaunḍaṅa palle. ¹¹ Naba lyevalya kazlaṅa na taslaṅa, a vaktaa ba ervaunḍaaruwa. baaka lambaaruwa ate nalmane, adaba Dadaamiya giyarge barka am duksa bademme. Yakubu aṅkwa aà magana tasle jipu ge Isuwa ganakini sey ba aà lyevalya, daaci a naba lyevahe.

¹² Am iga aà una ṅanna maa, a ba Isuwa: Magaumaga niya mindalawa. Iya waà , yaà

dakurda aàkatafke. ¹³ Amaà a ba Yakubu aà elvan ge ñane : Ambarkaana, ba ka keni diyakdiya zlazlada jipu tsufa egdzara. Iyau nawaha antara kyawaha antara slaha na taà an egdzara am ekte na keni sey a yaà datera an enjkale. Ba maàki yaà datera an ndzedà waà, una ba vaha palle taà ruwa. ¹⁴ Ekka waà, naba ezlala aà katafke aàmbarkaana, ankwaa aà òaakfaba waladiyaana aà kataliya. Iya waà, yaà zlala an enjkale deydey aà zlala aà dabbaha na taà aà katafkaarua na antara egdzara na taà aàzerwa na, watse yaà de shakasha am Se`ir. ¹⁵ A ba Isuwa : Aley keni sey yaà yaterya emndaaruwa umele aàzena kwaà zlala kerde. A ñwanante ge Yakubu, a ba ñane: Labara? Iya ba maàki zakivarze lyakivalya waà, hyahya ba una ñanna ge iya.

¹⁶ Ba vacite ñanna, Isuwa a eptsehe aà sem Se`ir, a saa aà òaba ba baramaara zlabè adaliye.

¹⁷ Amaà Yakubu waà, tsaara am tate ñanna waà, kwaye a zlala aà dem Sukaut. Daaduwa aàhuwa, a de ndere bere, a magateraa beraha ge dabbahaara keni. Adaba una ñanna a fete zhere aà tate ñanna Sukaut. Amaana: Beraha.

¹⁸ Eptsapta Yakubu aà sawa am Padan Aram, a tsekwe ba lapilayye am Sikaim am kwara aà Kanaana. Daaci a magaa haara ate iga aà ekse.

¹⁹ A naba shekweve egdze a sledaara am erva aà emnde aà Hamaur, eddawna ni a tsekwe zuñwe am Sikain ñanna. A shekweve slede ñanna an gursa dermeke, daaci a maga beraha aàtekwa an kacakaca. ²⁰ Am iga aà una ñanna maa, a ndere tate a fanaa sadake atekwa ge Dadaamiya

am tate ɲanna, a fete zhera: Dadaamiya Saksage waà, Dadaamiya aà Iserayiila.

34

Ta fem Dina am zherwe, pelarsepele egdzar mamahaɲaara

¹ Vacite umele, Dina aà Yakubu, egdzere mukse a yanaa an Lee`a, a de zhara ukfahaɲaara egdzar ɲwasha na taà am ekse ɲanna. ² De nanna Sikaim egdze aà Hamaur, slekse keni ba ɲane, a naba eksevaahe ge egdze ɲanna a ba an ndzedã, a dana aà ba aà dem bere, a de badzanve, a fem egdzena am zherwe. ³ Amaà waà, wayetewaya jipu an Dina egdze aà Yakubu na baaka buwaara. Adaba una ɲanna baaka nazu magaaka geni aà ekhyannakhya ervaunɗe ge gyaale. ⁴ A ba ɲane aà elvan ge eddenaara: Sey kaà giga gyaale ɲanna.

⁵ Cenancena Yakubu ganakini faremfa egdzaara Dina am zherwe, amaà a ɗu ba waara ndahaaka elva. Adaba egdzaraara egdzar zaala ta baaka am mba, taà aɲkwa aà piya am kaamba, sey maà saraasa. ⁶ Daaci a naba sawhe ge Hamaur eddarge Sikaim ɲanna aàseza Yakubu eddarge Dina ganakini aà ndaha elva antara ɲane. ⁷ Am sarte ɲanna maa, egdzara aà Yakubu egdzar zaala na keni saraasa am piya na. Ba ta cenaa lamare na waà, jaterja emtaɲkire ma waraatare keni ba seke aà segashe shifa am ɲane. Adaba Sikaim maganaamaga naàzu zlayeka ɗekideki, a naba eksevaa egdze aà Yakubu a ganve mukse.

Jeba una nanna à magaaveka am Iserayiila dekideki. ⁸ A ba Hamaur à elvan ge itare : Egdzaaruwa wayatewaya an egdzaakure baaka buwaara. Taslawaakure vawanteva a gegga. ⁹ Naba gawamiyevge shawlaha. Vawañerteva egdzaraakure na gaterga ge egdzaraanere, naà vakurte egdzara nere kwaà gater ge egdzaraakure. ¹⁰ Naba njawaminji. Ba slede na kwa katana kure na naà icakuru ba tate nanna. Kwaà tsakalaakure, kwaà sheta nalmane kwakya.

¹¹ A sawhe ge Sikaim an iraara, a ba nane à elvan ge eddarge gyaale antara egdzar mamahañara ge gyaale: A maideheka er-vaunñaakure dekideki naba yawiyarye, ba nazena kwa fiyare a kure na, yaà emmaga bademme. ¹² Magauka shaige dekideki, naba belawiyarbele. Ma kwa ndava wanyara naàza shebe keni antara una baaka am shebe ba dey na, yaà emmaga bademme maà ba kwaà viteva kure muksaarua.

¹³ Egdzara à Yakubu ta nwaterante ge tara Sikaim an eddenñara an nama ate we adaba ta fem egdze a emmetare Dina am zherwe na. ¹⁴ A ba itare taà elvan ge itare : nere naà tsa vanteka nere egdze a emmenere ge zhel na belaaka am shedkwe na, adaba naà de geva an epsawa jipu. ¹⁵⁻¹⁶ Daaci naà tsa maganaaka ate una kwaà katana kure na, sey maà gakurevge estuwa waà, naà vakurteve egdzaraanere kwaà naba gaterga, nere keni naà naba ga egdzaraakure taà gev nwashahañere, mi naba njaamiya aatirpalle debiye, mi gev ba jeba palle. ¹⁷ Amaà

maà eksakurarka elvaanere na waà, nere njaà tefesetede egdze a emmenere, njaà zlalaanere.

¹⁸ Elva nanna lyavaalya ervaunđe aà tara Hamaur antara egdzaara Sikaim. ¹⁹ Dawale nanna de paaka hare an elva nanna ðekideki, adaba wayaawaya jipu an gyaale egdze aà Yakubu na. Am hude aà haà aà eddenaara keni nane an daradza jipu. ²⁰ Daaci tara Hamaur an egdzaara Sikaim ta naba dem jahava aà eksaatare ate we aà walkame an elva na. A ba itare taà elvan ge zlamakelaawa : ²¹ Emnde na waà, aà duwa elvaamiya, naba yawaterya a njarinja am lardaamiya, a magarmaga tsakalaatare. Sledè ankwà aà hyamiyarhye. Mi naba ga egdzaraatare mi gaterve nwashahaamiya, mi vaterteva egdzaraamiya ge itare keni, taà naba gaterga. ²² Amaà, lauktu taà eksar gev palle antara miya, mi gev ba jeba palle antara itare na waà, sey maàki aàze miya keni zaala bademme taà demda am shedekwe ba seke itare. ²³ Maàki eksamiyarekse abi bademme a waldahaatare antara dabbahaatare umele ira kazlanjaatare umele bademme na aà de gev ba naàzaamiya? Naba eksawamiyarekse, a sarsawa mi se njaamiya aàtirpalle.

²⁴ Daaci bademme a emnde na taà ankwà am jahava nanna ate we aà walkame na eksararekse elva aà tara Hamaur an egdzaara na, zaala bademe daremda am shedekwe.

²⁵ Am hare ge keyire am iga a dem shedekwaatare waà, zaala bademme taà aà zlava adaba zladaara. Daaci duwa aà egdzara aà Yakubu buwa, tara Simaun antara Laiwi egdzar

mamahaŋaara ge Dina, ta naba halem katsarkar am erva, ta dateraarhe an naàza erva, ta cebaa zaala bademme. ²⁶ Tara Hamaur an egdzaara Sikaim keni taà an ceba bukerde. Am iga aà una ŋanna ta tedese egdze a emmetare am mba aà Sikaim ba ezlzalaatare. ²⁷ Ta naba sawhe zlaɓe adaliye ge egdzara aà Yakubu umele maa, ta naba daterarhe ge emnde na taà am emtsa na, ta zu ekse bademme adaba zherwe na ta fem egdze a emmetare am huɗaara. ²⁸ Kyawaha, eslslaha, ezzeŋwaha antara kazlaŋa umele am huɗe aà ekse antara ba una zlaɓe am fe, bademme halarsehale. ²⁹ Dete ba emndimagwaha, egdzara mesheshe antara ŋwasha ira kazlaŋa na am berahaatare, halarsehale rezege aà ekse ŋanna bademme, zlarzlala an ŋane.

³⁰ A ba Yakubu aà elvan ge egdzaraara, tara Simaun antara Laiwi : Kwaye fakurimfa am dzama ire yaike. Adaba tsakurantetse er-vaunɗe a emnde a haha na bademme aàsete ya. Amaana: Emnde a Kanaana antara Pairisiyaha. Naàwa watse itare taà de jemaa yaatare, taà se gweyargwe, emndaaruwa keni taà cekwa vayvaya. Kay! una waà, aà de juka haaruwa dekidefeki. ³¹ Ta ŋwanante ge tara Simaun an Laiwi, a ba itare: Egdze a emmeŋere ba ge ŋere taà ganve seke mukse zaware waà, zlauzle ba baaka elvan emtu?

35

Dadaamiya a gar barka ge Yakubu am Baytila

¹ Daaci a ba Dadaamiya aà elvan ge Yakubu: Tsetstse aàhuna, ezlzlala aà dem Baytila, de

njanaanja iraanja aàhuwa. De nderinndera tate aà fiya sadake ge iya ya Dadaamiya na ya marakaa iraarua, am sarte na ka zhagade aàtuge egdza a emmeña Isuwa na.

² Daaci a ba Yakubu aà elvan ge emndaara bademme, emnde na taà am hufe aà haara antara emnde na taà aàzeñjara bademme: Sawansese helaha aà emnde a jeba umele na am dagavaakure, barawaabara irakure cufedfe, mbadawaambada kazlanja keni ba tsefanjsefanje. ³ Magaumimaga niya watse mi maga shula aà dem Baytila, yaà de nderana tate aà fana sadeke aàtekwa ge Dadaamiya aàhuwa. Dadaamiya na ni a meliwa am sarte a zlada, anjwa antara ya ma yaà deme keni bademme na.

⁴ Daaci ta naba janme helaha aà emnde a jeba ñanna ndza anjwa am ervaatare na bademme antara naàza hyemahaatare, ta naba vante ge Yakubu, ñane a naba hedante ge ekte aà nafa umele am Sikaim, nafa ñanna yaikke jipu. ⁵ Mazlaara ba tsaatare am tate ñanna, ta naba kezla. Duwa aà Dadaamiya maa, a naba faterem lyawa yaikke am vuwa ge emnde a eksaha aà haha ñanna bademme, baaka ura a dateraa wava ge egdzara aà Yakubu an eddetare dekideki.

⁶⁻⁷ Daaci a daa estuwa Yakubu antara emnde na taà aàzeñjara bademme aà dem Lairuz am haha aà Kanaana, Baytila ñara ba tate ñanna. A de nderan tate aà fana sadake aàtekwa ge Dadaamiya, a fete zhera aà tate ñanna: Dadaamiya aà Baytila. Afaba Dadaamiya a

maranaa iraara am tate ḡanna am sarte àà zhagadaara ààtuge egdze a emmenjaara Isuwa. ⁸ Cekwaangudī waà, emtsamtsa Daibaura slefanu uba ge Raibaika. Ta hefenaa àà dem ahaara ge Baytila ḡanna, am ekte àà nafa umele anḡkwa, nafa ḡanna an ndzedà jipu. Ta fete zhera àà nafa ḡanna: Nafa àà kyuwa ura.

⁹ Am sarte na saasa Yakubu am Paddan Aram, Dadaamiya a naba maranaa iraara, a gar barka.

¹⁰ A ba Dadaamiya àà elvan ge ḡane: Kina waà, zheraana Yakubu, amaà àà salikataliya na waà, taà de dāhaka an Yakubu ka mazlaara, zheraana Iserayiila. Daaci Dadaamiya a fete zheraara Iserayiila. ¹¹ A ba Dadaamiya àà elvan ge ḡane zlaḡe adaliye: Ba iya una ya Dadaamiya, ḡakuma bademme àà ba am ervaaruwa. Gevge eddarge nalgaha kwakya, vanakteva ya. Egdzaraana taà de ya lardaha gergere, sleksaha gergere kwakya taà de segashe am emndaana. ¹² Haha na ndza ya vante ge Ibrahiima antara Isiyaaku na waà, yaà vakte ge ekka antara egdzaraana am igaana, àà de gev ba hahaatare.

¹³ Am iga una ḡanna, a zlalehe ge Dadaamiya, a yaa Yakubu am tate ḡanna a ndahan elva na. ¹⁴ Yakubu a naba dzeḡaa nakwa àà yeha Dadaamiya am tate ḡanna, a kete egdze a mbazla ààtekwa sadakaara ge Dadaamiya, a kete antara egdze a waye ate nakwa ḡanna. ¹⁵ Daaci Yakubu a fete zhera àà tate ḡanna Baytila.

Yaà Bainjamain an emtsa àà Rahiilu

¹⁶ Ta naba tse zlaḡe adaliye, ta kezla am Baytila. Itare keni a yaterar ba cekwaangudī

sharanaasha ekse à Aifrata, tsekwanfetsekwe hufe à yaà ge Rahiilu, a naba ye egdzere zhele, amaà a yaa am palasa. ¹⁷ Am Rahiilu a yaà am zlada jipu, a ba mukse na anƙwa a eyya na à elvan ge ɲane: A wanƙa lyawa, shakansha egdzere zhele adaliye. ¹⁸ Amaà a yaa ba cekwaanƙuɗi àà kata emtsa Rahiilu. Adaba ndza a kata segashe shifa am ɲane, a fete zhera àà egdze ɲanna Bain Auni, amaana: Egdze a palasaaruwa. Amaà eddarge egdzere waà, a fete zhera a Bainjamain, amaana: Egdze a nadafa. ¹⁹⁻²⁰ Emtsamtsa Rahiilu, ta hedehe ate barama àà Aifrata. Ba tate ɲanna una taà dāhana an Baytilaama kina. Yakubu a naba dzebaa nakwa àà dzama Rahiilu ate irekhyaara. Sem vatena keni zlaɓe anƙwa nakwa àà dzama Rahiilu ɲanna.

²¹ Iserayiila a naba tse aàhuwa, kwaye a de magaa berahaara an kacakaca am iga àà bere sladde na taà dāhana an Migdal Aidair na.

Egdzara àà Yakubu kelaawa ju buwa

²² Am sarte na taà am larde ɲanna maa, Rubain a naba katu Bilha palle àà ɲwashaha àà eddenaara, cenancena eddenaara.

Yakubu, ɲane ndza an egdzara kelaawa ju buwa egdzar zaala. ²³ Egdzara àà Lee`a tara Rubain, ɲane egdzere zunɲwire, an Simaun an Laiwi an Yahuuda an Isakar ira Jabulaun. ²⁴ Egdzara àà Rahiilu, tara Yusufa taà an Bainjamain. ²⁵ Egdzara àà Bilha kwatena àà Rahiilu, tara Dan taà an Naiftalim. ²⁶ Egdzara àà Jilpa kwatena àà Lee`a, tara Gada taà an Asair. Kwaye

ɲane egdzara à Yakubu a yayanaa am Paddan Aram.

Emtsa à Isiyaaku

²⁷ Daada Yakubu aàtevege eddenaara Isiyaaku am Mamre, am Kiriya Arba. Kina waà, Haiburun zhera aà tate ɲanna, tate na ni ta nja aàtekwa tara Ibrahiima antara Isiyaaku. ²⁸ Iva aà Isiyaaku a magaa dermeke an kul tise am sarte na aà emtsa. ²⁹ Ndza gevge emgyegwe a zhele kurcumme, a jesaa an je am iraara nja an shifa. A daahe aà deza eggyahaɲaara am faya. Ta hefana ba egdzaraara, tara Isuwa antara Yakubu.

36

Labare à Isuwa an eggyahaɲaara

¹ Naàwa una waà, labare aà kergema aà emnde aà Isuwa. Aidaum keni ba ɲane. ² Isuwa a ge ɲwashahaara, bademme ba egdzara aà emnde a Kanaana. Naàwa ɲwashahaara ɲanna: Ada egdze aà Hailaun, ɲane ura Haiti; Auhaulibama egdze aà Ana a Jibaiyaun, ɲane keni ura Haiwi, ³ antara Basmal egdze aà Isma`iilu, egdze a emmenaara ge Naibayaut. ⁴ Ada a yan Ailifas ge Isuwa. Basmal a yan Raiwail. ⁵ Auhaulibama, ɲane keni a yan Yai`us antara Ya`alaam ira Kaura. Kwaye ɲane egdzara aà Isuwa na a yayateraam am haha aà Kanaana.

⁶ Isuwa a naba kezla atevege egdze a emmenaara, Yakubu, kwaye a zlala aà dem haha umele yiyiye jipu an ɲane. A naba kezla an ɲwashahaara, egdzaraara, emnde na taà am

hufe à haara antara dabbahaara ira naàzena am rezegaara a ganaa am haha à Kanaana bademme. ⁷ Kezla à Isuwa ààtevege Yakubu na waà, adaba kwakya nalmanaatare, kaamba cekwa ge tate à piya waldahaatare. Dzegwaranka nja am tate palle, adaba taà an waldaha kwakya jipu. ⁸ Daaci Isuwa kwaye a de njaara am hufe à wa à Se`ir. Isuwa na waà, ba Aidaum.

⁹ Nawa emnde na waà, wulfaha à Isuwa, eggyetare ge Aidaumiyaha, am hufe à wa a Se`ir. ¹⁰ Nawaà zhera à egdzara à Isuwa, egdzar zaala: Ailifas, egdze à Ada, Raiwail egdze à Basmat. ¹¹ Naàwa emnde na keni egdzara à Ailifas: Tara Taiman, an Aumar, an Jaifau, an Gatam ira Kainas. ¹² Ankwa zlabè Timna, nane keni ba mukse à Ailifas a eksanta àakataliya, nane keni a yan Amalaik. Kwaye nane eggyahaàara ge Isuwa, egdzara à egdzara à muksaara Ada. ¹³ Nawa emnde na keni egdzara à Raiwail: tara Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Kwaye nane eggyahaàara umele ge Isuwa, egdzara à egdze a muksaara Basmat. ¹⁴ Auhaulibama egdze a Ana, eggyeàara ge Jibaiyaun keni maa, a yayan tara Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura ge Isuwa.

¹⁵ Nawa sleksaha à emnde à Isuwa: Sleksu Taiman, an Aumar, an Saifau, an Kainas, ¹⁶ an Kaura, an Gatam ira Amalaik. Kwaye nane sleksaha à Ailifas am haha à Aidaum. Ailifas nanna waà, egdzere zunñwiraatare ge tara Isuwa antara muksaara Ada. ¹⁷ Nawa emnde na keni eggyahaatare ge tara Isuwa an muksaara Basmat, egdzara à egdzaatare Raiwail: Sleksu

Nakat, an Sairak, an Samma ira Misa. Itare sleksaha à emnde à Raiwail am haha à aidaum. ¹⁸ Nawa eggyahaatare ge tara Isuwa antara muksaara Auhaulibama: Tara sleksu Ye`us, an Ya`alaam ira Kaura. Itare keni ndza ta sleksaha à emnde à Auhaulibama, zhera a mukse à Isuwa egdze à Ana. ¹⁹ Itare bademme na, ta ba wulfaha à Isuwa ndza ta sleksaha à emnde a hahaatare am Aidaum. Aidaum na keni ba zhera à Isuwa ṅanna.

²⁰ Naàwa egdzara à Se`ir eggyetare ge Hauriyaha emnde a nja am haha ṅanna zuṅṅwe: Lautan, Saubal, Jibaiyaun, Ana, ²¹ Disaun, Aijair ira Disan. Kwaye ṅane sleksaha à hauriyaha emnde a Se`ir am haha à Aidaum. ²² Naàwa egdzara à Lautan keni : tara Hauri antara Hemam. Anjkwà egdze a emmeṅaara mukse ge Lautan ṅanna keni, zheraara Timna. ²³ Nawa emnde na keni egdzara à Saubal: Aluwam, Manakat, Aibal, Saifau ira Aunam. ²⁴ Naàwa egdzara à Jibaiyaun: Tara Aya an Ana. Ba Ana na ndza a shaa yawaha an mbera am kaamba am sarte na a piya ezzenwaha à eddenṅaara na. ²⁵ Naàwa emnde na waà, egdzara à Ana: Disaun ṅane egdzere zhele, taà an Auhaulibama ṅane waà, egdzere mukse. ²⁶ Nawa emnde na keni egdzara à Disaun: Tara Haindan, an Aisban, an Yaituran ira Kairan. ²⁷ Naàwa una keni egdzere à Aijair: Bilhan, Ja`awan ira Akan. ²⁸ Naàwa emnde na keni egdzara à Disan: Us, an Aaran. ²⁹ Naàwa sleksaha à Hauriyaha: Lautan, Saubal, Jibauyaun, Ana, ³⁰ Disaun Aijair ira Disan. Kwaye ṅane sleksaha à Hauriyaha

ate jebaha gergere am haha à Se`ir.

Sleksaha à larde à Aidaum

³¹ Naàwa emnde na ni ndza ta sleksaha sadafde am haha à Aidaum, lauktu ta je-sarje sleksaha am Iserayiila: ³² Baila egdze à Bai`aur ñane ndza slekse à Aidaum. Zhera à eksaara Daimhaba. ³³ Emtsamtsa Baila maa, a demaa Yaubaba egdze à Sairak am sledaara. Yaubaba, ñane ura ekse à Bausra. ³⁴ Emtsamtsa sleksu Yaubaba, a demaa Hausam am sledaara. Hausam ñane ura larde à Taimani. ³⁵ Emtsamtsa Husam maa, Hadaadu egdze à Baidada a demaa am sledaara. Ba Hadaadu na ndza a ga ndzedfa arge emnde a Madiyan am larde à Mau`ab na. Zhera à eksaara Awit. ³⁶ Emtsamtsa Hadaadu, a demaa Samla ura ekse à Masraika am sledaara.

³⁷ Emtsamtsa Samla, a demaa Sawulu ura ekse à Raikaubaut ate we à haye am sleksire. ³⁸ Emtsamtsa Sawulu, a demaa Ba`al Hanan egdze à Akkaur am sledaara. ³⁹ De emtsamtsa Ba`al Hanan egdze à Akkaur, a demaa Hadar am sledaara. Zhera à eksaara ge ñane keni Pa`u. Zhera à muksaara Maihaitabaiyail, egdze à Maitiraida, eggyenjaara ge Maijahat.

⁴⁰ Naàwa una keni zheraha à emnde na ndza ta sleksaha am emnde à Isuwa, ma waraatare keni ndza slekse am jebaara, an kwaraara: Sleksu Timna, Aluwa, Yaitait, ⁴¹ Auhaulibama, Aila, Pinauñ, ⁴² Kainas, Taiman, Mipsaara, ⁴³ Magdiyail ira Iram. Kwaye ñane emnde na ndza ta sleksaha am Aidaum, ma waraatare keni ndza à ba an sledaara, à ba an kwaraara.

Kwaye nane nja aà emnde aà Isuwa, eggyetare ba nane ge emnde aà Aidaum.

37

Labara aà Yusufa antara egdzara aà mama-haṅaara.

¹ Daaci Yakubu njaanja am haha aà Kanaana, am tate na ni ndza a nja aàtekwa eddenaara na.

² Naàwa labare aà egdzara aà Yakubu ṅanna. Am sarte ṅanna maa, Yusufa magaamaga egdze aà yawe kelaawa ju vuye. ṅane antara egdzara aà eddenaara egdzara aà Bilha antara egdzara aà Jilpa ṅwashaha aà eddenaara, taà aṅkwa a piya nawaha antara kyawaha aà eddetare. Mbate Yusufa na waà, elva a mandzawe na taà aṅkwa aà tsakana egdzara aà eddenaara am tate aà piya na waà, bademme aà se balananse ge eddenaara.

³ Iserayiila keni a wayete ba Yusufa ṅanna kwakyaara am egdzaraara, adaba ṅane egdze a emgyegwiraara. Daaci a naba dzebana nanḡyuwe na ni an daradza jipu naa. ⁴ De diyareddiye egdzara mamahaṅaara geni ṅane shansha welawire aàza eddetare, ervaunḡaatare a naba yaa Yusufa na. Mele baaka ura aà bana elva emtake am dagavaatare mazlaara.

⁵ Vacite umele maa, Yusufa a naba shaa shene, a ndahaterhe shenaara ṅanna ge egdzar mama-haṅaara na. Itare ta farhe zlaḡe adaliye ge yaa Yusufa na am ervaunḡaatare. ⁶ Adaba nawa naàzu a baterna ṅane, a nanaa am shenaara. A ba ṅane aà elvan ge itare: Cenausena naàwa

yaà ndakur shenaaruwa: ⁷ Ma de ica hiya am fe waà, ma ngwadfaa dabakwahaara waà, naàzaaruwa waà tsatsa ba darayye am dagave àà naàzahaakure, amaà naàzahaakure waà, ta jantaave ge nazaaruwa na, taà anjwa àà kezlan ugje bademme. ⁸ Ta ndavanuhe ge egdzara mamahañara na, a ba itare taà elvan ge ñane: Manaa watse kaà gev sleksaanjere kaà de maga sleksiraanña ate ñere emtu? Gevge waà, ba zhara Yusufa keni wayarka mazlaara. Adaba shena antara elvaara na a ndaaterse na.

⁹ Am iga àà una ñanna zlafe adaliye, Yusufa a naba shaa shene umele, a naba ndaterhe ge egdzar mamahañara ñanna zlafe adaliye, a ba ñane: Naàwa yaà anjwa àà ndakur shenaaruwa ya shanaa ya: Am shenaaruwa waà, ta kezli ugje tara vaciya, tre antara terlyakwaha kelaawa jemtekwe. ¹⁰ A naba ndaterhe parakke ge tara eddenjaara keni antara egdzar mamahañara. A valarhe ge eddenjaara, a ba ñane àà elvan ge ñane: Shenara ñane ka shanaa ka! Amaana watse ñaà de kezlakek ugje, emmeña, egdzar mamaha a ña antara ba iya an iraarua ñaà de kezlakek ugje ge ekka emtu? ¹¹ Egdzar mamahañara bademme tsarantetse shelha a dete ñane, amaà eddenjaara waà, elva na seska am iraraa dekideki.

Ta velu Yusufa àà dem Misera

¹² Vacite umele maa, egdzar mamahañara ge Yusufa ta de piya nawaha antara kyawaha àà eddetare am Sikaim. ¹³ A ba eddetare àà elvan ge Yusufu : Abi egdzar mamaha a ña ta de piya am

Sikaim, sawa nawa yaà belakbela àà dezetare. Ane, àà ba egdze na.

¹⁴ Daaci a ba Yakubu àà elvan ge ñane: Edduwa de zharinaazhara egdzar mamaha a ña antara dabbaha, taà a ba ankwà he, kaà siya labare. A belanaa àà da am ðambake àà Haibur-run, àà dem Sikaim. ¹⁵ Daaci Yusufa ankwà àà ja ðaba am kaamba àà Sikaim, de jarje ire antara ura umele, a ba eddaara àà elvan ge ñane: Kaà tataya uwe ka? ¹⁶ A ba Yusufa : Yaà ankwà àà tataya egdzar mamahaaruwa taà ankwà àà piya. Taslaaṅa ndindaha tate na taà aàtekwa. ¹⁷ Daaci a ba eddaara : Ta baaka aàhuna, zlarzlala. Adaba ya cenancena waà, ta bantsa itare: Mi zlalawa àà dem Dautan. Daaci zhagade ge Yusufa, ankwà àà bakaterbaka, kwaye a de shaterte am Dautan. ¹⁸ Kerten naranna itare ba zlaḅe yiyiye an itare emtsaade. Lauktu àà daada Yusufa aàzetare waà, ṅgwadaraṅaṅwada itare am dagavaatare geni sey taà keḁanaakeda shifaara. ¹⁹ A ba itare am dagavaatare: Kwaye ankwà àà sawa edda àà shene na. ²⁰ Sawmbare gwaumiyargwe, jaumija shifaara, mi eblyanme am suwa, daaci mi de ba a zuwa naàza kaamba. Maà ezhzhara kwa maà watse àà gevge shenaara ṅanna.

²¹ Cenatercena Ruubain maa, a naba magaa niya a ñezlese shifa àà Yusufa, a ba ñane àà elvan ge itare: Jaumika shifaara. ²² A farhe zlaḅe adaliye, a ba ñane : Jaumika shifaara taslawaaakure. Arge una ṅanna waà, ambane eblyawanmeblye am suwa kwaye ñane am kaamba aàhuwa. Amaà shifaara waà, gejauka.

Niyaara ge nane waà, geni àà fertanaaferta aàtuge itare, a daada àà deza eddenjaara.

²³ Ba demdaara ge Yusufu àà deza egdzar mamahañara ñanna maa, ta naba eksevaahe, ta tsekwanse am nanjyuwaara na an daradza jipu na, ²⁴ ta eksante iraara, ta naba elbyanme am suwa. Amaà am suwa ñanna waà, baaka yawe am hudaara welasewele ba ðekideki.

²⁵ Daaci de njarinja am aha reppe ge za egdze a duksa. Estuwa ta kante ice waà, taà zhara ba emnde, ta vayye jipu, taà anjwa àà sawa. Emnde ñanna waà, emnde àà Isemayiila ta tsete am Gile`at, taà maga shula àà dem Misera. Taà an naàzasaha gergere ate iga àà ezlegwamahaatare, taà dana àà dem Misera ñanna. Umele yawyawaara, umele naavawe àà se emtake jipu, umele keni slalwe àà duksa àà se emtake keni. ²⁶ A ba Yahuuda àà elvan ge egdzar mamahañara : Maàki jamija kwa kina egdze a emmemiya ba ge miya, mi shebanve emtsaara waà, mi sha uwe miya am hudaara? ²⁷ Sawmbare mi velateruvele ge emnde àà Isemayiilu na. Gejaumika shifaara. Adaba ma estara keni ba egdze a emmemiya, vuwaamiya ba ge miya. Ta naba cenanovahe ge egdzar mamahañara. ²⁸ Taà anjwa àà degashe emnde a tsakala, emnde a Madiyan maa, ta naba tedese Yusufu am suwa na, ta velateruhe ge emnde àà Isemayiilu ñanna àà maga gursa kulbuwa. Daaci itare ta danhe Yusufu na àà dem larde a Misera.

²⁹ Eptsa àà Ruubain àà dem suwa na de beyeka Yusufu am hudaara. A naba tataa nanjyuwaara

ate vuwa, ³⁰ a eptsehe a deza egdzar mama-haŋaara na, a ba ŋane àà elvan ge itare : Digiya baaka egdze na kina mu yaà magana estara ?

³¹ Ta naba eksevaa usale, ta icantiye, ta hanme nanɣyuwe àà Yusufa am uzhaara. ³² Daci ta naba bela ura an ŋane, àà saà, a sanan ge eddetare, a sanaa labare na, a ba elvaatare taà elvan ge eddetare: Naàwa naàzena ŋa shanaa ŋere am kaamba. Zharanaazhara ba shagera mu, nanɣyuwe àà egdzaanɗa emtu ŋane ka he ?

³³ Yakubu a naba disehe, a ba ŋane: Una nanɣyuwe àà egdzaaruwa, yaà! baaka egdze na zauze naàza kaamba. Dzaadzaadzaɗe dabba a kaamba Yusufaaruwa. ³⁴ Daaci a naba dzaɗzaa nanɣyuwe ate vuwa, a tsekweme am emgywe a buhwaha, a fantau ge kyuwa egdzaara hare wan-yarwanyara. ³⁵ Egdzaraara baɗemme, egdzar zaala antara egdzar ŋwasha taà anɗkwa àà de gan use, amaà kwalevwale ba dekiɗeki, àà ekhyeka ervaunɗaara. A bantsaa ŋane: yaà de beya estuwa egdzaaruwa am faya keni, yaà yanka kyuwa dekiɗeki. A fantauhe zlaɓe adaliye ge kyuwa egdzaara.

³⁶ Amaà Yusufa waà, de velaruvele emnde a Maadiyan am Misera. Ta de velanu ge Pautifar nakawa yaikke, eddawna ni fetarfe sleksu Firawna an ŋane, male àà sawjiyaha na taà ufa ŋane.

38

Labara àà tara Yahuuda an Tamar

¹ Am sarte ḡanna maa, Yahuuda a naba yaa egdzar mamahaḡaara waà, ba zlalaara aà dem Adulam, a de tsekwaa am mba a ura umele zheraara Hira.

² Yahuuda a naa gyaale ahuwa, zhera aà gyaale ḡanna Su`a, egdze aà emnde a Kanaana. Daaci a naba gehe a ganve muksaara. ³ Mukse na a shaa huḡe, a ye egdzere zhele. Yahuuda a fete zhera aà egdzere Air. ⁴ A shaa huḡe umele, a ye egdzere zhele adaliye, a fete zhera aà Aunan. ⁵ A shaa huḡe umele zlabe adaliye, a ye ba una ḡanna, a fete aà Saila. Amaà taà yaà Saila waà, Yahuuda am Kaijip.

⁶ Yahuuda a eksanante gyaale ge Air, egdzere zunḡwirraara. Zhera aà gyaale ḡanna Tamar. ⁷ Amaà Air egdze aà Yahuuda ḡanna waà, slemandzawe jipu am ice aà Yaakadada. Adaba una ḡanna a keḡanaahe ge Yaakadada. ⁸ A ba Yahuuda aà elvan ge Aunan: Naba melsemele mukse aà maleḡa na ḡwedeḡwedeḡa nika, fanefa wakiyiya ge egdze a emmeḡa.

⁹ Daaci diyaadiya Aunan geni maà shanan-sha egdzere waà, egdze ḡanna aà tsaa gevka egdzaara ge ḡane. Adaba una ḡanna, ba kelaa maà jarammeje antara mukse aà egdze a emmeḡaara ḡanna waà, maà aà sawa yawe aà vuwaara waà, aà puwana aà ba aà dem haha. Adaba wayaaka fana wakiyiya ge egdze a emmeḡaara na. ¹⁰ Nazena a maganaa ḡane ḡanna keni maàndzawe jipu am ice aà Yaakadada, a jehe ge Yaakadada ḡane keni ba shifaara. ¹¹ A ba Yahuuda aà elvan ge shawlaara Tamar : Ezlzlala, de ḡinja am mba aà eddeḡa ba seke mukse

wegyegyem dem sarte na maà Sailaaruwa gevge zhele. Ane, a ba Tamar, a naba de nja am mba aà eddenaara na. Mbate a banaa una nanna Yahuuda na waà, adaba aà ba sla aà iraara, a emtseka Saila keni seke egdzar mamahaara.

¹² Haraahare ba ngaa am iga a una nanna maa, a naba emtsehe ge egdze aà Su'a mukse aà Yahuuda. Am iga a mandzawe nanna, Yahuuda a dem Timna, ta zlala antara uraara Hira, ura Adaulam, a deza emnde a datsa uàgje ate kyawahaara. ¹³ Cenancena Tamar ganakini ankwaa aà sawa shawlaara Yahuuda, aà dem Timna, aà de ica uàgje ate kyawahaara. ¹⁴ A naba tsekwese am nangyuwe aà mukse na a kedaa zhelaara, a eksataa laafaya a puwerhe, a yan ba cekwaanngwedfei wafkaara agashe a de njehe ate we aà walkame aà ekse aà Ainayim ate barama a dem Timna. Adaba a naa Saila waltewala amaà nane gevka muksaara, Saila gevge tsa zhele.

¹⁵ De damda Yahuuda aàzenaara, nane a kurken ba mukse zaware adaba a yan ba cekwaanngudi wafkaara a gashe. ¹⁶ A naba cikante aà duhe aà dezenaara. A ba nane aà elvan ge nane: Wayanakwaya ge kaà hyiyanvehye wederaaruwa. Diseka nane defekideki ganakini una nanna sawlaara. Ane, a ba Tamar, amaà kaà vite uwe? ¹⁷ A eptsanaa jawapa, a ba nane aà elvan ge nane : Watse yaà bela ura aàsezena an usale aà sawa am waldaaruwa. Shagera, aà ba Tamar, amaà waà, sey kaà tsekwinaatsekwa dukse umele, dem sarte na maà samsa usale na. ¹⁸ A ba Yahuuda aà elvan ge nane: Kaà kata yaà

tsekwaka uwe? A ba mukse na : Kaà tsekwia daàmshaana na zharaan an puwa atekwa na antara zawaana bademme ira zadaan na am erva na. Kwalaaka Yahuuda, a naba vante. Mazlaara a de hyananve wederaara, a naba shaa huɗe mukse na an nane. ¹⁹ Mazlaara a tsetehe ge Tamar, ba ezlzalaara, a de puwanve laafaya na, a tsekweme am nanɗyuwe aà mukse mandzawe adaliye.

²⁰ Yahuuda a de bela usale na ate erva an uraara, ura Adulam na geni nane aà sanan ge Tamar, aà lyanvalya kazlaana na a tsekwanna nane ge mukse nanna, amaà se beyeka uraara mukse na. ²¹ Aà enndava aàza emnde a ekse, a ba nane: Ama mukse zaware na ndza aà nja ate barama aà Enayim na? Emnde ta eptsanaa jawapa: ɓaaka mukse zaware aàhuna. ²² A eptsehe aàdeza Yahuuda, a ba nane : Shananka ya mukse na. Emnde a ekse keni ta biyaa ɓaaka mukse zaware aàhuna. ²³ A ba Yahuuda : Naba yanya a nanaan nane kazla nanna, famika iraamiya aà dem zherwe ba dey. Aàbi ya ebbela nane usale nanna, shakanka aà ba an sha.

²⁴ Tere keye am iga aà una nanna waà, ta sanaa labare ge Yahuuda, a ba itare taà elvan ge nane: Naàwa shawlaana Tamar a magaa gwardzire, a naba shaa huɗe am zawarire. A ba Yahuuda : A daransede aàdete iga aà ekse, a deraraadera an kara. ²⁵ Am sarte na taà anɗkwa aà danda Tamar aàdete iga a ekse, a naba bela ura an duksaha na aà deza shawlaara Yahuuda, a ba nane aà elvan ge nane : Una kazla nana aà eddawa ni a liyam huɗe na. Taslaana zha-

ranaazhara ba shagera mu daàmshe na antara zawaara ira zhera na ate damshe ñanna mu naàza ware? Antara zade na zade àà ware? ²⁶ Yahuuda diyeddiye kazlañaara, a ba ñane: Slejirire ba ñane arge iya. Adaba vananteka ge egdzaaruwa Saila geni àà gevge muksaara. Ba ser palle keni zlavareka kerde seke tara zhele an mukse.

²⁷ Hyephye sarte a yaara waà, hude àà Tamar ñanna mbate wulhaha. ²⁸ Egdzere palle a velese eravaara, mukse sleya Tamar na a ñanaahe, a ñgudante sluzhe kyanje atekwa, a ba ñane: A segasha ñane zuññwe. ²⁹ Amaà a naba danmehe eravaara adaliye, a segashe egdze a emmeñaara zuññwe arge ñane. A ba sleyaà Tamar: Kay! takaata ka barama. Ta fete zheraara: Te. ³⁰ Am igaara, a sawa una an sluzhe kyanje ate erava na, ñane ta fete zheraara Jaara.

39

Labare àà Yusufa an mudze àà Pautifar

¹ Emnde àà Isemayiilu daranda Yusufa àà dem larde àà Misera, ta de velanu ge ura Misera umele zheraara Pautifar. Zhel ñanna keni nakawa yaikke, ñane male àà emnde a ufa sleksu Firawna. ² Amaà anjwa Yaakadada antara Yusufa. Naàzena ni a maganaa ñane, baaka gavkaara, anjwa àà njaara lanje am hude àà haà àà zanwaara ura Misera. ³ Ba zanwaara keni diyeddiye ganakini anjwa Yaakadada antara ñane. Yaakadada anjwa àà gaà barka am slera àà Yusufa. ⁴ Adaba una ñanna, Pautifar hayanhaya Yusufa jipu, a naba vante slera na

ni baaka argina defekideki na, a fanem hufe à haara antara naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa. ⁵ Fantau am sarte ñanna Pautifar a fanem haara, an naàzena am rezegaara bademme am erva ge Yusufa na waà, Yaakadada garge barka an tsaka ire ga haà zhel Misera ñanna adaba barka Yusufa. Barka à Yaakadada waà, shansha zhel ñanna à setarge naàzena am ervaara bademme, arge una am mba antara una an fe keni bademme. ⁶ Adaba una ñanna, Pautifar a fanem naàzu am rezegaara bademme am erva ge Yusufa, ñane sey à zhara ba una à fana à dem mbuwaara palle.

Yusufa ñanna maa, dawale, garlaka zlaɓe adaliye, an zariyire keni baaka arge ñane. ⁷ Haraare cekwaanḡudì waà, damda ice à mukse à edda haà am Yusufa. A ba ñane à elvan ge Yusufa : Sawa ña zlava kerde seke tara zhele an mukse. ⁸ Amaà kwalefkwale Yusufa, a ba ñane à elvan ge mukse à zanwaara: Una à tsa gevka defekideki. Zanwaaruwa a fiyem haara bademme am erva, ñane sey à zhara ba una à fana à dem mbuwaara palle, bademme a naàzena am rezegaara à ba am ervaaruwa, ⁹ ura à jiyuje am hufe à haà na keni baaka, hakuma bademme à ba am ervaaruwa, àabi baaka naàzu a piyitaa zanwaaruwa am hufe à ha na defekideki maàki ekka ka, adaba ka muksaara? Yaà magana estara haypa saksage na an Dadaamiya?

¹⁰ Amaà mukse na yanka ndahan elva a maàme defekideki ge Yusufa, una ba kelaazare kwalarkwale Yusufa ge zlava antara ñane seke

tara zhele an mukse na, ba ge nja aàzenaara keni.

¹¹ Vacite umele maa, damda Yusufu am huɗe aà haà, emnde a haà keni ba ura palle, ta baaka ðekideki. ¹² Mukse na a naba eksevaa Yusufu ate zane, a ba nane aà elvan ge nane: Sey kaà zlaviyuzlave. Yusufu a naba yanaa zane nanna am erva, a zhagadaa irara aàsegashe. ¹³ A ezhzhara mukse na Yusufu a yanaa zane am erva, zhagadaazhagade irara waà, ¹⁴ a naba ðetaa emnde a haà, a ba nane aà elvan ge itare: Zharauzhara palasa na aà magina eddemiya na. A naba saa zhel emnde aà Ibrahiima na aà sem huɗe aà haà, naàwa a se diyar ge iya sey ba nja kerɗe aàbina, hula ge iya aà ba an ndzeɗa lauktu a yihe. ¹⁵ Aà ezhzhara ya kante kwara, yaà hula aà ba an ndzeɗa waà, a naba zhagadaa irara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aà puwa aàtevege iya.

¹⁶ A naba shebanve zane aà Yusufu na, saasa eddetare, a se marananhe. ¹⁷ A tsakanse elva nanna, a ba nane: Naàwa nave, zhel emnde aà Ibrahiima na ka sanjerta ka na a naba se diyar ge iya a se nyamalinyamala. ¹⁸ Ya naba kante kwara ya, ya fu hula, lauktu a zhagadaa irara aàdegashe, naàwa a yaa zanaara aàtevege iya.

¹⁹ Zanwe aà Yusufu ba a cenaa elva nanna am mbuwe aà muksaara geni a nyamalinyamala na waà, a naba mberte ge ervaunɗaara waà, ba seke kara ndza. ²⁰ A naba eksevaa Yusufu, a elbyanme am dangay, baira ta de ngwedana aà ba am tate na ni taà an ngwada dangayaha aà

slekse aàtekwa na. Daaci a njaara Yusufa am danggay.

²¹ A ba am danggay ñanna keni anƙwa Yaakadada antara Yusufa. A maganaa ngurna, male aà danggay ñanna de hayanhaya Yusufa jipu. ²² ñane keni a de fanem danggayaha umele bademme am erva ge Yusufa. Sleraha na ta magana am danggay na bademme aà ba am ervaara. ²³ Baaka lambaara deƙideƙi ge male aà danggay ate slera na a fanem am erva ge Yusufa na. Adaba anƙwa Yaakadada antara ñane, slera na anƙwa aà magana ñane bademme an barka.

40

Yusufa anƙwa aà palatera mana aà shenahaatare ge danggayaha

¹ Haraare cekwaangudi am iga aà labare ñanna maa, male aà emnde a magana naàza sha antara male aà gyan naàza zaha ge sleksu Firawna, garuge haypa an zanwaatare. ² Jaaja ervaunƙe slekse ate emnde a sleraara ñanna, ³ a naba puwateremhe am danggay. Am danggay ñanna maa, ta ngwadateraa am tate na ni atekwa Yusufa na. ⁴ Daaci male aà danggayaha a puwaterem am erva ge Yusufa, de hararaahare aàhuwa cekwaangudi.

⁵ An vayiya vacite umele, male aà emnde a maganaa naàze sha antara male aà emnde a gyan naàza za ge slekse sharan-sha shene bukerdaatare aà ba am danggay ñanna. Shenahaatare ñanna waà, ma naàza aà waraatare keni anƙwa manaara. ⁶ Samsa Yusufa

aàsezetare an enjya waà, aà zharaterzhara ma ware keni baaka higaatare òekidèki. ⁷ A ba ñane aà elvan ge itare: Labara parakparakeka fekaakure vatena? ⁸ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: An vayiya vatena, ma waraanjere keni shansha shene, amaà baaka ura aàhuna ge palanjera maàna aà shenahaanjere. A ba Yusufa : Estuwa ka, maànaha aà duksa waà, aà ba aàza Dadaamiya, naba ndaawindaha!

⁹ Male aà emnde a maga naàza sha a naba ndahanhe shenaara ge Yusufa, a ba ñane: Am shenaaruwa, ya naa mama aà nafa aà inabauhi aà katafkaarua, ¹⁰ ervaha keye atekwa. Ya naa ba yaaya nafa na, a magaa ukbene, kerten egdzere ndacebaire atekwa, an naha kyanje. ¹¹ Naàza sha duksa aà sleksu Firawna keni aà ba am ervaaruwa, ya tsakevaa egdzar a inabauhi na, ya beca yawaara, ya vante ge slekse.

¹² A ba Yusufa aà elvan ge ñane : Naàwa maana aà shenaanja: ervaha aà nafa aà inabauhi keye na waà, aà mara hare keye. ¹³ Am hare keye, watse aà ndavakndava sleksu Firawna, aà de eptsaka aà dem sleraanja, kaà de vanta ka naàza sha am erva ba seke una ndza na. ¹⁴ Amaà taslaanja viyiyaaka. Maà shakansha hairire waà, yehiteyeha aàkatafke aà slekse magiyanmaga shagerire sisese am bere na. ¹⁵ Adaba aàsawa am haha aà emnde a Ibrahiima keni ta siyan aà ba an ndzedà beresse. Naàwa aàhuna keni baaka nazu ya guwaa ya ta ñgudiyaa adaba ñane na. ¹⁶ Male aà emnde a gya naàza za gergere am mba aà slekse cenancena ganakini Yusufa palannaapala maana aà shenaara shagera ge

male emnde a maga naàza sha am mba àà sleksu Firawna. A ba nane àà elvan ge Yusufu : Iya keni naàwa shenaaruwa: Am shenaaruwa wàà, yàà an kedayaha gergere keye an nyaña am iraruwa. ¹⁷ Am kedayaha nanna wàà, am una adetire caikcaike na wàà, ankwà naàza zaha àà sleksu Firawna gergere am hudaara. Amaà ta naba halese ge yiyaha àà ba am iraruwa nanna.

¹⁸ A ba Yusufu àà elvan ge nane: Naàwa maana àà shenaana ekka keni: Kedayaha nanna keye na wàà, amaana hare keye. ¹⁹ Am hare keye watse àà d'ahaka slekse, amaà taà de zlenelaka ate nafa, taà de zaka ba kuyaha.

²⁰ Am hare ge keyire wàà, sleksu Firawna a magaa munri, a jemaa nakawahaara bademme ge za munri na. Daaci ta sanaa male àà emnde magana naàza sha antara male àà emnde àà maganaa naàza za gergere na, a tsatsat-
eraa aàkatafke àà emnde a maàga sleraara bademme. ²¹ A eptsaa male àà emnde a maganaa naàza sha àà dem sledaara geni àà vanta nane naàza sha am erva ba seke una werre na. ²² Amaà male àà emnde a maganaa naàza zaha na wàà, a naba ndaasse elvaara ate nane geni a zlenelarzlenela. Daada àà ba ate una a ndahanaa Yusufu na kalkale. ²³ Amaà male àà emnde a maganaa naàza sha ge slekse na dzamaaka Yusufu d'ekideki, a naba viyanaahe.

41

Yusufu ankwà àà palana maana àà shenaara ge sleksu Firawna

¹ Magaamaga yawe buwa am iga a una ṅanna waà, Sleksu Firawna a naba shaa shene. Am shenaara ṅanna waà, ṅane àà tse ate we àà haye, ² a naa ba saresse eslaha vuye, zariyiraatare keni ba ka ḍuhe, taà an ṅasla zlaḅe adaliye, taà aṅkwa àà za masa ate we àà haye na. ³ A ba am haye ṅanna, ta sessehe zlaḅe adaliye ge eslaha umele vuye, emnde ṅanna waà, ta shagerkaha ba vayvaya, taà an uṅḅa zlaḅe adaliye. Ta de tsahe ààza emnde na ta segasha itare zuṅṅwe am haye na. ⁴ Eslaha na ta shagerkaha, taà an uṅḅa zlaḅe adaliye na, ta naba zu eslaha na ni ta zariyaha, taà an ṅasla zlaḅe adaliye na. Daaci a tsetehe ge Firawna am hare.

⁵ A pu hare adaliye, a naba shaa shene umele ge buwire. Am shenaara ṅanna, a naa iraha àà nalkame vuye, an naha shagera, sadadḍe zlaḅe adaliye, ate naàzambakara palle. ⁶ AÀ ba ate nazambakara ṅanna, a sesehe ge iraha àà nalkame umele vuye waà, ḅaaka egdzere atekwa shakwatarshakwatare, an ula zlaḅe adaliye, a welansaa effeya, adaba kwakya effeya àà sawa am gedì. ⁷ Iraha àà nalkame na ḅaaka egdzere atekwa shakwatarshakwatare na ta naba ndandu iraha àà nalkame na an naba shagera, sadadḍe zlaḅe àà adaliye na. A tsetehe ge sleksu Firawna am hare waà, mbate ba shene. ⁸ Werawera ekse waà, jaaja eṅkale àà sleksu Firawna. A naba ḍante emnde a maga namsulkwaha antara emnde a ilmu na taà am Misera badfemme. Daaci a tsakaterse zlalava a shenahaara, amaà ḅaaka ura a dzegwandzegwa palanna maana àà shenaha ṅanna ḍekideki.

⁹ De cenancena male à emnde a maganaa naàza sha ge slekse, a ba ñane à elvan ge Firawna: Ambarka à slekse, vatena waà, sey yaà yeheteyeha haypaha na ndza ya maganaa ya na bademme. ¹⁰ Ankwa am sarte umele, ndza jakja ervaunđe jipu ate emnde a sleraanja buwa, ate ñere antara male à emnde magakaa naàza za. Ka naba puwanjeremhe am danggay, ña za danggay à ñere am bere na ni à ufana ba male à emnde a ufa danggayaha ñanna an iraara. ¹¹ Vacite umele an vayiya, ña naba shaa shene ma waraanjere keni. Ma shene à ware keni an maanaara ba ge iraara. ¹² Ay am danggay ñanna maa, ankwa ura, zhel emnde à Ibrahiima, ñane nave à male à sawjiyaha à ufa danggay ñanna. ña tsakanse shenahaanere ge ñane, a palanjerana maanaara bademme, ma waraanjere keni an maana à shenaara. ¹³ Ba jirire gevge à ba ate una a palanerna ñane, dzalevka ðekideki. Adaba naàwa iya, ka naba eptsiyaa à sem sledaarua adaliye à ambarkaanja, amaà male à emnde a magakaa naàza za waà, ka ndaase elvaanja, ta zlejelehe.

¹⁴ Daaci a ba sleksu Firawna a sairiyanasa Yusufa. Kerten saransese Yusufa am danggay na. A sehese ire, a barevhe, a tsekweme am nangyuwe umele a naba deza slekse na. ¹⁵ A ba sleksu Firawna à elvan ge Yusufa: Ya hare am shene, amaà baaka ura dzegwandzegwa paliya maana à shenaaruwa ñanna. Ya cenancena geni ekka kaà dzegwandzegwa pala maana à shene maà ndarakndaha zlalavaara. Ya ðahaka adaba una ñanna. ¹⁶ A ñwanante ge Yusufa,

a ba ɲane àà elvan ge sleksu Firawna: Iya ka aàmbarkaaɲa. AÀ de vakta ba Dadaamiya jawapa na ni kaà hayanhaya na.

¹⁷ Daaci a ba sleksu Firawna àà elvan ge Yusufu: Am shenaaruwa, ba seke yaà ate we àà haye, ¹⁸ ya naa ba eslaha vuye, zariyiraatare ba ka ðuhe, taà an ɲasla adaliye, ta segashe am guwa ɲanna, taà anɲkwa àà za masa ate we àà guwa. ¹⁹ Am iga àà emnde ɲanna maa, ta ðabateremhe ge eslaha umele vuye, ta segashe àà ba am haye ɲanna, ta shagerkaha ðekidɛki, taà an unɓa zlaɓe adaliye. Nananka eslaha shagerkaha seka una ɲanna am haha àà Misera baɗemme. ²⁰ Amaà slaha ɲanna shagerkaha na, ta naba zu slaha na ta segashe zuɲɲwe am guwa, zariyaha, taà an ɲasla jipu na vuye baɗemme. ²¹ Aley, am iga àà ba ta zu emnde na taà an ɲasla dakedar dakedare ɲanna keni, ðekidɛki kaà tsa banka ni ta zuwa itare. Aɗaba ba kelaa njaatare ɲanna ta shagerkaha na, taà an unɓa zlaɓe adaliye na. Am iga àà una ɲanna, tsanetse am hare. ²² Ya shaa shene umele zlaɓe adaliye, ya naa iraha àà nalkame vuye, an naha shagera, saɗaɗɗe zlaɓe adaliye ate nazambakara palle. ²³ A ba ate nazambakara ɲanna, a naba sesehe ge iraha àà nalkame umele vuye waà, ɓaaka egdzere atekwa sakwatarsakwatare ba dey, an ula zlaɓe adaliye, a welansa effeya, aɗaba kwakya effeya àà sawa am gedɪ. ²⁴ Iraha àà nalkame na ɓaaka egdzere aàtekwa na, ta naba ndandu iraha àà nalkame vuye na an naha shagera, saɗaɗɗe zlaɓe adaliye na. Ya ndaterhe zlalava àà shenahaaruwa ɲanna

ge emnde a maga namsulkwe, amaà ßaaka ura dzegwandzegwa paliyaa maanaara ðekidfekei.

²⁵ A ñwanante ge Yusufa, a ba ñane àà elvan ge sleksu Firawna: Shenahaña na waà, maanaara ba palle ààmbarkaana. Dadaamiya ankwaa àà ngyekwakaa naàzu watse àà magana ñane ààkatafke. ²⁶ Eslaha vuye na ta zariyaha, taà an ñasla zlafe adaliye na waà, amaana yawe vuye, iraha àà nalkame vuye na an naha shagera, sadafðe zlafe adaliye na keni ba yawe vuye ñanna. Shenaha ñanna ba duksa palle. ²⁷ Eslaha vuye na ta sawa ààkataliya, ta shagerkaha, taà an unba zlafe adaliye na keni maa, amaana yawe vuye. Iraha àà nalkame vuye na ßaaka egdzere atekwa, ðekidfekei, mele keni an ula zlafe adaliye, a welansaa effeya na a sawa am gedí na keni maa, ba yawe vuye ñanna zlafe adaliye. Watse ankwaa waya am yawe vuye. ²⁸ Daaci ba seke una ya ndakndaha na ààmbarkaana waà, Dadaamiya ankwaa àà ndak nazena watse àà magana ñane ààkatafke. ²⁹ Am ivaha vuye na àà de sawa na waà, watse ßaaka zlakta àà naàza za am haha àà Misera bademme. ³⁰ Amaà am iga àà una ñanna waà, àà de sawa waya yaikke àà sem larde àà Misera bademme, una ñanna keni yawe vuye zlafe adaliye. Watse emnde taà de zlanazle ndeða àà larde. ³¹ Ivaha na ndza ßaaka zlakta àà naàza za am huðaara na taà de viyanaaviya emnde bademme. Adaba waya ñanna watse zlazlaða jipu. ³² Elva àà shenahaña ñanna, buwa àà ba ààtekwa ààtekwa na maa, amaana: Dadaamiya njantenja ààzenaara, watse a shekwaaka ma-

zlaara. ³³ Ambarkaaṇa, naàzena kaà magana ka kina waà, naba tatayevaatataya ura, vanteva hakuma ate larde àà Misera bademme, amaà waà sey edda àà enkale, anḳwa ilmu aàzenaara na. ³⁴ Farfe zlaḃe adaliye ge kezlakula àà emnde a ufa larde, taà de jahana itare naàza za am larde a Misera bademme. Am duksa ilyeḃe, itare taà de eksa palle. Taà de magan ba estuwa am yawe vuye na ni watse anḳwa naàza za na. ³⁵ A jaranmejahe naàza sa am huḃe àà Misera bademme am iyaha na watse anḳwa naàza za am huḃaara na. Amaà waà, an hakuma na kaà de vaterta ka. A jaranmejahe naàza za am eksaha bademme, watse taà ṇaà emnde an ṇane, a faranufe hyema ba ṇгаа. ³⁶ Daaci watse anḳwa naàza za am larde àà Misera ge zana am waya àà iva vuye na. Daaci estuwa, waya ṇanna àà de zlanaaka ndzeḃa àà larde bademme.

A gevaa estuwa Yusufa waziri am Misera

³⁷ Elva ṇanna hayanhaya Firawna antara emndaara bademme. ³⁸ A ba Firawna àà elvan ge emndaara: Maà de sha ware mazlaara seke dawale na nawa ṇane na, ura anḳwa Shedekwe àà Dadaamiya antara ṇane? ³⁹ Daaci a ba ṇane àà elvan ge Yusufa: Tsante àà ba am sarte na ni Dadaamiya a kwarakse duksa ṇanna waà, ba ka ṇanna. ṇaà shanka edda àà enkale umele an ilmu seke ekka. ⁴⁰ Ka eddaara ba ka. Huḃe àà haaruwa antara lardaaruwa bademme àà ba am ervaṇa kina. Sey taà ḃaba ba nazena ka ndaasa ka. ḃaaka ura umele arge ekka ḃekideki, yaà jakuwa àà ba an kurshi àà sleksire palle. ⁴¹ A fanarhe zlaḃe adaliye, a ba ṇane àà elvan

ge Yusufa: Kwaye vanakteva hakuma ate larde à Misera bademme.

⁴² Daaci a naba sedaa jade ate ervaara, a fante ate erva ge Yusufa, a tsekwanme am zane lefedfire ba ka duhe, a ngudanem naberasla à dindar am mbiye. ⁴³ Daaci a naba njanme am darkwaara à tedana belsa. Darkwa nanna waà, naàza à sledaba à slekse. Daaci hula ge emnde a daba Firawna à katafke à Yusufana, a ba itare am hulaatare: Baraàma, baraàma, baraàma! A vante estuwa Firawna hakuma ge Yusufa am larde à Misera bademme, nane a gev wanziriyaara. ⁴⁴ A ba nane zlabé adaliye à elvan ge Yusufa: Ma ware eddaara keni, a gejeka seraara, a gejeka vuwaara d'ekideki ge maga duksa am larde a Misera bademme, maàki ndakseka ka elva. Ya ndahanaa ya Firawna una! ⁴⁵ A eptsanante zhera ge Yusufa, a fete zheraara Jafnat Panaiyak. A eksanante gyaale zheraara Asnat, egdze à Pautifaira, liman am ekse à Aun. Mazlaara a naba degashe. Yusufa, a jem d'aba am haha à Misera bademme.

⁴⁶ Yusufa magaamaga iva kul keye kalkale am sarte na à dem slera à ngumna à Misera bademme. ⁴⁷ Am ivaha vuye nanna waà, haha magaamaga jipu duksa bademme. ⁴⁸ Yusufa a janme naàza za an tsaka ire am Misera am ivaha vuye nanna. A janme naàza za nanna am eksaha gergere kwakya. Ekse na maà fafa Yusufa geni à jaha naàza za am hudaara, emnde a makwata na taà herda am kwara nanna taà jaha naàza za na aàdehuwa bademme. ⁴⁹ Daaci Yusufa a jema naàza za baaka zlaktaara, ba seke shili

na am guwa na. yaranye ba dekideki tataya kezlakulaara, adaba aà kezlaveka kwakya jipu.

⁵⁰ Lauktu ni aà sawa waya ñanna waà, Yusufa yaya egdzara buwa, egdzar zaala. A yanaa an Asnat egdze aà Pautifaira liman am Aun.

⁵¹ Yusufa a fete zhera aà egdzaara ge zunñwire: Manasa. Adaba a bantsa ñane: Dadaamiya viyi-naaviya zladahaaruwa bademme antara tega na ta naba tegañeraahe antara haà edderwa na.

⁵² Egdzaara ge buwire, a fete zheraa: Afrayim. Adaba a bantsa ñane zlabé adaliye: Dadaamiya a vite ya am larde na ni a siyaa palasa aà sem hudfaara.

⁵³ Daaci emnde ta magaa yawe vuye am emtakire am haha aà Misera bademme mazlaara a naba zluhe ge emtakire ñanna. ⁵⁴ Am iga aà una ñanna maa, a de semhe ge waya yaikke waà, yawe vuye emnde taà aà ba am waya ñanna ba seke una a ndahaanaa Yusufa na. Waya maganaamaga hukumaara am duniya bademme, amaà am Misera waà, ankwá naàza za. ⁵⁵ Am sarte na ñaterañá waya emnde am larde aà Misera, ta daa kyuwaatare aà deza Firawna. Amaà a ba ñane aà elvan ge itare: Zlauzlaala aà deza Yusufa, magaumaga nazena a fakurara ñane bademme. ⁵⁶ Am jetaaveje larde bademme baaka tata na ni baaka waya am hudfaara, Yusufa a naba werante magazanaha, a fantau ge velateru naàza za ge emnde a Misera bademme, adaba waya ñanna jauje ge ndzedá aà emnde. ⁵⁷ Gevge waà, taà ankwá aà sawa, emnde aà sawa am lardaha gergere kwakya, taà se shekwa hiya aàza Yusufa am larde a Misera.

Adaba waya ɲanna aɲkwa aà magatera palasa jipu ge emnde ma am lardara keni.

42

Egdzar mamahaɲaara ge Yusufa ta se shekwa hiya am Misera

¹ Daaci cenancena Yakubu ganakini aɲkwa naàza za am larde aà Misera. A ba ɲane aà elvan ge egdzaraara : Labara kwaà geya aàzharava aà dem ice am ice, aàzara paydaara?

² Nawa ya cenancena ganakini aɲkwa naàza za am larde a Misera waà, daumbare de shekwawamiyepshekwe, a cebamika waya ba dey.

³ Daaci darette egdzar mamahaɲaara ge Yusufa, ta kelaawa, taà de shekwa naàza za am larde a Misera na. ⁴ Amaà Bainjamaiɲ pale aà egdzar mamahaɲaara ge Yusufa ɲanna waà, belaterteka eddetare, adaba a bantsa ɲane: A de shanka lamare umele aàhuwa. ⁵ A sawa estuwa, lauktu ta sawhe ge egdzara aà Iserayiila antara emnde a Kanaana umele ge se shekwa naàza za am Misera, adaba aɲkwa waya am Kanaana.

⁶ Ay, am Misera na, hakuma bademme aà ba am erva aà Yusufa. Aà velaterwa ba ɲane naàza za ɲanna ma ge emnde a lardara keni. Saremsa egdzar mamahaɲaara aà se katafkaara, ta naba kezlan ugje wafkaatare ba teppe ate haha. ⁷ A zharateraahe waà, a naba diyatereddiye, amaà waà, mbedateruka geni ɲane egdze a emmetare. A naba marateraa yaikkire, a ba ɲane aà elvan ge itare aà valaha: Kwa sawa ame kure? Ta

eptsanaa jawapa emnde na, a ba itare: ña sawa am Kanaana, ña se shekwa naàza za.

⁸ Yusufa diyeddiye egdzar mamahañara, amaà itare waà, diyarseka Yusufa ðekideki.

⁹ Daaci Yusufa a naba yehete shenaha na ndza a shanaa ñane àà dete itare na, a ba ñane àà elvan ge itare: Baira ðeme kure kwa kelaadaha ta belakura an bela, kwa se zhara larde, kwaà kata dise tate na ni ðaaka payða àà emnde atekwa na. ¹⁰ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: Estuweka aàmbarkaañ. Naàvahaañ ta se shekwa ba naàza za. ¹¹ A ba itare zlahe adaliye: ñere baðemme ña ba egdzara àà zhel palle, ña emnde a jirire, ña kelaadaha ka ðekideki.

¹² A ba Yusufa àà elvan ge itare: Eksanarka ya elvaakure na ðekideki, kwa se zhara ba larde, kwa kata dise tate na tsaftsafe na.

¹³ Ta ñwanante, a ba itare: Ba jirire, ñere ña ba egdzara àà zhel palle am Kanaana aàmbarkaañ. ña navahaañ ndza ña kelaawa ju buwa ate eddenere, gaajiyaañere waà, an kwa am mba antara eddenere, amaà pallaañere waà, ñane a keða werre.

¹⁴ A ba Yusufa àà elvan ge itare: Aàbi ya ndakurndaha ya, kure waà, ðaaka shaigaara ðekideki ta belakura àà ba an bela, kwa se zhara ba larde. ¹⁵ Ba maàki kwa kelaadaha ka tsawe waà, mi ezhzhara kwa: Yaà zakuru ba waða an shifa àà sleksu Firawna, kure kwaà deska aàhuna ðekideki maà samka gaajiyaakure na.

¹⁶ A ezlzlala pallaakure emnde umele waà, sey kwaà demda am bere aàhuna, yaà zhara, tara kwa emnde a jirire an kwa emnde a fida keni.

Ay ka waà, kwaye Firawna an shifaara maàki kwa kelaadaha ka. ¹⁷ A naba puwateremhe am dangay bademmaatare, hare keye taà am bere na.

¹⁸ Am hare ge keyire ñanna waà, a ba Yusufa aà elvan ge itare: Iya keni aà wiwa lyawa atuge Dadaamiya. Maà wayakurwaya an shifaakure waà, naàwa nazu kwa de magana kure: ¹⁹ Maàki ba kwa emnde a jirire waà, yawanya pallaakure am dangay aàhuna, amaà kure emnde umele waà, dawanda naàza za aà dem mba, adaba ankwawa waya am mbaakure. ²⁰ Ama waà, sey kwaà siya gaajiyaakure na kwa yanaa am mba na, geni yaà diyeddiye jiriraakure, a kedefa shifaakure keni. Daaci ta naba ekserhe.

²¹ Am dagavaatare waà, ta fantau ge tsaka elva, a ba itare: Una waà, baaka shaigaara ðekideki aà jañera ba haypa yaikke na ña guwaa an egdze a emmemiya na. Adaba ña nanna palasa na a maganaa ñane, a ñalanjeru zavarzire, amaà zañeranvaareka ðekideki. Daaci kwaye palasa ñanna a eptsamiyar ge miya vatena. ²² A ba Rubain aà elvan ge itare : Aàbi ndza ya ndakundaha a ba iya magauka jeba haypa saksage na an egdzere, amaà cenakurka. Kwaye Dadaamiya ankwawa aà ndavamiyu uzhaara vatena.

²³ Itare diyarka ðekideki ganakini ankwawa aà cenancena Yusufa elva na taà ankwawa aà tsakana itare na, adaba ankwawa turjuman am dagavaatare. ²⁴ A eptsaterve iga Yusufa, a zlalehe aàzetare waà, a de kyuwa. Am igaara, a naba eptsa aàsezetare, a se mbedateru elvaara, a eksevaa pallaatare zharaara Simaun,

a naba puwete zawa ate nane aà ba ate icaatare, a beleme am dangay. ²⁵ A naba ndaase elvaara Yusufa, geni a varaterteva naàza za am kayawahaatare, a puwaraterempuwa antara shunguwahaatare am kayawahaatare, a varaterteva antara kazlanja aà waya ge maga shulaatare an nane. Ta magateraa una nanna bademme. ²⁶ Mazlaara egdzar mamahañara ta puwete kazlanjaatare ate iga aà ezzenwahaatare, ba ezlzlalaatare.

²⁷ Magaamaga vayiya de tsekwartsekwa am tate umele maa, pallaatare a pelaa kayawaara, aà kata vante naàza za ge ezzenwaara waà, a beya shungu aà nalkame na aà ba ate waara. ²⁸ A ba nane aà elvan ge egdzar mamahañara : Shungu aà eptsarinaptsa nazaaruwa, nawa nane ya beyanaa ate we aà kayawa. Maà a de nejlaa ge ervaunfaatare waà, palle a nazu ta ndahana itare baaka. A ba itare: Aàzara kena naàzena anjwa aà magamita Dadaamiya na?

²⁹ Saraasa am lardaatare am Kanaana, ta tsakanse nazena a shatersha na bademme ge eddetare Yakubu. ³⁰ A ba itare taà elvan ge eddetare: Edda aà larde nanna banjeranka elva a hairire dekideki. A bantsa nane ta belanera an bela na kelaadaha, na de zhara larde. ³¹ A ba nere naà elvan ge nane : nere na kelaadaha ka, na ba emnde a jirire. ³² Ndza na kelaawa ju buwa ate eddenere, pallaanere kedakeda, amaà gaajiyaanere waà, anjwa am mba antara eddenere am Kanaana. ³³ Amaà a ba zhel nanna aà elvan ge nere: Naàwa nazena ya de diyeddiye aàtekwa tara kwa emnde a jirire an

kwa emnde a fida keni: yawanya pallaakure aàzerwa aàhuna, emnde umelaakure waà, a daranda jahwana aà dem mba, adaba ankwa waya am mbaakure. ³⁴ Zlauzlala aà daà, amaà sawiyansa kudere kure na kwa yanaa am mba na. Yaà de diyeddiye aà ba ate una nanna geni kwa emnde a jirire. Am iga a una nanna, yaà de belakura egdze a emmekure na aàzerwa na, kwaà tsakalaakure am lardaruwa ba seke una kwaà katana kure.

³⁵ Ta tsekwaà kayawahaatare ate iga aà ezzenwaha waà, ta ber shunguwahaatare bademme am kayawaha na. Itare, eddetare, bademme ta nanna shunguwaha na. Bademmaatare naterana iyawa. ³⁶ Ba wera waara ge Yakubu eddetare, a ba nane aà elvan ge itare : Aàzara kwa! Bademme kwaà kediyakafa egdzara! Yusufa keni baaka, nawa Simaun keni saaka zlafe adaliye, kwaà kata daà Bainjamain adaliye? Una waà, zlazlafa ba ge iya. ³⁷ A ba Ruubain aà elvan ge eddetare: Fiyemfa Bainjamain am erva ge iya. Ba maàki sanakanaaka waà, kwaye egdzaruwa buwa, cebateraceba am kelaara. ³⁸ Amaà a ba Yakubu: dekideki aà dabakurka egdzaruwa mazlaara, adaba diyandiya baaka egdze a emmenaara an shifa. Yaà zhara ba nane nanna mazlaara, maà de shansha lamare umele zlafe adaliye ate barama a shula waà, ya emgyegwe a zhele seke una telle ire, aà zliyaka ervaunde aà ba aà da faya emtu?

Ta dan estuwa Bainjamain á de katafke á Yusufa

¹ Waya ankwa á far he maga hakuma-aara am haha á Kanaana. ² Emnde á Yakubu zlaranaazle nalkame na ta de sana am Misera na catte. A ba eddetare: Sey ba kwá eptsa á dem Misera na, de shekwawamiyepshekwe naza za cekwa. ³ A ba Yahuuda: Estuweka Edda. Zhel ɲanna a ndaɲerndaha ba parakke, a ba ɲane: A puwan-teka ice-aaruwa ate kure áhuna mazle-aara, máki sakuriyanka egdze a emmekure na kwa yanaa am mba na. ⁴ Daaci máki ká yanya egdze a emmeɲere na á zlala antara nere wá, ɲá de shekwa naza za na adaliye. ⁵ Amá má ká beleka egdze a emmeɲere ge zlala antara ɲere wá, ɲá gejeka sera á ɲere mazle-aara. Adaba a ndahaɲera an shebeka zhel ɲanna, amá ba parakke. A ba ɲane, a puwameka ice-aaruwa ate kure mazle-aara má sakurka antara egdze a emmekure na am mba na.

⁶ A be Iserayiila á elvan ge itare: Labara dɛmme kwa magite jeba una, há ni kwa naba banan ge zhel ɲanna ganakini aɲkwa egdze a emmekure umele am mba na?

⁷ Ta eptsanaa jawapa, a ba itare: A ndavaɲerwa ɲane elva-aha gergere ate ɲere antara jeba á ɲere. A ba ɲane á elvan ge ɲere: Aɲkwahe eddekure an shifa? Aɲkwahe egdze a emmekure umele am iga? Daaci ɲere keni ɲa vante ba jawapa-aha á ndava-aha-aara. Tamaɲerka dɛkidɛki watse á baɲera sawansa egdze a emmekure ɲanna.

⁸ A ba Yahuuda á elvan ge eddetare Iserayiila: Belitebela egdze ṅanna ge iya, ṅá tse kerde, ṅá zlala kerde, máki ekka an ire á ṅa antara ṅere ira eggye-aha á ṅa mi kata ṅja an shifa adaliye. ⁹ Eksanaarekse ya shafa á egdze ṅanna ate ire-aaruwa. Má sanaaka an ṅane, se fanakemka am erwa wá, a gevge haypa saksage ya guwa ya an ka. ¹⁰ Sane kwakya mi keḏanaamiya. Ma andze keḏaminaaka sarte wá, baaka shaige-aara ma ser buwa keni ma saṅeraasa kina.

¹¹ A ba eddetare Iserayiila á elvan ge itare: Máki ba estuwa wá, shagera. Dawananda kashi-aha á larde á miya ge zhel ṅanna, jawanmejahe kazlaṅa shagera shagera na baaka argina ḏekideki am larde á miya na: egdze a kajiji antara navawe-aha na á se emtake na antara ḏagwala á naza se antara naza se yawe yawe-aara antara nama ira egdzar nafa emtake emtake na an ula shagera na, dawananda. ¹² Iyau, viyawanaaka shunḡu-aha na kwa beranaa am kayawa-aha á kure na. Una ṅanna a viyaterare á ba an viya. eksawantekse shunḡu umeIe keni am erwa. ¹³ Naba eksawanteksa egdze a emmekure, eptsauptsa ádeza zhel ṅanna. ¹⁴ Dadaamiya na slekse ba ṅane palle na, an sleksire-aara á de magana ba ṅane slera-aara am erwaunde á zhel ṅanna, lauktu á de zakurvara ṅane, á de puwakura egdzara mama-aha a kure, tara Bainjamain antara Simaun na kwa yanaa áhuwa na, naza-aaruwa ge iya wá, ba dey. Má banba ṅane a jaruka egdzara ázeṅa, ba tá juka ṅanna.

¹⁵ Daaci egdzara á Yukubu ta janme ka-zlaŋa-aha na, ta eksetaa shunġu an saga antara egdze e emmetare Bainjamaiŋ, ta zlala an ŋane á dem Misera, ta de katafke á Yusufa.

¹⁶ Yusufa ba a puweê ice ate Balnjamaiŋ am dagave á egdzara mama-aha-ŋara umele wá, á ba ŋane á elvan ge male á emnde a slera-aara: Daterda emnde na á dem bere, de vaterteva slede, eksevaksa dabba palle ganvege naza d'ale, magawanaamaga naza za an saga, watse emnde tá za d'afa ázerwa an vacatire. ¹⁷ Ane, a be zhel na, a daa emnde na suuwe á dem mba á Yusufa, a de vaterte slede, a magaa nazena a bannaá Yusufa na baďemme.

¹⁸ Amá am sente na tá datera á dem mba á Yusufa na wá, baďemme damda lyawa am vuwa-aatare. Adaba ta bamsa itare : Tá de damiya á dem bere adaba shunġu na mi beranaa miya am kayawa-aha na. Tá de damiyere an ja am here, tá de magamiya palasa antara ba ezzenwa-aha á miya keni, watse baaka ura á sesse, tá de gamivege nave-aha-aatare vatena.

¹⁹ Adaba una ŋanna, ta naba mbedanu elva-aatare ge male á slera á Yusufa na ate we á wakiya, ²⁰ a ba itare tá elvan ge ŋane: Ankwa elva á nere ámbarka á ŋa. Nere na wá, werre keni ndza ŋa sawa, ŋa se shekwa naza za á ba áhuna. ²¹ Am eptsa á ŋere á dá wá, ŋa de tsekwaá am ekse umele ganġerarga vayiya wá, ma ware á ŋere keni a beye shunġu ate we á kayawa-aara, ba kelaa á shunġu á nalkame ŋanna baďemme. Shunġu ŋanna anġkwa saŋeransa ba ŋere an sera á ŋere.

²² Una nǎ shekwa naza za umele an nane keni anƙwa bademme. Una nanna najipu, ma a puwanermaa ware shungu nanna am kayawa-aha á n̄ere keni diyankerka.

²³ Male na a eptsateraa jawapa, a ba nane á elvan ge itare: A wakurka lyawa defikideki, una nanna slera á Dadaamiya á kure. Dadaamiya á eddekure. A puwakurmaa ba nane nalmane nanna am kayawa-aha á kure. Shungu-aha á kure ndza samsa á sem erva-aaruwa. Daaci a sanse Simaun ásezetare, ²⁴ a daterhe á dem hude á há á Yusufa, a sateraa yawe ge bara sera-aha-aatare, a vaterte masa ge ezzenwa-aha-aatare. ²⁵ Itare ta tsatsaa kazlana na ta sanaa kashi-aara ge Yusufa na, daaci tá anƙwa ufa sa-aara an vacitire, adaba ta cenaa watse tá za dafa antara nane.

²⁶ Saasa Yusufa, ta kezle ugje ákatafke-aara reppe, ta vante kashi á larde-aatare na. ²⁷ Nane keni a ndavateru lapiyire á vuwa-aatare antara lapiyire á eddetare. A ba nane á elvan ge itare: Awara emgyegwe a eddekure na ndza kwa ndinda na? A be anƙwa nane? Zlabe á ba an shifa? ²⁸ Ta nwanante, a ba itare: Náve à n̄a eddenere ba lapilayye, zlabe á ba an shifa. Tá ambera á kezzlan ugje reppe am aha. ²⁹ A zharaterzhara Yusufa, a naa Bainjamainj egdze a emmenara emmetare palle, a ndavateruhe, a ba nane: Una gaaji á kure na ndza kwa biyaa elva-aara na emtu? A ba itare: Ba nane. A ba nene á elvan ge Bainjamainj: A tsufaktsufa Dadaamiya, egdze-aaruwa. ³⁰ Ba a ndaase una nanna wá, antara ba zlala-aara, adaba anƙwa

á sawa yawe á kyuwa-aara, Zhagade-aara, a de kyuwa am bere-aara, adaba haraare tegava-aatare antara egdze a emmenjara njanna.

³¹ Am iga á una njanna, a baraa ice, a naba sessehe, a sherse ice, a ba nane á elvan ge emnde-aara: Vawañerteva naza za. ³² Saranmesa dafa wá, ta vante naza-aara ba njane palle, egdzara mama-aha-nara keni tá an ire-aatare, emnde a Misera na ta se za dafa ázenjara na kenl tá an ire-aatare. Adaba emnde a Misera tá zeka dafa átirpalle antara emnde a Ibrahiima. Una harem ge itare.

³³ Egdzara mama-aha-njara ge Yusufa ta njehe an dabava an dabava ákatarke-aara. Ta fantau ate makaaji á eddetare, dete gaaji-aatare. Tá maga ba najipu-aara, tá ámbera á ndaha elva an ice am dagave-aatare. ³⁴ Yusufa a sateranke dafa na ni anjwa á zena njane á katarke-aara na ge egdzara mama-aha-njara. Amá wá, yaikke ba una a vante ga Bainjamaiñ na arge una a vaterte ge egdzara mama-aha-njara umele, naza-aatare na sey ilyebe-aara lauktu á hyephye seke naza á Bainjamaiñ. Má a de semhe ge higa-aatare bademme wá, ba ka duhe. Ta sharhe zlafe adaliye, a jese an je am ne-aatare.

44

Kwap á Yusufa ta janaa an lipela

¹ A ba Yusufa á elvan ge male á emnde a maganaa slera: Vaterteva nalkame ge dawale-aha na, a naatenaha kayawa-aha-aatare ba shagera má ba tá dzegwandzewa danada-aara. Shunju-aha-aatare keni

fateremfa am kayawa-aha aatare ate we-aara. ² Eksameksa kwap-aaruwa, kwap na ta janaa an lipela na, fananufe ge we á kayawa á gaaji-aatare na antara shungu na a se shekwa nalkame an nane bademme. Zhel na a magaternaahé á ba me una a bannaa Yusufa na.

³ Werawera ekse wá, ta naba vaterte baráma a dá ge egdzara á Yakubu, ta da-aatare an ezzenwa-aha-aatare. ⁴ Ba degashe-aatare am huđe á ekse, zlarvaazlala ba cekwaangudí wá, a ba Yusufa á elvan ge male á emnde a maga slera am huđe á ha-aara: Ezzlala watsewatse dabaterdaba emnde na. Máki shakateraasha, bateranba wá, labara tá pela shagerire an shagerkire? ⁵ Naba ndaterndaha, labara kwa ilu kwap á zanwa-aaruwa ta janaa an lipela, á sha duksa keni an nane, á naha keni á ba an nane? Maga á kure na wá, mandzawe jipu.

⁶ Zhagade ge male á emnde a slera-aara na, a de shateraahe, a tsakaterse elva nanna. ⁷ A ba egdzara á Yakubu: Labara zlađe eddaye ká sanse jeba elva na am mbuwe? Ba ser palle keni slarka nave aha á na nje maga jeba une degiya! ⁸ Nawa shungu na na de beranea am kayawa-aha á nere, sanerakansa kwaye am Kanaana. A sawa estara zlađe na se ila lipela antara dindar am mba á zanwe á na? ⁹ Kwaye kazlaña á nere, naba eppakya. Eddawna ka shaa duksa á kure am kazlaña-aara, njeka an shifa dekideki, nere emnde umele keni ganervege nave-aha á na. ¹⁰ Shagera, a bá maie na, amá wá, sey ba eddawna má ya ber duksa nanna am kazlaña-aara una á gev nave-aaruwa. Kure

emnde umele wá, á shakuraaka d'ekid'eki.

¹¹ Kerten tsekwarnatsekwa kayawa-aha-aatare á dem aha, ma ware keni a werante naza-aara.

¹² Male na a fantau ge pakya kazlaŋa-aatare, a fantau ate makaaji-aatare dete gaaji. A shaa kwap á zanwe-aara am kazlana á Bainjamaiŋ.

¹³ Ge jaterja emtaŋkire wá, ta tataa nanjyuwe ate vuwa-aatare bademme. Daaci ta naba eptsá á sem huđe á ekse an nalkame na ate iga á ezzeŋwa-aha bademme.

¹⁴ Yahuuda antara egdzara mama-aha-ŋara ta se demhe am huđe á há á Yusufá, ta se ber nane keni zlaɓe zlalaaka. Reppe ta kezzlan uje am aha ákatafke-aara. ¹⁵ A ba Yusufá á elvan ge itare: Slera á kure una ka? Diyaweddiye ganakini iya kwá aŋkwa á zharizhara na wá, ya ura an diya. Ya an hakuma ge dise nazena ní a de magava bademme.

¹⁶ A ŋwaname ge Yahuuda, a ba ŋane á elvan ge ŋane: Baaka nazu ŋá ndahana ŋere ámbarka á ŋa. Ŋá ndaha tara uwe antara uwe? Ŋa ndaha uwe geni ŋá sha jirire an ŋane na? Ŋere, ŋa emnde a haypa, a balesaa ba Dadaamiya an ire-aara kaypa á nave-aha á ŋa. Eddawna ta ber duksa á ŋa am kazlaŋa aara na, antara ŋere bademme, ŋa ba nave-aha á ŋa ámbarka á ŋa.

¹⁷ Lááá, estuweka, a ba Yusufá, ba eddawna ta ber kwap-aaruwa am kazlaŋa-aara na wá, á gevge ba ŋane nave aaruwa. Amá kure emnde umele wá, á shakuraka, zlauzlala á dá, ádeza eddekure an hairire.

Yahuuda a yan estuwa shifa-aara ad'aba Bainjamaiŋ

¹⁸ Daaci Yahuuda a naba ganaptehe ge Yusufa, a ba ñane á elvan ge ñana: Tasle á ña ámbarka á ña, nave á ña á shansha baráma ge ndakse elva-aara pane emtu? Adaba ekka kwa ba kalkale antara Firawna. Tasle á ña, a janjka ervaunċe. ¹⁹ Ambarka á ña ndza ka ndavaterwa ba ka kahe ge nave-aha á ña, a ba ka a elvan ge itare: Anjwahe eddekure, bi egdze a emmekure umele am mba? ²⁰ Na eptsakaa jawapa, a ba ñere anjwa emgyegwe a eddenjere antara kuderenjere a yanaa am emgyegwire, ndza ta buwa ate emmetare amá kefakedfa maleñara, a yaa ba ñane pane, wayaawaya eddenjara jipu

²¹ Ambarka á ña, a ba ka á elvan ge nave-aha á ña: Sawiyansa egdze a emmekure ñanna yá se nanaana an ice-aaruwa. ²² Abi ndza ña ndakndaha sera-aara ámbarka á ña, geni egdze ñanna wá, tá pakyaveka an eddenjara. Má de baaka ñane wá, á dedde shifa am eddenjara. ²³ Amá a ba ka á elvan ge nave-aha á ña: Máki sakuremka an kuderekure ñanna wá, a puwanteka ice-aaruwa ate kure áhuna. ²⁴ Danjeraada maa, ña de mbedfanu elva á ña na ge eddenjere ambarka á ña. ²⁵ Á ba eddenjere : Eptsauptsa zlaċe adaliye á dem Misera, de shekwawamiyepshekwe nalkame cekwaanċuċi. ²⁶ A ba ñere ñá elvan ge eddenjere: Martapa a ñere he? Máki ñá dŋwa antara kuderenjere Bainjamainj wá, una ñá duwa. Adaba máki danjranka kuderenjere na wá, ñá dzegwanka de katafke á zhel ñanna dekideki. ²⁷ A ba nave á ña eddenjere á elvan ge ñere: Ba kure

keni diyakurdiya ya shaa ba egdzara buwa an mukse-aaruwa. ²⁸ Pane á egdzara ñanna a kefa warre. Ya tamaa a jaa ba naza á kaamba adaba sem vaatena puwanteka ice-aaruwa at ñane. ²⁹ Kina máki zlalakurzlala zlaɓe adaliye an egdze a emmeñara na, máki de shansha zlaɓe adaliye lamare umele wá, á de jija ervaunɗe á ba a da faya, adaba ganevge emgyegwe a zhele, zlauzle ndzeɗa-aaruwa. ³⁰ Daci kina na ámbarka á ña wá, yá dzegwanka eptsa ádeza waladi á ña edderwa, má baaka egdze na am dagave á ñere. Adaba edderwa wayaawaya jipu an egdze na, baaka pakyava-aatare ñekideki. ³¹ Máki danjeraada ni náńka egdze na am dagave á ñare wá, ba lette shifa am ñane. Máki de gevge estuwa, ba ñere nave-aha na ka emtu ña ja eddeñere á ba á da faya an ervaunɗe, emgyegwe a zhele telle ire? ³² Ambarka á ña, iya wá, yananya ya shifa-aaruwa adaba egdze na. Asawa am mba, a ba iya yá elvan ge edderwa: Máki sanakanaaka egdze na wá, daaci haypa yaikke ya guwaa an ka, haypa saksage ká yiyarka ñekideki. ³³ Adaba una ñanna, tasle á ña, belanaabela egdze na a zlarzlala á dá antara egdzara mama-aha-aaruwa, Nawa iya givege nave á ña am keIa-aara. ³⁴ Yá dá ni, yá yá egdze na am iga? Yá de duwa estara á de katafke á edderwa? A nananka an ice-aaruwa ñekideki palasa na ni á de magana edderwa na.

45

Yusufa á maratera ire-aara ge egdzara

mama-aha-nara

¹ Am iga á una ñanna maa, nja á emnde na ta jantaave ge ñane na, aley Yusufa dzegwanka ña ervaunde-aara. A kante kwara, a ba ñane: A daredde emnde bademne á degashe. Ba palle ura jauka ázeñara am sarte na ni aṅkwa á maratera ire-aara ge egdzara mama-aha-ñara na. ² Emtsaade wá, a fantau ge kyuwa á ba an ka kwara, haa cenarancena emnde a Misera. Dete ba emnde a há á Firawna keni cenarancena una.

³ Daaci a ba ñane á elvan ge egdzara mama-aha-ñara: Degiye una ba iya Yusufa. Zlabe aṅkwa edderwa an shifa? Palle á ura dzegwandzegwa eptsanaa jawapa baaka am egdzara mama-aha-ñara na. Adaba bademme-aatare tá aṅkwa á gyagya ba seke maagara á katafke-aara.

⁴ A ba ñane á elvan ge itare: Gawaptega ásezerwa! Ta ganaptehe. A be ñane á elvan ge itare: Ba iya una ya Yusufa, egdze a emmekure na ni kwa naba veluhe á dem Misera na. ⁵ Amá kina wá, a wesheka ire á kure, hyawanaaka lyuwa ge ire á kure geni ña magan ge uwe una. Duksa nanna wá, a siyaa ba Dadaamiya ásehuna zuññwe arge kure, geni yá lyelya shifa á kure.

⁶ Kina magaamaga yawe buwa waya am larde, amá a yaa yawe ilyebe zlabe adaliya baaka herda, baaka duksa na ni tá de sana emnde á sem mba. ⁷ Dadaamiya a bela iya zuññwe ákatafke á kure á sem larde na wá. ba geni a lyelye shifa á kure, a zluka wulfe á kure ba ñekideki am duniya na. Lyakurselye an tsaka ire. ⁸ Duksa palle wá, kwa beliyaa kure ka asehuna, amá á beliyaa ba Dadaamiya an ire-aara.

A give male yaikke an tsaka ire am kwara á Firawna bademme. Há á Firawna antara haha á Misera bademme á ba am erwa-aaruwa. ⁹ Kina wá, eptsaweptsá watsewatse á dá, de ndawanndaha ge edderwa: a ba egdze á ña Yusufá wá, Dadaamiya givege ura yaikke, haha á Misera bademme á ba am erwa-aaruwa, sawa ásezerwa, shekwaaka ðeklðeki. ¹⁰ Nawa kwá se ña ba herzhe an iya am haha á Gausan antara egdzara á ña antara eggye-aha á ña, kyawe-aha á ña, nawe-aha á ña, badamme a nazena am rezege á ña. ¹¹ Yá se geleka ba iya, adaba zlahe waya a yaa yawe ilyeðe. Yá se vakte naza za á ña antara huðe á ña bademme antara ba dabba-aha á kure keni bademme.

¹² A farhe zlahe adaliye, a be ñane á elvan ge itare: Abi kwá aṅkwa á nanna ba kure keni an ice á kure? Baaka ðeme seke ekka Bainjamaiṅ. Kina wá, diyakureddiye geni iya Yusufá una yá aṅkwa ndakur elva na. ¹³ Zlaruzle kwa mazle-aara, de ndawanndaha ge edda ngahire na ni ya shanaa iya am haha á Misera bademme na. Tsakawansetseke nazena ni kwa nanaa kure am ña-aaruwa bademme. Sawiyansa irice-aara ásehuna shekwawaaka dekodeki.

¹⁴ Am iga a una ñanna, takwalle a ñaṅem Bainjamaiṅ am uksuwe, bukerðe— aatare farantaufe ge kyuwa. ¹⁵ Zlaruzle antara Bainjamaiṅ, a fantau ge ñaṅa egdzara mama-aha-ñara umele á dem uksuwe ma ware-aazare keni, ámbera á kyuwa. Lauktu egdzara mama-aha-ñara na sharansha ndzeða ge ndaha elva antara ñane.

¹⁶ Daaci daada Iabare ñanna á dem huðe á há á Firawna, ta aṅkwa á enndaha emnde bademme

geni saremma egdzara mama-aha-ɲara ge Yusufa, tá anƙwa am ekse na. Lyavaalya ervaunde á Firawna elva ɲanna antara nakwa-aha-aara kení baɗemme. ¹⁷ A dante Yusufa, a ba ɲane á elvan ge ɲane: Ndaterndaha ge egdzara mama-aha a ɲa na wá, a halarantehala nalkame ate iga á ezzenwa-ana-aatare, a eptsareptsá á dem larde-aamra am Kanaana. ¹⁸ Eptsá-aatare á dem Kanaana wá, ba ge de sa eddetare anlara há-aatare baɗemme. Asarsawa ásezerwa áhuna. Asarsawa, yá se vaterte sleɗe na ni baaka argina ɗekideki am haha á Misera baɗemme na, tá se zana itare nampire á haha na, una shagera-aara ba jipu na. ¹⁹ Ndaterndaha zlaɓe adaliye elva na: Ya ndasaa iya, vanaterteva baráma, geni a halarantehala darkwa-aha am Misera áhuna ge sá ɲwasha-aha-aatare antara egdzara-aatare ira eddetare am huɗe-aara, a sarsawa baɗemme. ²⁰ A waterka kazlaɲa-aatare ɗekideki am ice. Adaba tá se ber umele jauje ba ge una ɲanna am Misera ahuna. ²¹ Ane, a ba egdzara á Iserayiila, ta eksarhe maga nazena ta ndaternda na.

Yusufa a naba vaterte darkwa-aha á tefana belsa ate una a ndahana Firawna, a vaterte antara naza la na tá maga shula an ɲane. ²² Yusufa a vaterte amara zane-aha palpale ge egdzara mama-aha-ɲara ge mbaɗese vuwa an ɲane. Amá ge Bainjamain wá, a vante amara gursa dermeke keye, ámasla an zane-aha ilyeɓe. ²³ Kazlaɲa na a vaterte, ta danan ge eddenara kenu ge ire aara: a velaanante bidale á ezzenwa kelaawa ge eddenara, ezzenwa-aha ɲanna baɗemme tá á ba an duksa ate iga,

kazlaŋa ŋgelaama ŋgelaama na am Misera na antara úmá ezzeŋwa kelaawa tá an naza za ate iga: nalkame, depaiŋ antara jeba a naza za-aha umele gergere ge shula á eddaŋara má watse á kezzla na. ²⁴ Am iga a una ŋanna, a vaterte baráma a dá ge egdzara mama-aha-ŋara. Amá a faoer magiya, a ba ŋane á elvan ge itare: Dagalauka degiya ate baráma!

²⁵ Daaci ba tse-aatare ge egdzara á Yakubu am Misera na, ta da-aatare ádeza eddetare am !arde á Kanaana. ²⁶ Ba daada-aatare wá, a ba itare tá elvan ge eddetare: Ankwa Yusufa á ba an shifa-aara. Baira male yaikke ba ŋane am larde a Misera bademme. Amá ba seke tá ndaha elva keni diyaaka eddetare na, adaba fetarka an itare. ²⁷ Egdzara-aara na ta tsakanse eiva-aha á Yusufa bademme, a nanhe an ice-aara darkwa-aha na á tedana belsa, a belanaa Yusufa ge da ŋane am hufe-aara na, lauktu a fetuwa am una ŋanna maga slera am eddetare. ²⁸ A naba kame kwara Iserayiila, a ba ŋane: Hyaahyawa! Fawarka elva umele mazle-aara, an shifa Yusufa-aaruwa. Sey yá duwa, yá de puwetepuwe ice-aawwa ate nane lauktu yá emtsa.

46

A kezlese estuwa Yakubu antara emnde-aara bademme á dem Misera

¹ A naba kezzla Iserayiila an nazena am rezega-aara bademme. De tsekwaatsekwa am ekse á Birsaba maa, a vante sadake á dabba ge Dadaamiya á eddeŋara Isiyaaku. ² Dadaamiya a naba ndahan elva an vayiya nanna am shene. A

naba eddaha: Yakubu, Yakubu. A nutehe: Na am á bina. ³ A be Dadaamuya á elvan ge nane: Ba iya Dadaamiya, Dadaamiya na a d'abanaa eddena na. A wan̄ka lyawa d'ekideki ge dem Misera. Adaba yá de yátertaya emnde á na áhuwa, tá de gev nalga yaikke. ⁴ Yá daka ba iya an ire-aaruwa á dem Misera, watse yá saterasa zlabé adaliye emnde á na á sem tata na. Má watse zlauzle hairire á na maa, á de hedakanuwa Yusufa an erva-aara ice á na.

⁵ Daaci a naba tsa Yakubu am Birsaba, Iserayiila keni ba nane. Egdzara-aara ta eksame nane antara egdzara-aatare antara n̄washa-aha-aatare, ta halateraa am darkwa-aha na á tefana belsa a vatertaa Firawna ge datera am huđe-aara na. ⁶ A naba kezzla Yakubu antara emnde-aara bademme á dem Misera. Dabba-aha-aatare antara nalmane-aatare umele na ta ganaa am haha á Kanaana bademme. ⁷ A kez!ese estuwa Yakubu á dem Misera antara emnde-aara bademme, egdzara-aara zaala antara n̄washa Ira eggye-aha-nara bademme.

⁸ Nawa zhera á egdzara á Iserayiila na ta sem Misera, amaana Yakubu an egdzara-aara: Egdze a walire á Yakubu wá, Ruubain.

⁹ Nawa egdzara á Ruubain: Hanauk, Fallu, Haisrunu ira Karmi.

¹⁰ Nawa Simaun amara egdzara-aara : Yain-uyail, Yamain, Auhada, Yakin. Jaukar ira Sawulu. Sawulu wá, a yanaa an egdze á emnde a Kanaana.

¹¹ Nawa una Laiwi antara egdzara-aara: Gair-saun, Kahat ira Mairari.

12 Nawa una Yahuuda antara egdzara-aara: tara Air antara Aunan antara Saila amara Farais ira Jara. Amá tara Air antara Aunan wá, ta matsaa am haha á Kanaana. Farais ñane ndza an egdzara buwa, tara Haisruna an Hamul.

13 Nawa una Isakar antara egdzara-aara: Taula, Puwa, Yauba ira Simraun.

14 Nawa Jabulaun amara egdzara-aara: Sairait antara Ailaun ira Yaklaiyail.

15 Kwaye ñane egdzara á Yakubu na a yanaa an Lee'a am Paddan-Aram. Ankwa zlafe egdze a emmetare mukse, zhera-aara Dina. Emnde á Yakubu na a yateraa an Lee'a bademme, a magaa kulkeye ju keye.

16 Nawa emnde na keni tara Gada antara egdzara-aara: Tara Jaiflyaun antara Haggi amara Suni antara Aisbaun antara Airi amara Araudi ira Araith.

17 Nawa Asair amara egdzara-aara: Yimna, Yisuwa, Yisuwi, Bairiya ira Sairak egdze a emmetare mukse. Iyau, Bairiya a ye Baibair antara Malkiyail. 18 Kwaya ñane egdzara á Yakubu na a yanaa an Jilpa, kwatena na a vantaa Laban ge egdze-aara Lee'a. itare keni ta kelaawa ju unkwaha.

19 Rahiilu mukse á Yakubu, ñane keni a yayan egdzara buwa, tara Yusufu antara Bainjamainj.

20 Yusufu a ye tara Manasa amara Afrayim. A yateraa am haha á Misera, an mukse-aara Asnat, egdze á Pautifaira liman am Aun.

21 Nawa una keni Bainjamainj antara egdzara-aara: Baila, Baikair, Asbail, Gaira, Na'aman, Aiki, Raus, Muppim ira Arda. 22 Kwaya

ɲane egdzara á Yakubu na a yanaa an Rahiilu, ta kelaawa ju ufade.

²³ Tara Dan, tá an egdzeaara Husim.

²⁴ Nawa Naiftalim antara egdzara-aara: Yak-sayail antara Yaijair ira Silaim. ²⁵ Kwaye ɲane egdzara á Yakubu na a yanaa an Bilha, kwatena na a vantaa Laban ge egdze-aara Rahiilu, ta vuye.

²⁶ Emnde á Yakubu na ta sem Misera bademme, ta kul unjwahe ju unjwahe, baaka ɲwasha-aha á egdzara-aara am huɗe-aara.

²⁷ Iyau, antara egdzara á Yusufa buwa na a de yateraa am Misera na maa, emnde á Yakubu bademme ta magaa kul vuye am haha á Misera.

²⁸ Am sarte na zlaɓe tá duwa maa, Yakubu a naba ɓela Yahuuda ákatafke-aara, a ɓelanaa ádeza Yusufa geni a se yainuye am kwara á Gausan. De tsekwaatsekwa Yakubu am tate ɲanna antara emnde-aara bademme. ²⁹ Yusufa keni a naba duhe á de yainu ge eddeɲara am Gausan na, an darkwa-aara á tedana belsa. Má a de puwete ice ate eddeɲara wá, ázarekwa! Takwalle a takwalem eddeɲara na am uksuwe, á kyuwa an yawe á kyuwa na wá, ba ka ɗuhe, haa a shekwaaha. ³⁰ Ba wera we-aara ge Iserayiila, a ba ɲane á elvan ge Yusufa: Kina wá, ma emtsanemtsa keni ba zlauzle mazle-aara, aɗaba zlaɓe ká aɲkwa an shifa, ya nakna an ice-aaruwa.

³¹ Am iga á una ɲanna bademme maa, a ba Yusufa á elvan ge egdzara mama-aha-ɲara antara huɗe á há â eddeɲara, a ba ɲane á elvan ge itare bademme-aatare: Kina wá, yá de mbedanumbede ge Firawna, a ba iya á elvan

ge ɲane: Egdzara mama-aha-aaruwa antara huɗe á há á edderwa na ndza tá am haha á Kanaana na baɗemme saremsa ásezerwa. ³² Yá de ndanndaha antara slera á kure baɗemme, geni kwa emnde a gela dabba-aha, sakuremsa antara dabba-aha á kure baɗemme, nawe-aha, kyawe-aha, essla-aha antara nalmane á kure umele, sakuremsa an kazlaɲa á kure baɗemme. ³³ Máki a dakurdaha Firawna. a ndavakuruhe, ázara slera á kure wá, ³⁴ bawananba a ba kure: Ambarka á ɲa, nave-aha á ɲa ta emnde a gela dabba-aha. Kwaye am egdzarire sem vatena slera á ɲere ba piya, ɲá aɲkwa á maga ba slera á eggye-aha ɲere. Estuwa wá, watse tá vakurte kwara á Gausan ge sle|de á nja á kure. Adaba emnde a Misera tá higarka ge emnde a gela dabba-aha, ma nawe-aha, ma kyawe-aha keni.

47

¹ Daaci ba zlala-aara ge Yusufa na ádeza Firawna, a danaa labare, a ba ɲane: Ambarka á ɲa, degiya saremsa tara edderwa antara egdzara mama-aha-aaruwa baɗemme. Saremsa antara nawe-aha-aatare, kyawe-aha-aatare, esla-aha-aatare antara nalmane-aha-aatare umele baɗemme, saremsa á sawa am haha á Kanaana. Nawa ta tsekwaá am kwara á Gausan.

² Daaci a daa emnde ilyebe am egdzara mama-aha-ɲara na á de katafke á Firawna.

³ Firawna a ndavateru elva ge egdzara mama-aha-ɲara ge Yusufa na, a ba ɲane: Azara slera á kure? Ta eptsanaa jawapa. a ba itare: ɲa emnde a piya ámbarka á ɲa. ɲá aɲkwa á maga ba slera á eggye-aha á ɲere. ⁴ A ba itare

zlaβe adaliye tá elvan ge Firawna: Ankwa waya yaikke an tsaka ire am Kanaana ámbarka á ña. Ba tate á piya dabba-aha keni tá shanka nave-aha á ña mazle-aara. Adaba una ñanna nawa saneremsa, ña wayve-aha am iarde á ña. Ká yanerya emtu ámbarka ña njinja am Gausan?

⁵ A ba Firawna á elvan ge Yusufa: Samsa eddena na ni a yakaa ba ñane na antara egdzara mama-aha a ña asetevge ekka. ⁶ Kwaye Iarde á Misera bademme á katafke á ña, zhara-ternaazhara slede ngelaama na baaka argena dekideki na, njatersaanja am hude-aara. Tá naba njiinja am Gausan ñanna keni baaka lambe-aarare. Ma tá ankwa emnde na diyardrya slera ñanna be shagera am dagave-aatare maa, ká naba gatervege male-aha arge sum-aha-aaruwa bademme.

⁷ Am iga a una ñanna maa, Yusufa a daa eddenara keni á de katafke á Firawna, a de marananhe. Yakubu a gar barka ge sleksu Firawna. ⁸ Firawna a ndavanu ge Yakubu: Yawe á ña wanyara kina bademme? ⁹ Yakubu a eptsanaa jawapa, a ba ñane: Yawe-aaruwa dermeke an kulkeye, ya ba seke wayve am duniya na. Ya nanna zlada-aha gergere am nja-aaruwa bademme Aley keni iva-aaruwa kwakya ba naza eggye-aha-aaruwa zlaβe adaliye. ¹⁰ Daaci Yakubu a gan barka zlaβe adaliye ge Firawna, lauktu a sessehe ázenara.

¹¹ Daaci Yusufa a de vaterte slede ge rara eddenara antara egdzara mama-aha-ñara. A de vaterte slede na ni baaka argena dekideki na am haha á Misera bademme, ba seke una

a ndahanaa Firawna. Kwara ɲanna Ramsais, slede-aatare una ɲanna. ¹² Yusufa a vante zlaɓe adaliye ge eddeɲata antara egdzara mama-aha-ɲara nazu ta ezza. A vaterte ate keziakula á emnde-aha-aatare, ba kelaa nazu á fa erva am mbuwe na.

A kwuranaa estuwa Yusufa larde a Misera

¹³ Waya na, yaikke an ndzedaãara. Baaka naza za ɗekidɗeki am duniya, emnde a Misera antara emnde a Kanaana baɗemme tá anƙwa á maga ba palasa ge waya. ¹⁴ Shuɲgu na ndza am erva á emnde Misera antara emnde a Kanaana baɗemme damda am erva á Yusufa, shakwarepshakwe nalkame an ɲane. ɲane keni maa, a daa shuɲgu na á dem mba á Firawna.

¹⁵ Am zlauzle shuɲgu am erva á emnde baɗemme am Kanaana antara am Misera, ta naba sawa emnde a Misera á se katafke á Yusufa, a ba itare tá elvan ge nane: A waɲera waya. Ba ká zharanɛrzhara ɲá emtsa adaba baaka shungu á ɲere emtu? ¹⁶ A ba Yusufa á elvan ge itare: Má baaka shuɲgu, sawansa dabba-aha á kure lauktu yá vakurte nalkame. Sawansa dabba-aha á kure kwa mbeɗana an ɲane. ¹⁷ Daaci ta fantau ge hala dabba-aha á sawa. Belsa-aha, ezzenwa-aha, esla-aha, kyawe-aha antara nawe-aha baɗemme tá anƙwa á sanansa ge Yusufa na. Ate iva ɲanna wá, ta ivaá, á za ɗafa á ba an dabba-aha-aatare.

¹⁸ Ta yivetehe, saliye á shifa-aara keni ta sawhe zlaɓe adaliye áseza Yusufa, a ba itare tá elvan ge ɲane: Ambarka á ɲa, ba ka keni diyakdiya sunƙu á ɲere baaka, kwaye ba dabba-aha á ɲere keni baaka zlauzle gevge atuge ekka. Baaka

duksa na nǎ sawa an nǎne mazla-aara, máki vuwa á nǎre ka. A yanerar ba fahe antara vuwa a nǎre kina. ¹⁹ Ha! kwá zharanǎra á ba an ice á nǎ emtsemtsa ge waya, fahe-aha a nǎre á de gev kaamba ba dey emtu ambarka á nǎ? Naba vawanǎrteva naza za, shekwawanǎrshekwe nǎre antara fahe-aha á nǎre bademme, nǎ gevge nave-ah á Firawna. Naba vawanǎrteva wulfe, geni nǎ shansha nazu nǎ nǎ shifa á nǎre an nǎne, fahe-aha á nǎre keni kedaaka.

²⁰ Daaci Yusufa a shekwanve haha á Misera bademme ge sleksu Firawna, adaba waya nǎnna jauje ge ndzeda á emnde bademme. Emnde a Misera bademme valaruvala fahe-aha-aatare. A magava estuwa, lauktu haha á Misera bademme a gev ba naza á Firawna halal. ²¹ A gaterve estuwa Yusufa emnde a Misera bademme nave-aha á Firawna, an tate pane ka. ²² Sey ba fahe á liman-aha palle una shekwaaka, adaba anǎkwa shairiya a puwetaa Firawna ate fahe á liman-aha. Daaci ta zanaa ba itare fahe-aha-aatare na a vatertaa Firawna, itare wá, velarka fahe-aha-aatare dekideki.

²³ A be Yusufa á elvan ge emnde bademme: Kina wá, shekwanakurepshekwe. Kure ire á kure antara fahe-aha á kure kwá atuge Firawna. Nawa yá vakurte wulfe, de jauja am fahe-aha á kure bademme. ²⁴ Amá am ice duksa ma gyegakuragyega wá, am duksa ilyebe, ilyabire na wá, kwá vante ge Firawna. Ufade na wá, una nǎnna naza á kure. Wulfe á kure watse kwa jana am shifa antara naza za á kure antara egdzara

á kure ira emnde na tá am huđe á há a kure bademme.

²⁵ Tá nwanante ge emnde bademme, a ba itare: Hyahya ndzedá á kure ámbarka á na, lyakuraŋeraalya. Ura-ara keni ká faŋerwa ba ka tsawe hyema wá, eksaŋerarekse ŋa nave-aha á Firawna.

²⁶ Daaci Yusufa a naba tsaa shairiya ge larde á Misera bademme, a ba shairiya ŋanna: Am duksa ilyeđe ilyeđire naza á Firawna. Sem vatena keni ta tsaa á ba ate una ŋanna. Sey ba fahe á liman-aha palle una gevka atuge Firawna na.

Namaana na a vantaá Yakubu ge Yusufa

²⁷ Daaci njarinja Iserayiila-aha am haha á Misera, am kwara á Gausan. Sharansha sleđe-aatare, tá aŋkwa á huya á ba an ndzedá, yanrteye jipu. ²⁸ Yawe á Yakubu am Misera, yawe kelaawa ju vuye. Am lauktu na a emtsa Yakubu wá, iva-aara deremke an ku! ufadđe ju vuye.

²⁹ Am sarte na diyeddiye Yakubu am vuwa geni herzhe emtsa-aara, a naba dante egdza-aara Yusufa, a ba ŋane á elvan ge ŋane: Má ba jirire hayakihaya wá, magiyanmaga shaigerire antara jirire, hedíka am Misera áhuna đekidekki. Nawa fiyemfa erva á ŋa am dagave á sera-aha-aaruwa, ziyuze wada, ³⁰ ma emtsanemtsa eksitekxa yaka am Misera áhuna, de zlaviyazlava am irekhya á eggye-aha-aaruwa. A eptsanaa jawapa Yusufa, a ba ŋane: Yá de magan ba seke una ka binaa ka na edda. ³¹ A ba Yakubu: Sey má zakiyuze wada. A naba zanu wada na Yusufa.

Am iga a una ɲanna maa, Iserayiila a naba gaavehe ate ire á egdera-aara, ankwa á slafa we-aara.

48

Yakubu a gaterar barka ge tara Aifrayim antara Manassa

¹ Am iga á una ɲanna wá, ta danaa labare ge Yusufa, geni lapika eddenjara. Yusufa keni a eksetaa egdzara-aara buwa, tara Aifrayim antara Manassa, ta duwa kerde. ² Ta de mbedanuhe ge Yakubu geni samsa egdze a ɲa Yusufa, anƙwa ágashe a sawa ásezeɲa. A naba magaa dzaɲɲaɲire, zlahhe a tsetehe, a njehe ate egdera-aara.

³ Damda Yusufa maa, a ba Yakubu á elvan ge ɲane: Dadaamiya Slekse a naba mariya ire-aara ge iya am Luus am haha á Kanaana, a giyar barka. ⁴ A ba ɲane á elvan ge iya: Yá gakvege ura kwakya jeba-aara jipu, haha na keni yá de vaterte ge emnde á ɲa, á de gev naza-aatare dem ba ge deƙideƙi.

⁵ Daaci a ba ɲane zlaɓe adaliye á elvan ge Yusufa: Egdzara á ɲa buwa na ka yateraa am haha á Misera áhuna, tara Aifrayim antara Manassa, ba lauktu yá semsa ya ásezeɲa keni itare tá an ya na wá, itare ta ba kalkale antara Ruubain antara Simaun-aaruwa. ⁶ Amá emnde na ka yateraa am iga-atare na wá, emnde ɲanna wá, egdzara á ɲa. Tá an dza warata-aatare adaba emnde buwa na. ⁷ Adaba am sarte na ya átira sa am Paddan-Aram, a yaɲerar ba cekwaanƙudi herzhaɲerameherzhe Aifrata wá,

a naba emtsiyarhe ge Rahiilu emmeṇa. Daaci ya naba hedēhe emmeṇa am baráma Aifrata ṇanna, am haha á Kanaana. Aifrata ṇanna wá, tá dāhana an Baytilaama kina.

⁸ A ba am sane ṇanna maa, Iserayiila a naa egdzara á Yusufa, a ba ṇane: Una mu egdzara á ware? ⁹ Yusufa a ṇwanáne ge eddeṇara, a ba ṇane: Egdzara-aaruwa na a vitaa Dadaamiya am Mtsera áhuna. A be eddeṇara: Satersa áse katafke-aaruwa, yá gaterar barka.

¹⁰ Am sane ṇanna, Iserayiila gevge emgyegwe an tsaka ire, gulaagula ndzedá á ice-aara jipu, á nanka ṇgelaama. Daaci Yusufa a daterhe egdzara-aara na ádekatefke-aara, a halateremhe am huviye, a ṇaterahe takwalle. ¹¹ Daaci a ba ṇane á elvan ge Yusufa: Ndza a tamanaa ware ganakini watse yá puwete ice-aaruwa ate ka mazle-aara. Amá vatena na wá, a naba jamimehe zlaḅe adaliye ge Dadaamiya antara ba egdzara á ṇa keni ya natema.

¹² Daaci Yusufa a tsekwaterahe egdzara-aara na ate sera-aha a eddeṇara na, a kesle ugje am haha, wafke-aara ba teppe ate haha. ¹³ Am iga a una ṇanna maa, a halaterte ge Yusufa egdzara na bukerde-aatare ákatafke á Iserayiila. Aifrayim a eksanaa an nadafa-aara am nazlaḅa á Iserayiila, Manassa a eksanaa an nazlaba-aara am nadafa á Iserayiila. A gante egdzara na ádezeṇara. ¹⁴ Iserayiila a pelese erva á nadafa-aara a fanem am ire ge Aifrayim, amá wá, kudere nane. Nazlaḅa-aara keni a fanem am ire ge Manassa. diyaadiya tsa geni male ba ṇane. ¹⁵ Daaci a fantau ge gan barka-aara ge Yusufa, a ba

ɲane: Yá aɲkwa á ɲala Dadaamiya na ndza tá ákatafke-aara tara eggyerwa Ibrahiima antara edderwa Isiyaaku, Dadaamiya na ni a tsufete shifa-aaruwa sem vatena na, ¹⁶ antara Malika na a tsufite am emtaɲkire baɗemme na, geni a gaterar barka ge egdzara na. Adaba barka-aatare, a kedeka zhera-aaruwa antara zhera á eggyerwa Ibrahiima ira zhera á edderwa Isiyaaku. A yaiterteya Dadaamiya, a hyairemhye am larde baɗemme.

¹⁷ Am sarte na Yusufa a naa eddeɲara a fanem naɗafa-aara am ire ge Aifrayim ɲane higaaka dekiɗeki. A de ɲaa erva á eddeɲara na ganakini a janaaja am ire ge Aifrayim na, á fanemfa am ire ge Manassa. ¹⁸ A ba ɲane á elvan ge eddeɲara: Estuwa ka edda! Nawa male una, fanemfa naɗafa á ɲa am ire ge ɲane. ¹⁹ Amá a naba kwalefhe ge eddeɲara, a be ɲane á elvan ge ɲane: Diyandiya egdze-aaruwa, diyandiya baɗemme. ɲane keni watse á de gev ura male, á de gev eddarge nalga yaikke. Amá wá, á de januje kudereɲara. A de januje kudereɲara an yaikkire, ɲane á de gev eddarge nalga-aha kwakya.

²⁰ Vacite ɲanna a gaterar barka, a ba ɲane am e!va-aara: Iserayiila-aha baɗemme tá de ga barka an zhera á ɲa. Ta de ba: A gagvege Dadaamiya sake tara Aifrayim antara Manassa. A ganve estuwa Aifrayim male arge Manassa.

²¹ Am iga a una ɲanna maa, a ba ɲane á elvan ge Yusufa: naza-aaruwa zlauzle mazle-aara, yá de haraaka kwakya. Amá a tsufakurtsa Dadaamiya, a eptsakuraptsa zlaɓe adaliya á

dem haha á eggye-aha á kure. ²² Am haha ñanna wá, ya vakte kwara á Sikaim ge ekka. Una ñanna tá shanka egdzara mama-aha á ña umele. Baaka arge tate ñanna ðekideki am haha ñanna baðemme. Ndza ya liyanaa am erva á Amauri-aha an katsakar amara gurma-aaruwa.

49

Yakubu ankwa á gaterar barka ge egdzara-aura kelaawa ju buwa

¹ Yakubu a ðetaa egdzara-aara baðemme, a ba ñane á elvan ge itare: Sawmbare baðemme jawammeje ázerwa, Nawa yá balakurse nazu watse á magava ate kure á katafke. ² Jawammeje, cenaucena nazu yá bakuma ya ba shagera, kwa egdzara-aaruwa ya Yakubu. Cenaucena nazu yá ndaakura ya, ya eddekure Iserayiila:

³ Ekka Ruubain wá, ka makaji-aaruwa, ka hakuma-aaruwa ba ka arge egdzara mama-aha á ña baðemme, aɗaba ka ndzeɗa-aaruwa zunñwe ba ka am sarte na yá an ndzeɗa á dawalire-aaruwa baðemme. ⁴ Ká puwa sem aha seke ba yawe, ama wá, ká tsa iceka ire. Aɗaba ekka ka naba magiya nazena zlayeka ge iya, kwa naba nja amara palle á ñwasha-aha-aaruwa.

⁵ Tara Simaun amara egdze a emmeoara Laiwi, itare ye-aatare pane, ta emnde a garɗa. ⁶ Yanaaya ervaunɗe-aaruwa sawari-aatare, á ekseka ire-aaruwa dem jahava-aatare ðekideki. Am ica ervaunɗe-aatare, ta ceɓa shifa á za-ala kwakya. An sunu-aatare ta badzanve

shifa á dalau-aha kwakya. ⁷ A nyainyain-venyainye Dadaamiya ervaunde-aatare nanna, afaba kwakya kelaadire am huđe-aara, baaka zevarzire ázetare. Yá de tegese egdzara-aatare gergere kwakya am haha á Yakubu, yá de zadaxarvezade an palpale am dagave á Iserayila-aha.

⁸ Ekka Yahuuda maa, ekka wá, egdzara mama-aha a na bademme tá de gala ba zhera á na. Ká de gateraga ba ka an erva á na kelaade-aha á na é katafke á na. Dete ba egdzara mama-aha a na keni, tá de gana ba itare ire á katafke á na ge ekka. ⁹ Ekka Yahuuda-aaruwa wá, ka egdze-aamwa. Ka ba seke ervare na ni a sa am tate a tsagwada dabba a kaamba, hanyha hyuwa na. Ka egdze-aaruwa ge iya! Má kezlakkezla ugje am haha seke áza ervare zlavakzlava, seke ba mukse á ervare, ware edda-aara á de egjekja ge tsantetse na? ¹⁰ Zade á sleksire wá, á degasheka am huđe á ha á Yahuuda dekideki, hakuma á de nja á ba am erva á emnde-aara, dem sarte na ma samsa edda á zade nanna an jirire, eddawna m larde bademme á de fansarfe na. ¹¹ Njane watse a se nguda ezzenwa-aara an egdzere am inabauhi. Watse a reva kakakaca-aara an mbazla á egdze a inabauhi, zane-aara watse a revana an yawe á egdze a inabauhi nanna. ¹² Ice-aha-aara á de nja á ba an deva kyanje ge mbazla á inabauhi, sera-aha-aara á de geva dzayye telle afaba ufa.

¹³ Jabulaun maa, njane á de nja ate we á haye, tate á tsekwa pare á yawe-aha. Nakwe á haha-aara ge njane á de shanaasha Sidaun.

¹⁴ Isakar wá, ηane ezzenwa na ni ndzendzedfa jipu na, á zlava am dale-aha. ¹⁵ Be a naa tate ηanna emtake ge puwansepuwe am huđe-aara, haha ηanna keni snagera jipu wá, a naba gaa nahyapaihyape-aara, ge sepa gwatame, a ganve ire-aara nave.

¹⁶ Dan maa, ηana wá, á de kwaratera ba ηane emnde-aara ba seke jeba-aha umele am Iserayiila. ¹⁷ Dan, ηane á garava an zahe na á zlava ate baráma, seke ba pushe na ni á zlava ate we á unηule, a waa belse ate sera, a naba kezletaare ge eddawna ate iga a belsa ηanna, an iga an iga, á sete haha na. ¹⁸ Saksage-aaruwa, yá ankwá á fetare ate ka geni watse ká lyilyire.

¹⁹ Gada maa, watse tá gwargwe emnde a za baráma, amá waíse á bakatera ba ηane, tá de enzla ba zlahhe.

²⁰ Amba á Asair wá, watse baaka zlakta á dfafa dekideki. Haha ηanna a de gedfeta emnde, watse ta ba seke slekse-aha.

²¹ Naiftalim maa, ηane á garava an kaamba na ni gelgela jipu, zara-aha na ta am huđe á kaamba ηanna ta zariya-aha jipu na.

²² Yusufá keni maa, ηana á garava an nafa na ni an dzeba ate we á haye, a ya egdzere shagera, á vala erwa-aha-aara átarge riya bademme na.

²³ Kelaade-aha-aara tá naba kata elva-aara, ta naba danaa wava ta puwa gurme ate ηane,

²⁴ amá ηane tsatse degdege an gurme-aara, erwa-aara á gyaigyaika dekideki, adaba ankwá á melanumele suni na ηane palaha á Iserayiila na, Dadaamiya Slekse na ankwá á kezlan ugje Yakubu. ²⁵ A melakumele Dadaamiya na ankwá

á fansarfe eddeᅇa na. A vakteva Dadaamiya Slekse barka na á hyana ᅇane am yawe á sawa am huᅇe á samaya antara barka na am yawe na á segashe am huᅇe á haha na, antara barka na ni á vaterte ya ge ᅇwasha na, amara uᅇa na ta fateru ge egdzera. ²⁶ Barka-aha na á vakta eddeᅇa wá, jauje ge barka-aha na am huᅇe á wa-aha saᅇaᅇe na a zleka na antara am egdzar wa-aha bademme. A tsekwanaatsekwa Dadaamiya barka-aha ᅇanna á setarge ekka Yusufu, ekka na jakateruje ge egdzar mama-aha a ᅇa bademme an malire na.

²⁷ Bainjamainᅇ wá, ᅇane á garave an indale na á ceᅇa dabba-aha. An enᅇya, á za dabba-aha na á ceᅇanaa ᅇane, an icawaya á tega nazena a shanaa ᅇane.

²⁸ Kwaya ᅇane emnde na watse tá gev jeba-aha á Iserayiila kelaawa ju buwa. Eddetare a tsakaterse elva-aha ᅇanna, a gaterar barka. Barka ᅇanna maa, a gater an palpale, ma ware-aatare keni á ba an barka-aara.

Emtsa á Yakubu

²⁹ Am iga á una ᅇanna bademme, Yakubu a ndaterse elva na ge egdzara-aara, a ba ᅇane: Má emtsanemtsa ya, zlalanzlala ádeza eggy-aha-aaruwa wá, kwa de hediya am hwalakwa na am fahe á Aifruna ura Haiti. ³⁰ am Makpaila, á dam gedi-aara ge Mamre na. Hwalakwa ᅇanna, kwaye ndza a shekwanaa Ibrahiima antara fahe ᅇanna bademme ge heᅇa emtsa am huᅇe-aara. ³¹ Tara Ibrahiima ᅇanna antara mukse-aara Saraatu, tara Isiyaaku antara mukse-aara Raibaika, bademme ta heᅇatera á

ba am tate ɲanna, ira Lee'a keni, ya hedanaa ba iya an erva-aaruwa á ba am tate ɲanna. ³² Fahe ɲanna antara hwalakwa na am huɗe-aara na baɗemme an shekwa, ta shekwanaa am erva á Haiti-aha.

³³ Zlauzle am tsakatera elva na Yakubu ge egdzara-aara, tejelemme a zlavehe ate egdera-aara, haaffe a puwese shifa wá, baaka zlaazlala ádeza eggye-aha-ɲara á faya.

50

Nawa ta kyuwanaa estuwa Yakubu

¹ Daaci a duhe ge Yusufa á ba ate watsewatsire, a de mbaɗar ge eddenjara na, ámbera á kyuwa á dem ice-aara. ² Daaci a ba ɲane á elvan ge dauktar-aha-aara: Tsatsawanaatsatse vuwa á edderwa ba shagera an waye. Dauktar-aha na ta naba tsatsaa vuwa á Iserayiila an waye-aha antara nazase-aha gergere. ³ Ate naɗe-aatare, hare kul ufaɗe dauktar-aha na tá tsatsa ba emtsa na an waye-aha antara nazase-aha gergere geni a sefka. Hare kul vuye kalkale emnde a Misera tá anjka á kyuwa Yakubu.

⁴ Am sarte na zlauzla sarte a kyuwa Yakubu, a ba Yusufa á elvan ge waziri-aha á Firawna: Taslawá á kure, máki bashakuriɓasha wá, ndawanndaa ge Firawna: ⁵ Am sarte na zlaɓe an shifa edderwa, a ba ɲane sey ká de hedíya am Kanaana. Sey ká ziyuze waɗa máki watse ká emmaga. Ya naba zanu waɗa ɲanna. Daaci kina wá, a viteva baráma, yá de hedehe edderwa am hwalakwa na ni a tsatsanaa ba ɲane kashi-aara am haha á Kanaana, lauktu watse yá sa. ⁶ A be

Firawna á elvan ge Yusufa: Ezzlala de hehedfa eddenja ate una ni a ndaaka njane na. ⁷ Daaci a tsetehe ge Yusufa, anjwa á dá eddenjara na, á de hedfana am Kanaana. Ta daa á dabana waziri-aha á Firawna antara male-aha na tá am mba-aara antara male-aha á haha á Misera bademme. ⁸ Tá anjwa emnde á Yusufa nanna bademme am itare antara egdzara mama-ahanjara bademme ira emnde na tá am hude á há eddetare njanna bademme, jauka ura am kwara á Gausan defikdeki, sey ta yaa ba egdzara antara dabba-aha. ⁹ Kwakya emnde a felsa antara emnde na tá an darkwa á tedana felsa, kwakya nalga na a daa puwa emtsa á Yakubu.

¹⁰ Daraada am laare Ataada am tate á wedijje-aha á emnde á ekse njanna ate iga a guwa Urdun á dem gide-aara, ta naba fantau ge kyuwa Yakubu áhuwa á ba an ka kwara. Hare vuye kalkale Yusufa anjwa á kyuwa eddenjara áhuwa. ¹¹ Tá anjwa á zharaterzhara emnde a Kanaana na tá am laare Ataada njanna, a ba itare am dagave-aatare: Kay! zlazladfa kyuwa ura á emnde a Misera. Adaba una njanna, ta fete zhera á tare njanna á katafke á Urdun: Awil-Miserayim. Amaana: kyuwa á ura á emnde a Misera.

¹² Egdzara á Yakubu magarananmaga ge eddetare ba seke una a katanaa njane a ndaternda na. ¹³ Ta naba daa emtsa-aara á dam larde á Kanaana, ta de hedfana am hwalakwa am fahe am Makpaila, fahe na ni ndza a shekwanaa Ibrahiima werre am erva á Aifruna ura Haiti, á dem gedí á Mamre.

¹⁴ Hedareheda eddenjara maa, Yusufa

a naba eptsa sem Misera, nane, egdzara mama-aha-ɲara ira emnde na ta daa adabaterɗaba á de heɗa eddeɲara na baɗemme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa ervaunɗe ge egdzara mama-aha-ɲara

¹⁵ Am iga a emtsa á eddetare, a ba egdzara mama-aha-ɲara ge Yusufa am dagave-aatare: Kina wá, eddemiya baaka, emtsamtsa. Má banba Yusufa sey á pelsepele ate miya kelaadire na ndza mi maganta miya na wá, mi magana estara? ¹⁶ Daaci ta naba beɓa ura á deza Yusufa an labare na, a ba itare tá elvan ge nane: Nawa elva na a ndaanɲera eddeɲa am sarte na zɓabe an shifa geni watse nja mbeɗakumbede, ¹⁷ a ba nane wá, naba zatervarze ge egdzara mama-aha á nja, yateraarya kelaadire na ni ndza ta magaktaa itare na baɗemme. Daaci a be egdzara á Yakubu, tá elvan ge egdze a emmetare Yusufa: Kina wá, tasle á nja yanɲeraarye egdze a emmaye. Aɗaba kelaadire na ni ndza nja magakta nɲere na ba jire wá, naza tsaleka. Naba yanɲeraarye, aɗaba nɲere keni né anɲkwa á daba ba Dadaamiya na ni ndza a ɗabanaa eddeɲa na. Ba a cenaa una nanna Yusufa wá, a naba fantau ge kyuwa á ba an yawe á kyuwa.

¹⁸ Am iga a una nanna, ta duhe ba itare an ire-aatare egdzara mama-aha-ɲara na, reppe ta de kezle ugje á katafke-aara, a ba itare tá elvan ge nane: Nawa nɲere nja nave-aha á nja ámbarka á nja. ¹⁹ Amá a ba Yusufa á elvan ge itare: A wakurka lyawa ɗekideki, iya ganafka Dadaamiya. ²⁰ Ukkure wá, ndza kwa kwamaa

magite kelaadire. Amá Dadaamiya a kwamaa eptsante kelaadire ñanna, a ganve hairire ge enjlese emnde kwakya, ba kure kení kwa anjwa á nanna an ice á kure vatena. ²¹ Adaba una ñanna, a gazleka erwaunde á kure dekideki, yá fakurufe hyema antara ñwasha-aha á kure ira egdzara á kure bademme.

Yusufa a ekhyateraa estuwa erwaunde, lauktu ta shetaa higa.

Emtsa á Yusufa am Misera

²² Daaci Yusufa a nja am Misera antara huđe á há á eddenjara bademme. Yawe á Yusufa bademme a magaa dermeke an kelaawa. ²³ Yusufa nanna egdzara á egdze-aara Aifrayim dem eggye buwa. Emnde á Manasse maa, eggye-aha-ñara ge buwire, egdzara á Makir a gelateraa ba ñane, ta waleté á ba am huvye-aara.

²⁴ Am sarte na herzhe watse á emtsa Yusufa, a ba ñane á elvan ge egdzara mama-aha-ñara: lya wá, ya baaka am dza á kure mazle-aara, amá Dadaamiya anjwa antara kure ma vaatare kení. Á de tsakurta ba ñane am larde na, á de dakura á dem larde na ní a baa watse á vaterte ge tara Ibrahiima antara Isiyaaku ira Yakubu, a zateru ba wada-aara na. ²⁵ A be ñane zlađe adaliye: Má tsekwaatsekwa Dadaamiya zakurvarze ge kure wá, taslawá á kure yawanka hyaihye-aaruwa áhuna, dawanda am erva bademme. A faterar za wada, a ba ñane: Zawiyuze wada ma watse kwá emmaga. Ta zanu wada na.

²⁶ Á emtsa Yusufa am Misera wá, yawe-aara dermeke an kelaawa. Ta tsekwanme emtsa-aara am nazase, ta zlavanaahe am nakwati á nákwá am Misera ɲanna.

clxxxix

Wakita á Dadaamiya
La Bible en wandala

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wandala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

dec75dd5-4784-5059-aa00-668d508a6b0d